

Nyugat-magyarországi Egyetem
Geoinformatikai Kar

Zánkai Gyermekváros egykoron és most

SZAKDOLGOZAT

Konzulens:

Hidvéginé dr. Erdélyi Erika

Adjunktus

Készítette:

Albrecht Balázs

Nappali tagozat

Igazgatás szervező

Székesfehérvár

2011

SZAKDOLGOZAT BÍRÁLATI LAP

A szakdolgozat készítőjének neve:

A szakdolgozat címe:

A téma jellege, gyakorlati jelentősége:

Irodalmi feldolgozás:

Az alkalmazott módszer értékelése, korszerűsége:

Terminológiai és szövegszerkesztési jellemzők, elemzőképesség:

A téma tartalmi kifejtése, gyakorlati munka:

Formai követelmények:

A következtetések, javaslatok megítélése:

Általános értékelés, megjegyzések, észrevételek:

Kérdések a jelölthöz:

Javasolt érdemjegy:

Székesfehérvár,

.....

bíró aláírása

NYILATKOZAT

Alulírott **Abrecht Balázs** (neptun kód: XXXXXXXXXX) jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy a

Zánka Gyermekváros egykoron és most című

szakdolgozat

(a továbbiakban: dolgozat) **önálló munkám**, a dolgozat készítése során betartottam a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. szabályait, valamint az egyetem által előírt, a dolgozat készítésére vonatkozó szabályokat, különösen a hivatkozások és idézések tekintetében¹.

Kijelentem továbbá, hogy a dolgozat készítése során az önálló munka kitétel tekintetében a konzulenszt illetve a feladatot kiadó oktatót **nem tévesztettem meg.**

Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben bizonyítható, hogy a dolgozatot **nem magam készítettem.** vagy a dolgozattal kapcsolatban szerzői jogsértés ténye merül fel, a Nyugat-Magyarországi Egyetem **megtagadja a dolgozat befogadását és ellenem fegyelmi eljárást indíthat.**

A dolgozat befogadásának megtagadása és a fegyelmi eljárás indítása nem érinti a szerzői jogsértés miatti egyéb (polgári jogi, szabálysértési jogi, büntetőjogi) jogkövetkezményeket.

Székesfehérvár, 2011 április 11.

.....

Hallgató

¹ **1999. évi LXXVI. tv. 34. § (1)** A mű részletét - az átvevő mű jellege és célja által indokolt terjedelemben és az eredetihez híven - a forrás, valamint az ott megjelölt szerző megnevezésével bárki idézheti.

36. § (1) Nyilvánosan tartott előadások és más hasonló művek részletei, valamint politikai beszédek tájékoztatás céljára - a cél által indokolt terjedelemben - szabadon felhasználhatók. Ilyen felhasználás esetén a forrást - a szerző nevével együtt - fel kell tüntetni, hacsak ez lehetetlennek nem bizonyul.

Tartalomjegyzék:

I. Bevezető	9.
II. Szakdolgozat bemutatása	10.
III. Úttörőség	11.
III.1 Úttöréségről röviden	11.
III.2 Úttörőség kezdete és a cserkészlet	13.
IV. A Balatoni Úttörő város létrejötte és működése	18.
IV.1 Úttörő táboroztatás az 1950-1960-ig tartó időszakban	18.
IV. 2 Úttörő táboroztatás az 1960-1971-ig tartó időszakban	20.
IV. 3 Úttörő táboroztatás az 1971-1980-ig tartó időszakban	25.
IV. 4 Úttörő táboroztatás az 1980-1990-ig tartó időszakban	32.
IV. 4 .1 Balatoni Úttörővárosban lévő szaktáborozás és üdültetés	33.
IV. 4.2. Nemzetközi táborozás a Balatoni Úttörővárosban	34.
IV.4.3. A Balatoni úttörő tábor átalakításának kísérletei	35.
IV.5 Gyermeküdülő Centrum 1991-2000-ig tartó időszakban	36.
IV.6 Gyermeküdülő Centrum 2001-től napjainkig	41.
V. Zánkai múzeum	43.
VI. Zánka napjainkban	44.
VI.1 Tulajdonosi háttér	48.
VI.2 Szálláshelyek a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrumban	49.
VII. Tulajdoni lap felépítése és használata	56.
VII.1 Igazgatási szolgáltatási díjak	56.

VII.2	Tulajdoni lap és részei	57.
VII.3	Az okirattár	61.
VII.4	Az ingatlan-nyilvántartási térkép	61.
VII.5	A hiteles tulajdoni lap másolat biztonsági elemei	64.
VIII.	Az ingatlan-nyilvántartási eljárás	65.
VIII.1	Kérelem	66.
VIII.2	Kötelező jogi képviselő	66.
VIII.3	Bejegyzés alapjául szolgáló okirat	66.
VIII.4	Adatváltozás bejelentése	67.
VIII.5	Széljegyzés	67.
VIII.6	Ügyintézési határidő	68.
VIII.7	Soron kívüli ügyintézés	68.
VIII.8	Beadványok intézése	69.
VIII.9	Hiánypótlás	70.
VIII.10	Eljárás felfüggesztése	70.
VIII.11	Fellebbezés	71.
VIII.12	Bíróági jogorvoslati kérelem	71.
IX.	Telekkönyv	72.
X.	Állami ingatlanok, tulajdonjogok tulajdonosi jogok, jogi helyzetek az 1990-től	74.
X.1	Az állami jog személyisége	74.
X.2.	A köztulajdonra vonatkozó külön jogszabályok	75.
X.3	Köztulajdon	76.

X.4	Kincstári vagyon	77.
X.5	Az állam vállalkozói tulajdona	82.
X.6	Az állami tulajdonjog (az állami tulajdon tárgyai)	88.
X.7	A koncesszió	89.
X.8	A kizárólag állami tulajdonban levő dolgok	89.
X.9	A forgalomképtelen dolgok	90.
X. 10	A forgalomképtelenség következménye	91.
X.11	Az állam tulajdonosi jogosítványainak gyakorlása	91.
X.12	Jelenleg érvényes rendelkezések	92.
Felhasznált irodalom:		96.
Kép forrásai:		97.

BEVEZETŐ

Számos embertől hallottam már feledhetetlen emlékeit, hogy milyen jó volt úttörőnek lenni és milyen büszke rá, főleg az, aki kisdobos is lehetett. Sokuk még ma is szívesen újra visszabújna eme szerepbe. Nem is csodálom, hiszen az akkori mozgalom nem csak egy gyerek réteget érintett, hanem az összest, a kommunista országokban. Irigylésre méltó gyermekkor... sokat kirándultak, játszottak, ráadásul játszva tanultak. Napjainkban egyre több embert és főleg fiatalat ragad magával az Internet közelsége. Nagy népszerűségnek örvendenek a közösségi oldalak, amelyeknek megvan az előnyük és a hátrányuk is.

Előnyeik közt felsorolható az egyszerűbb kapcsolattartás, rég nem látott ismerőseink felkutatása, és ezzel a világ másik pontján élő rokonunk, ismerősünk is pár kattintással elérhetővé válik. Azonban megvan ennek a hátulütője is. Ahogy körbenéztem az egyik csevegő oldalon, megdöbbenve láttam a 9 évestől 14 éves korig terjedő korosztály még késő este is tartja a frontot. Kérdeztem magamban „Nincs jobb dolguk?” Miért került ide a fiatalság, azaz a mi korosztályunk? A válaszáért okolható például a média, az Internet hatalma és ez a felgyorsult világ. Mindenhol azt látják, hogy már 10-12 éves kortól megy az ismerkedés, és ők is túlságosan korán akarnak felnőni. Kimarad az egyik legjelentősebb életszakasz, amikor még felhőtlenül élvezhetnék a játék örömét. A másik fele a mai fiataloknak meg vagy a tévé előtt tesped és nézi a többnyire emészthetetlen meséket, filmeket. Iskolába gyakran elindulnak csakhogy oda nem sikerül beérni, kérdés hogy ilyenkor hol töltik el azokat az órákat? A legtöbb „lógós” a játszótéren, plázában

1. Zánkai Centrum főépülete

vagy csak az utcán töltik ezeket az értékes percekét. A legtöbb fiatal elmegy bulizni, ami a mai világban teljesen normális, csak hogy az a része nem, ahogyan üzik a mulatságot, részegen randalíroznak, és olyan tetteket visznek véghez, amiket később megbánhatnak. A táborban kötelező feladat volt a szeretett szülőknek levelet írni. Szabadtéri játékokkal, mint a fogócska, bújócska és a focival ütötték el szabadidejüket, nem volt idejük unatkozni sem. Ezzel szemben ma virtuálisan rúgják a lasztit a négy fal közt, tehát nem is igazán mozognak. Közösségi oldalakon szerzett barátokra hallgatunk, akivel személyesen még sose találkoztunk. Eközben az igazi értékek háttérbe szorulnak. Ezért szeretném szakdolgozatommal az egykori múltat felidézni, oda kalauzolni minden olvasót és egy jót nosztalgiazni.

I. SZAKDOLGOZAT BEMUTATÁSA

Szakdolgozatommal az egykori Zánkai Gyermekváros megalakulását és működését mutatom be. Választ keresek arra, hogy miként tudott megvalósulni az éveken át állami pénzből finanszírozott létesítmény. Hogyan maradhatott fent a rendszerváltás után. Betekintést nyerünk, mi módon működik napjaink Európa legnagyobb Gyermek és Ifjúsági Üdülő Központja, és milyen tevékenységet folytat. Bemutatom a napjainkban hatályos tulajdoni lap felépítését. Az egykori telekkönyv szemléltetése. Állami tulajdonnal kapcsolatos jogszabályok.

Egyik kedvenc üdülő célpontom Zánka, mert számos régi szép emlékem fűződik hozzá. Gyermekkorom óta szívesen töltöm ott, és azon a környéken nyaraimat a rokonaimnál. Az üdülőváros rendkívül sok színes programot szervez télen- nyáron, nem lehet unatkozni.

A könnyebb megértés érdekében a dolgozat elején kitérek az úttörőség mivoltára, és szervezeti felépítésére.

Témaköröm feldolgozását kutató munkaként jellemezném. Az adatok beszerzése miatt rengeteg helyet kellett felkeresni, mivel nem nagyon foglalkozik a szakirodalom az úttörőség feldolgozásával. Információk beszerzése történt különböző könyvtárakban, levéltárakban, önkormányzatoknál, a Balatonfüredi Földhivatalnál és a Veszprém Megyei Földhivatalnál. Emellett még sok segítséget kaptam a Centrum dolgozóitól. Szakdolgozatomban szeretném megosztani a kutatási eredményeimet és véleményemet.

II. ÚTTÖRŐSÉG

II.1 ÚTTÖRŐSÉGRŐL RÖVIDEN

A KISDOBOSOK 6 PONTJA

1. A kisdobos hűséges gyermeke a magyar hazának.
2. A kisdobos szereti és tiszteli szüleit, nevelőit, pajtásait.
3. A kisdobos szorgalmasan tanul és dolgozik, segíti társait.
4. A kisdobos igazat mond és igazságosan cselekszik.
5. A kisdobos edzi testét és óvja egészségét.
6. A kisdobos úgy él, hogy méltó legyen az úttörők vörös nyakkendőjére.

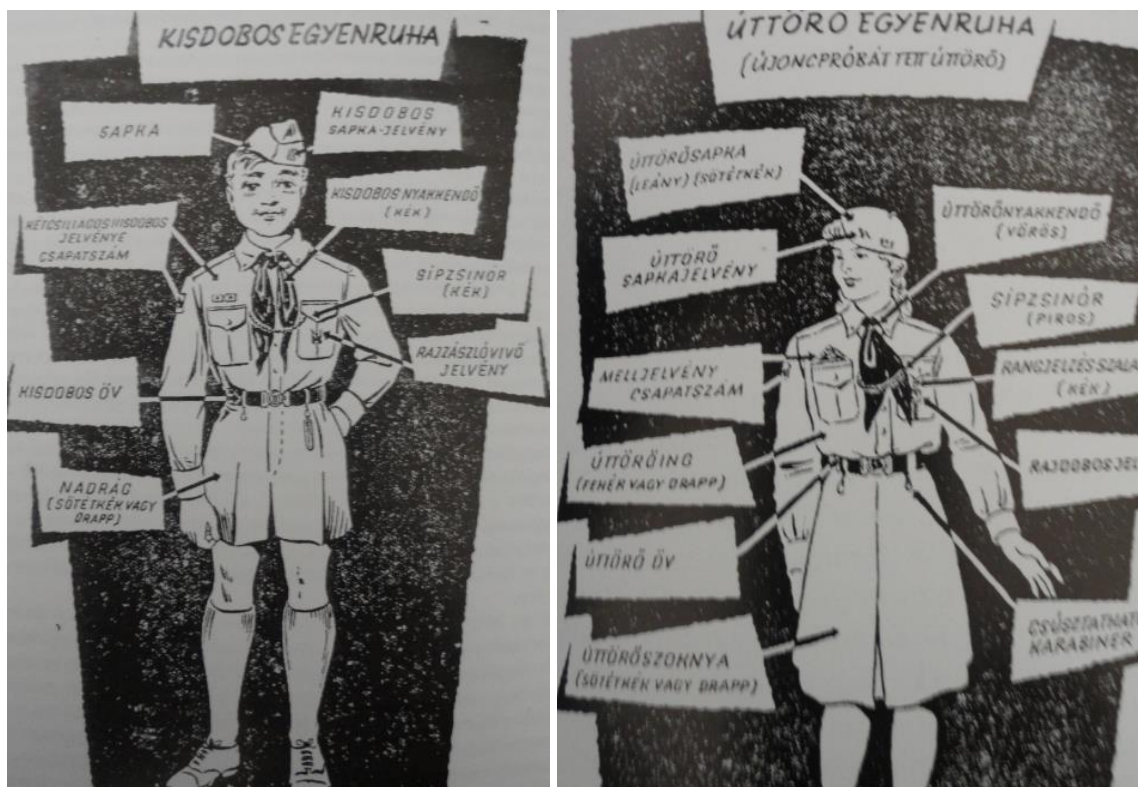
2.kép: Emléklap

AZ ÚTTÖRŐK 12 PONTJA

1. Az úttörő hű gyermeke hazánknek, a Magyar Népköztársaságnak, felelősséggel dolgozik érte.
2. Az úttörő erősíti a népek barátságát, védi a vörös nyakkendő becsületét.
3. Az úttörő szorgalmasan tanul, a világ és önmaga megismerésére törekszik.
4. Az úttörő gyarapítja és védi a szocialista társadalom értékeit.
5. Az úttörő ahol tud, segít és önként szolgálja a közösséget.
6. Az úttörő igazat mond és igazságosan cselekszik.
7. Az úttörő szereti, tiszteli szüleit, nevelőit és az idősebbeket.
8. Az úttörő igaz hű barát.
9. Az úttörő bátor és fegyelmezett.

10. Az úttörő szereti és védi a természetet.
11. Az úttörő edzi testét és óvja egészségét.
12. Az úttörő úgy él, hogy méltó legyen a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség tagságára.

Ezek a mondatok ma még sok emberben rengeteg pozitív emléket ébresztenek kalandról, kitartásról, életre szóló, igaz barátságokról.

3.kép: Egyenruhák

Hogy mit jelent „Úttörő”-nek lenni? Egy kommunista ifjúsági mozgalom tagja lenni, sőt ennél sokkal

Tagjai:

Kisdobos: az általános iskola 2-4. osztályos tanulói

Úttörő: általános iskola 5-8. osztályos tanulói

Régen még egységekről beszélhattünk, ahol mindenki tudta mi az összetartás, a csapatmunka.

Felosztás a következő volt:

- **őrs**- 6-12 fő alkotta
- **raj** – 2-4 őrs alkotja
- **csapat** – általában az összes raj az iskolában

Napjainkban is körülbelül 150 ezer fiatal tagja valamelyik ifjúsági szervezetnek. Ezek nem egy diákcsoportot mozgatnak, egy adott cél felé, hanem ma már a diák választhatja ki saját érdeklődési körét és abban szorgoskodhat.

II.2 Úttörőség kezdete és a cserkészzet

A gyermekek önkéntes tömegszervezeti tömörülését 3 fő csoportra lehetne osztani. Először voltak a Magyar Cserkész szövetség tagjai. Majd a kommunista rendszer Magyarországon való elterjedése során az úttörők, és rendszer váltáskor újra a cserkész mozgalom került előtérbe.

1912-ben alakult meg a Magyar Cserkész Szövetség. Kiscserkésznek nevezték a 8-tól 12 éves korig terjedő korosztályt, önkéntesen jelentkeztek. Célja az akkori felfogás szerint az volt, hogy őszinte, engedelmeskedő, vidám és edzett fiúkat kell nevelni. Fontos része a cserkésztvény, amelyben a cserkész ígéretet tesz például arról, hogy szeretni fogja hazáját, Istenét, mindig igazat mond, jó kedélyű és mindig segít, ha tud. Egyenruhájuk volt: kék nyakkendővel, kalappal, egyedi jelvények.

A kiképzés egy része az úgy nevezett rajgyűléseken történt, ahol játszva tanították a gyerekeket, (megismerték a Honfoglalás történetét, hőseit) fontos része volt még a kis életüknek a kirándulások, táborozások. Fél év elteltével letehetette a „kiscserkészpróbát”, amin különböző feltételeknek meg

4. Kiscserkész egyenruha

kell felelnie. Ilyen volt az egyenruhájának tisztántartása, a jó magaviselet, a pontosság és volt ennek szóbeli része is.

A legfontosabb, hogy el tudja mondani ígéretét, ezen kívül ismeri az egyszerűbb sípjeleket, el tudja énekelni a Szózat és a Himnusz első versszakát. Amennyiben kiállta a

próbát, a kiscserkésznek meg kellett ígérnie, hogy betartja a cserkész törvényt. A cserkészlet volt az egyetlen olyan magyar szerveződés, ami 40 éven át egyedülként próbálta meg és aránylag sikerre is tudta vinni a gyerekkorosztály iskolán kívüli foglalkoztatását.

Az 1910-től szerveződő magyarországi cserkészlet felső vezetése az akkori politika nyomására 1938–1942 közt a jobb oldal felé tolódott. Ennek hatására katonai vezetés alá került. A cserkészcsapatokban azonban nem változott meg a cserkészlet értékes pedagógiai tartalma.

Az úttörő mozgalom teljes létrejöttéről 1946-tól beszélhetünk, de előzményei persze voltak. Az úttörő mozgalom a II. világháború utáni kommunista rendszer eszméjéhez hasonló elveket hordozott magával. Nem nyúlt vissza a 30 éve már teljesen kiforrott cserkészeti alapokra és hagyományaira. A két munkáspárt 1945 tavaszán létrejött egység szerint az új demokratikus gyermekszervezet.

Az összes magyar gyermeket tárt karokkal várta a Szociáldemokrata Gyermekbarát Országos Egyesülete. E szervezet nem más, mint az 1917 júniusában alakult, és 1944-ben feloszlott Magyar Munkás Gyermekbarát Egyesület jogutódja. 1945-ben újjáalakult a szociáldemokrata vezetésű gyermekvédő egyesület. Ennek keretében indult meg az úttörő mozgalom szervezése. Sok összetűzést okozott a szervezés, a kommunisták sokszor már türelmetlenül szerették volna elterjeszteni a saját tömeg eszmeképüket. De mégis hogyan nevelhetnék az ifjúságot hazaszeretetre, erkölcsre egy megszálló ország iránt, amikor az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc az Magyarország újkori történetének egyik meghatározó eseménye, a nemzeti identitás egyik alapköve.

Pesten jelentek meg az első úttörőcsapatok, ezek az önkéntességen alapultak.

5. Úttörőmozgalmat ismertető kiadvány címlapja

A két párt tagjainak gyermekei vettek részt, az iskolán kívül. Nagyon erős propaganda és sport rendezvényekkel kecsegtető ajánlatok tették lehetővé, hogy az 1948-as évre százezer fős országos mozgalmat tudott létre hozni. Ám mégis mit ér a reklám, ha van konkurencia. Csak néhányat emelnék ki közülük: Cserkészlet, Diákkaptár, Ifjúsági Vöröskereszt, Sport kör, Szívgyárda stb. Ezek már évek óta működtek sokkal nagyobb hatáskörben és nagyobb bázisokkal rendelkeztek. Ezért az úttörőket eleinte feljűk irányították, hogy a későbbiekben könnyebb legyen a beolvasztásuk az úttörő mozgalmába.

6. Úttörő Kiskönyvtár 1949-ben
megjelent kötet címlapja

Egy újabb mérőföldkövet ért el a mozgalom, 1948-ban ez volt a sztálinista típusú, átpolitizált gyermekszervezet. Felgyorsult az átalakítás, ennek eredményeképpen rövid idő alatt létrejött az „ifjúsági egység”. Ez lehetővé tette az egységes gyermek szervezet kialakulását. Ennek a mozgalomnak a hosszú távra való tervezése mi sem bizonyítja jobban, hogy az iskolákba is elterjedtek a porosz típusú oktatási rendszerrel együtt. Az úttörőmozgalom tömeg bázisa az iskolával összemosódott. Közösök voltak a céljai, eszközei, módszerei, megegyezett a vezetői állománya. Ezekben az években számos személyiség fejlesztő hatás érte a korosztályok tömegeit.

AZ ÚTTÖRŐ MOZGALOM ISKOLAI SZERVEZÉSÉNEK ELSŐ ENGEDÉLYE: 1946

„1388/1946-47. szám

Tárgy: Az Úttörő Gyermekmozgalom támogatása. Tanfelügyelő Úrnak az állami, községi, izraelita és egyesületi gimnáziumok; képzőintézetek és polgári iskolák igazgatóinak (fiú- és leányiskolák). Budapest

Az Úttörő Gyermekmozgalom a demokratikus magyar iskola célkitűzéseit segíti azáltal, hogy a tanulók iskolán kívüli foglalkoztatása során, öntevékenyséjük kibontakozásával, a szabadság és közösség eszményeire neveli őket. Petőfi Sándort, a márciusi ifjakat és a szabadságharc gyermekhonvédeit állítja példaképül az ifjúság elé. Ezáltal a tanulók legszebb történelmi hagyományainkba kapcsolódnak, azokba a hagyományokba, amelyekkel igazi, a munkásság, parasztság és értelmiség egyetemét összefogó nemzeti egységet alakíthatunk ki.

A mozgalomban a tanulók 14 éves korukig vesznek részt. 14 évnél idősebb tanuló csoportok, örsök vezetésére vállalkozhatnak. A mozgalom eszközei közös megbeszélések és kirándulások, közös játék, sport, műhelymunka stb.

Tekintettel az Úttörő Gyermekmozgalom nagy jelentőségére és fontos szerepére a demokratikus iskola kialakításában, felhívom Igazgató urat (Úrnőt), hogy iskolai megszervezését támogassa. Jelöljön ki számukra lehetőség szerint egy termet, ha van önként vállalkozó tanár, állítsa az iskolai csapat élére, támogassa a mozgalmat abban a célkitűzésben is, hogy jobbi előmenetelű úttörők társaikat tanulmányaikban segítsék. Általában ügyeljen, hogy az iskola tanulmányi és nevelői szempontjai érvényesüljenek a mozgalomban, sőt - az úttörők példái magatartása által - támogatást is kapjanak a mozgalom révén. Ha önként vállalkozó tanár nem akadna, akkor is gondoskodják a mozgalom ellenőrzéséről.

További felvilágosításért forduljon Igazgató Úr (Úrnő) az Úttörők Központi Bizottságához (Bp., VII, Vilma Királynő út 35/c).

Budapest, 1946. október 10.

*Szávai Nándor s. k. kerületi
főigazgató”*

Az Úttörőszövetség a természetjárást, a sátorozást és a vándortáborozást valóságos tömegmozgalommá fejlesztette. A környező iskolák csapatvezetői szoros kapcsolatban álltak egymással. Havonta egyszer rendszeresen találkoztak a járási úttörő értekezleten.

Megosztották egymás közt tapasztalataikat, megbeszélték az elkövetkezendő időszak legfontosabb feladatait és megvalósítását. Az iskolában folyó kulturális élet mindig is egyben közösségi események voltak, melyek nagy része az akkori helyzetnek megfelelően a politikai események, rendezvények része volt. Ilyen volt: március 8., március 15., április 4., május 1., augusztus 20., november 7. vagy a gyermeknap. Ám nem csak a nemzet tudatot erősítő ünnepekről emlékeztek meg, hanem a vallási és kulturális ünnepekre is készültek. Ilyen volt a Karácsony, Farsang, Húsvét. Ezek a rendezvények, csak az iskolásoknak készültek, de a felnőttek is megtekintették. Ennek fő oka, hogy leginkább a tanulóknak szóló műsorok voltak, de fontos szerepet játszott benne az oktató célzat. Ilyen irodalmi vagy színpadi műsorok közt voltak prózai jelenetek, énekszámok, kórusművek, versek. A Műsor alatt viszont mellőzték a hangzatos politikai szónoklatokat. Ezek alól a jubileumi rendezvények voltak kivételek, amikor a párttitkár ragaszkodott a beszédéhez. Nem csak az ifjúságnak volt jó dolga, hanem a nevelőtestületnek is. Ilyen volt például: 1980–1990 között a szakszervezet szervezésében történő többször ismétlődő kirándulás, ezen belül múzeumlátogatáson is részt vettek a tantestületek. Gyakran látogatott útvonalak voltak:

1. Kassa–Eperjes–Lőcse.
2. Zempléni körút, érintve Vizsolyt és Tokajt.
3. Budapest: Ipari vásár, színházlátogatás, színeszmúzeum megtekintése.
4. Rozsnyó, Betér (kastély látogatás), Dobina (barlang) , Kraszna horkai vár Kassán.

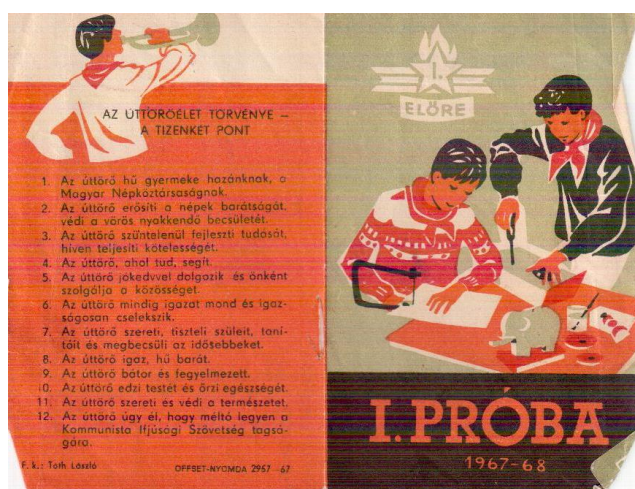
A pedagógusok minden évben legalább két alkalommal Miskolcon, a Nemzeti Színházban és a Rónai Művelődési Házban a miskolci és a budapesti színészek előadásait, vagy kabaré műsorokat is megtekintettek.

1982–1988 között 8 db színházbérlettel rendelkezünk, melyet a tanárok felváltva használtak.

Az Úttörő mozgalom nem holmi egyényári divat, vagy hobbi volt, hanem egy életforma, amelynek saját céltudatos szabályai voltak a gyermekek számára. Lehet, hogy az elején szereplő úttörők 12 pontja másképpen dereng egyes embereknek. Ez azért lehetséges,

mert az úttörők törvénykönyve 9 változatot ért meg pályafutása alatt. Az összes változat megtekinthető a szakdolgozat mellékletében. Sajnos a rendszerváltással együtt megszűnt egyik napról a másikra, és feloszlott a pártállami gyermek szervezet, amely összefogta az ifjúságot. Szerencsére nem tűnt el a történelem homályába, hiszen napjainkban a cserkész egyesületek újra elkezdtek működni, és bármely csoport tárt karokkal várja az ifjúságot.

A megyei szervezetek táborait az önkormányzatok üzemeltetik tovább gyermeküdülökként. Nagyon sok vándortábor megszűnt, elhagyatva áll például a Vadása tó melletti Vas megyei vándortábor épületei is. Csillebértet sikerült eladni, most szabadidőközpontként üzemel, Zánkából pedig Ifjúsági Centrum lett, utolsó nosztalgikus korepént a mai napig sikeresen üzemel.

7. I. Próba bizonyítvány

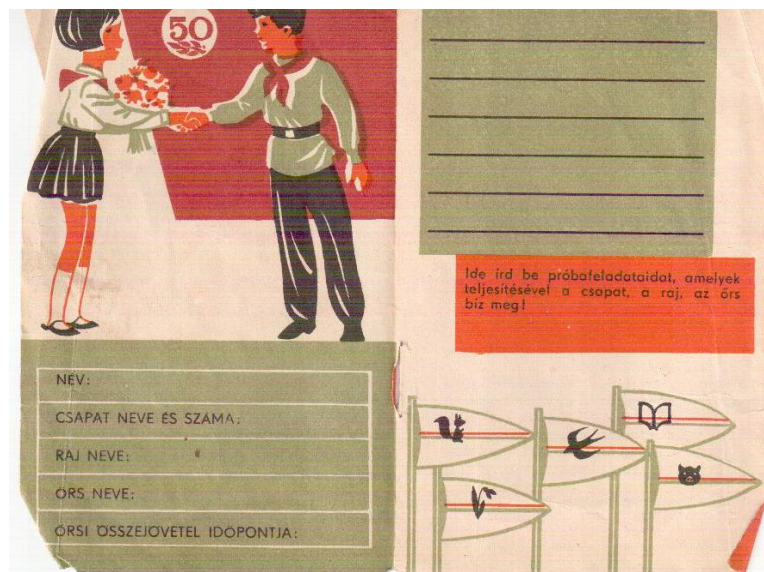
III. A BALATONI ÚTTÖRŐ VÁROS LÉTREJÖTTE ÉS MŰKÖDÉSE

A könnyebb átláthatóság érdekében a szervezetet 10 éves periódusokba mutatom be.

III.1 ÚTTÖRŐ TÁBOROZTATÁS AZ 1950-1960-AS ÉVEKBEN

Az 1946-ban kommunista pedagógiai célkitűzések megvalósítására létrehozott magyar úttörőmozgalom 1956 késő őszén Magyar Őrszemcsapatok Szövetsége néven került újjászervezésre. Ez a gyermekszervezet a forradalmat követő szocialista politikai visszarendeződéssel párhuzamosan, a Magyar Szocialista Munkáspárt ((MSZMP későbbiekben így szerepel a szakdolgozatba) vezető szerveinek instrukciói szerint az

1957. februári országos tanácskozásán Magyar Úttörők Szövetségévé (MÚSZ, a későbbiekben így szerepel a szakdolgozatban) alakult át.

8.kép: I. Próba bizonyítvány belső fele

1957-ben létrehozták a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Táborozási Bizottságot, abból a célból, hogy a fiatalokat vonzó turisztikai tevékenységet segítse. A következő években egyre gyarapodó taglétszámot ért el. Ezekben az években az úttörők a honvédségtől nagy számban kaptak leselejtezett sátrakat, gulyáságyúkat. Az 1950-60-as évek fordulóján a nyaranta kiránduló és táborozó úttörők száma soha nem látott módon 100.000 fő fölé emelkedett, az általános iskolai tanulókból pedig 8-10%-a lett úttörő. Táboroztatásnak az elve, hogy nagy tömegeket egyszerre üdültessenek, ez azonban rengeteg gonddal járt. A táborozási igény növekedésével sajnos a tárgyi feltételek nem tudták tartani a lépést. Az úttörőcsapatok helyi képezéssel, általában társadalmi segítséggel, és a táborozni akaró gyerekeknek központi hozzájárulás nélkül valósultak meg az első csapattáborok. A pénzügyi problémákon kívül, a rossz táborhely kiválasztása, az utazás és ellátás megszervezésének nehézségei, a táborhelyek fontos higiéniai és egészségügyi hiányosságai gyakran gondot okoztak. 1961 nyarára már nagyon súlyos helyzet alakult ki. A honvédségtől kapott használt sátrak erre az időre nagyrészt tönkrementek, az ideiglenes táborhelyek hiányos felszereléssel és egészségügyileg gyakran kifogásolható módon működtek. Probléma volt az például, hogy a környező szocialista országok a gyerekek táborai előrehaladottabb szakaszban tartottak. Felmerült a csapatok sátorvásárlásának esetleges támogatása, illetve összevont megyei, városi, járási,

kerületi úttörő váltótáborok létesítése. Ezen kívül központi sátorkölcsonzó park létrehozásának ötlete, és a Balatonnál lévő Zánkai Úttörőpark létesítésének gondolata is.

III. 2 ÚTTÖRŐ TÁBOROZTATÁS AZ 1960-1971-IG TARTÓ

IDŐSZAKBAN

A kiszemelt helyszín a Balaton északi partján lévő Zánka határában fekvő Ságpuszta. A terület füves tisztásokkal tarkított erdőivel, a patak melletti lankás domboldalaival és nem utolsósorban a Balaton közelségével nyerte el tetszésüket. A terület már bizonyított azzal, hogy az 1940-es években cserkészeket táboroztattak ott.

1961-től a KISZ ((Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség, a későbbiekben rövidítése van feltüntetve) szervezeti struktúrájában kapott helyet a Magyar Úttörők Szövetsége. A KISZ KB ((Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központ Bizottság) későbbiekben rövidítése van feltüntetve) Úttörő Osztálya úgy tervezte, hogy a Zánkai Úttörőpark sátrakból és néhány állandó jellegű épületből, mosdókból, raktárakból állna. Hagyományos táboroként képzelték el, amely 10-12 úttörőcsapat egy időben kb. 600-800 fő táborozásának biztosított volna helyet.

1962-re az Úttörőszövetség összefoglalta a táborozás problémáinak megoldására tett javaslatait. A KISZ KB Úttörő osztálya 1963-ban terjesztette elő a felettes szervének az úttörő toborozás és az úttörőházak fejlesztésére vonatkozó javaslatát, a KISZ KB Intéző Bizottságának.

A hazai táborok fejlesztésére tervezett kb. 160 millió forintból, a Zánkai Központi Tábor létesítésére 55-60 milliót tudtak elkülöníteni. Azonban a javaslat csak egy év múlva, 1964-ben került megvitatásra. Végül a legmagasabb politikai szerv, az MSZMP Politikai Bizottsága foglalkozott a témával. Elvi határozata alapján az állami Gazdasági Bizottság a III. ötéves terv 1966-1970 időszakára az úttörőtáborok és úttörőházak fejlesztésére 169 millió Ft-ot tervezett. Ezen belül a Zánkai Központi Úttörőtábor 1966-1969 közötti felépítésére 62 millió Ft-ot hagytak jóvá.

1965. július közepére a KISZ KB Gazdasági és Ügy kezelési valamint Úttörő Osztálya elkészítette a Központi Úttörőtábor tervezési reformját, és sor került a Zánka-Balatonakali közötti terület hivatalos helyszíni bejáratának átadására. Ezt követően építési tervpályázatot hirdettek meg, amely hazánkban az első összetett, azaz magas- és egyben

mélyépítési tervezést is tartalmazó pályázati kiírás volt. A bíráló bizottság 1965. decemberi zárójelentésében a 33 beérkezett pályaműből 15 munkát díjazott.

A pályamunkákat átadták az ÉM MÉLYÉPTERV-nek, amely 1966 júliusára beruházási céltanulmányt készített, amiben csak nyári igénybevételre tervezett Úttörőváros 6 db 500 fős lakóegységet tervezett.

A KISZ KB Titkársága még 1967-ben kinevezte a beruházás főépítészévé Mayer Antalt, aki a tervezésektől kezdve egészen az átadásig irányította az építkezést. Alighogy az Állami Építőipari Vállalat megkezdte a kivitelezési munkálatokat, újabb tervmódosítás és az azzal együtt járó költségemelési javaslatot indítványozott elő. A terveket a KISZ KB illetékes szervei többször felülvizsgálták, kiegészítették, új bővítményeket fogalmaztak meg. Az ÉM MÉLYÉPTERV 1967 tavaszára elkészített beruházási programjában többek közt szerepelt a jobb kihasználhatóság érdekében az épületek téliesítésének igénye is. Ekkorra már a létesítés tervezett költségei meghaladták a 150 millió forintot. Ezután a Zánkai Központi Úttörőtábor tervei egyrészt a KISZ KB, a Pénzügyminisztérium Művelődésügyi Minisztérium, az Országos Földhivatal között fennálló véleménykülönbségek miatt az állami Gazdasági Bizottság elé kerültek. A költségváltozásokról és az építési határidő átütemezéséről szóló tervpályázatot végül is a Gazdasági Bizottság 1968-ban hozott döntést. Ebben 294 millió Ft-t beruházási költség-előirányzatról és a tábor befejezésének átadási időpontját 1974-re meghosszabbításáról határozott. A döntést követően 1968 áprilisában a KISZ KB, mint beruházó szerződést kötött a DUNABER-rel (1970 januári névváltozás után OVIBER) a beruházás lebonyolítására.

1968. július 5-én a Csorsza patak szabályozásával kezdődött el a hatalmas volumenű építkezés. Sor került még tereprendezésre, a strandi partvédőművek, a szennyvíz tisztítótelep megépítésére. Ez is mutatja a tábor magas fokú minőségét és fejlettségét. Hiszen a környező falvakban napjainkban (2011-ben) részlegesen, vagy egyáltalán nincs kiépítve a csatornahálózat, pedig természetvédelmi területként vannak nyilvántartva. Az egész centrumot a 70-es évektől szolgálja ki saját tisztító telepük.

1969. augusztus 15-én Timár Mátyás, a Minisztertanács elnökhelyettese ünnepélyes keretek között „elhelyezte” az Úttörőváros 90 kg-os süttői márványtömb alapkövét. Kiadták a Zánkai Központi Úttörőváros alapító levelét is, amely megfogalmazta, hogy „Az úttörőváros a Magyar Úttörők Szövetségének

kezdeményezésére a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottságának támogatásával, irányításával, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának és a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány Gazdasági Bizottságának jóváhagyásával irányításával, mint a Kormány által kiemelt egyedi Nagyberuházást.

**9. Timár Mátyás elhelyezi a Balatoni úttörőváros
alapkövét, 1969 augusztus 15.-én**

A beruházás segítésére 1969-ben létrehozott Zánkai Központi Úttörőváros Bizottságának ülésén Ribánszki Róbert, a KISZ KB titkára adott hangot az építkezés felgyorsításának szükségességét és a költségeinek lecsökkentését illetően. Megfogalmazta, hogy:

„Ennek az országnak gyermekmozgalmáról, a mozgalom fontos létesítményéről van szó, nem szeretném, ha néhány év múlva azt mondanák, hogy korszerűtlen. (...) nagyon csúnyának tartanám, ha egy ilyen jellegű beruházása 8-9 évre elhúzódna. Ez a

népgazdaság az ország lényege lenne (...) Úgy érzem egyre inkább bizonyít, hogy nem lehet 294 millióból nem lehet kihozni az Úttörőváros a tervezés nem volt megfelelő.” 485 milliót gondolt

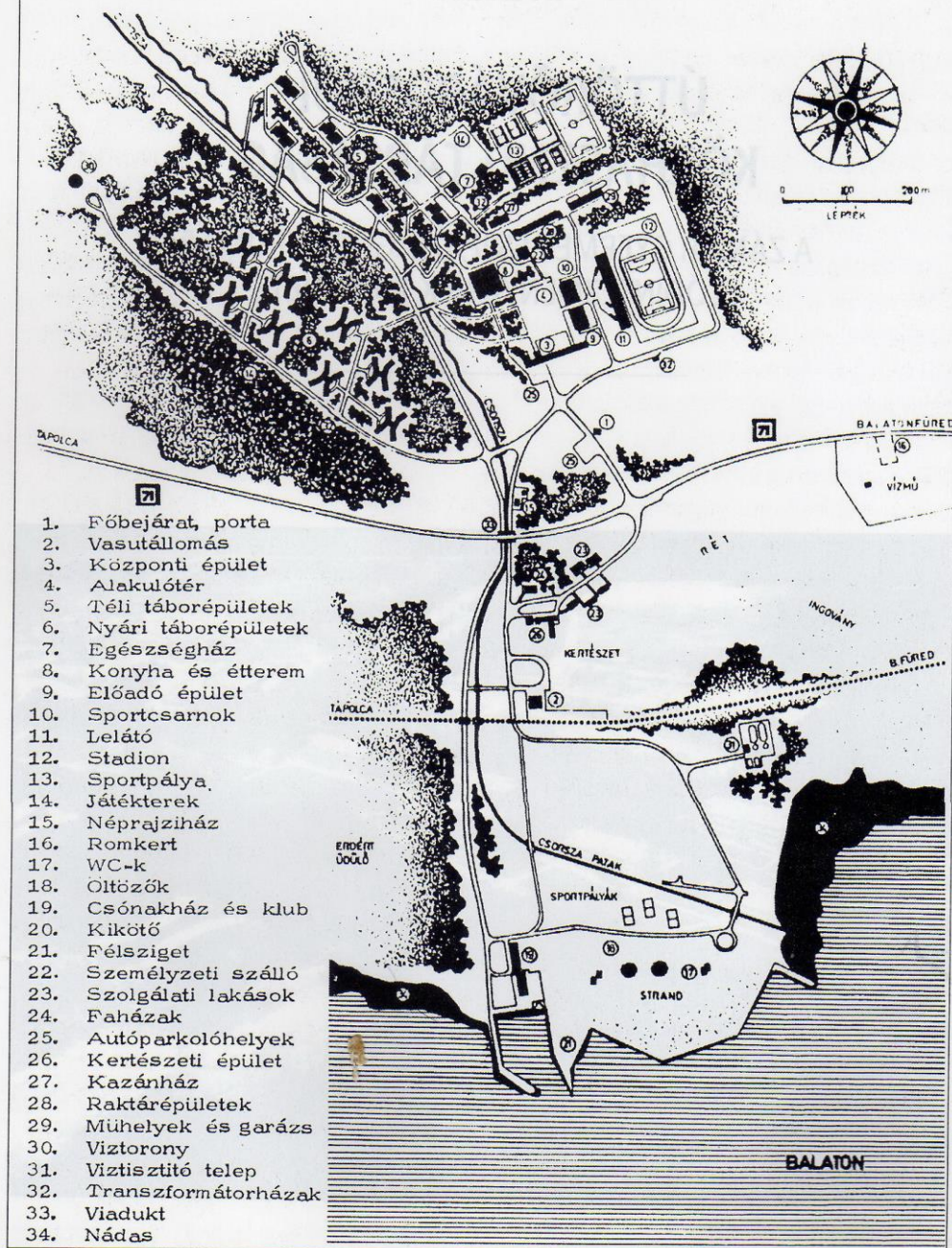
10. Építkezés a mai 71-s főút a háttérben

Az 1970. februári párthatározat végrehajtása során vetődött fel a nevelőmunka javításának szükségessége az úttörőcsapatokban, Az Úttörővárosban az iskolai munkával egybekötött bentlakásos mozgalmi vezetőképzést és a hátrányos helyzetű falusi és tanyasi gyerekek vezetőképzését kívánták megvalósítani. Ezáltal a tervek és a költségek is változtak.

1970 tavaszára elkészült papíron is a város arculatának utóbb megvalósult terve, illetve a továbbmódosított akkor már 461 millió forintos beruházási javaslata. Ezért a Gazdasági Bizottság úgy határozott, hogy a 385 katasztrális hold területen, 1975 tavaszáig felépítendő zánkai Balatoni Úttörőváros megvalósítására 425 millió forint értékű alap-beruházási és 23 millió forint értékű kapcsolódó beruházást hagyott jóvá.

A létesítmény eközben tovább épült. Közel egy évtizeden át tartó folyamat zárult le. Megszületett az a szorosan egybefonódó nevelési és építészeti elgondolás, amelyet az 1980-as évek végéig Balatoni Úttörőváros néven ismerhetett meg hazánk és a nagyvilág.

BALATONI*ÚTTÖRŐVÁROS*ZÁNKA

11. Zánka korabeli arcúlati térképe

III. 3 ÚTTÖRŐ TÁBOROZTATÁS AZ 1971-1980-IG TARTÓ IDŐSZAKBAN

1971. július 5-én 16 óra 5 perckor megállt a Zánka Úttörővárost jelző vasúti táblánál az első, 480 úttörőt szállító vonat. A létesítmény építése eközben javában folyt, de ennek ellenére hivatalosan is megnyitották az Úttörőváros első táborát. Az úttörőmozgalom létrehozásának 25. jubileumi évének nyarán (1971) az elkészült létesítményekben 1.850

úttörő táborozhatott már akkor.

Idő közben kidolgozták az épülő Úttörőváros működési és fenntartási irányelveit is. Még 1971-ben a KISZ KB Úttörő Osztály megfogalmazta költségvetési szervként történő működtetésének alapelveit. Ez év októberében dr. Horváth István, a KISZ KB első titkára és Ilku Pál oktatási miniszter, az Országos Ifjúságpolitikai és Oktatási Tanács (OIOT) elnöke különböző minisztériumi tárcákkal történő egyeztetés után előterjesztést nyújtott be a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormányhoz az ifjúsági és úttörő létesítmények állami szervek kezelésébe való átadásáról.

A Kormány a 2033/1971 számú rendelete értelmében, többek között az épülő zánkai Balatoni Úttörőváros, 1972-ben a KISZ KB-tól a Művelődésügyi Minisztérium kezelésébe került. Az átadott intézmények egységes ifjúságpolitikai céloknak megfelelő munka feladatok elvégzésének érdekében az OIOT, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalával és a KISZ KB-val közösen együtt irányelveket adott ki, amelyben meghatározták többek között a Balatoni Úttörőváros célját, fejlesztésének módját és rendeltetését. Ez alapján a MÚSZ Országos Elnöksége határozatot hozott az iskolai oktatással egybekapcsolt téli gyermek úttörővezető képzésről, és októbertől kinevezte az intézmény első igazgatójává Nádházi Lajost.

Az előkészületek után kísérleti jelleggel megkezdődött a Balatoni Úttörővárosban a 28 napos, később a 21 napos, iskolai oktatással egybekötött úttörő őrvezetőképzés.

MÚSZ Országos Elnöksége ülésének javaslata alapján a Művelődésügyi Minisztérium 1973-ban kiadta a Zánkai Balatoni Úttörőváros Ideiglenes Szervezeti és Működési Szabályzatát.

Miközben az intézmény céljait és rendeltetésének szempontjait meghatározták, 1972-től tanév közbeni táborozások is folytak. Az elvárásoknak megfelelően épült tovább és emellett sikerült a várost is nagy ütemben fejleszteni, nagy eredményként 50%-os készültségi szintet ért el a város infrastruktúrája. Ez idő tájt elkészültek az utak és hidak, a vízellátás és csatornázás, majd a később a téliesített táborépületek, a távhőszolgáltatás, a személyzeti szálló, a főporta, a hajó kikötő és a strand. 1972-ben az étterem és a konyha, egy évvel később pedig az egészségház és a kinti épület került átadásra. A nyári táborépületek 1974-ben, míg a sportlétesítmények építését, és a parkosítást 1975-ben tudták csak befejezni.

A Zánkai Balatoni Úttörőváros 1972. január 1-jétől a Művelődésügyi Minisztérium kezelésébe került, de az állami nagyberuházás segítője továbbra is a KISZ KB maradt. A beruházás 1972 augusztusában elrendelt felülvizsgálatát követően a következő évben Illisz László, a KISZ KB titkára Timár Mátyáshoz, a Gazdasági Bizottság elnökéhez fordult, és kérte a már jóváhagyott 425 milliós beruházási költség 467 millió forintra történő módosítását. A Gazdasági Bizottság 1973. március 22-én kelt X-330/1973. GB. sz. határozatában hagyta jóvá ezt a költségnövekedést.

A KISZ KB a nagyberuházást igénylő építtetői jogkört csak 1973. július 1-jétől adta át a Művelődésügyi Minisztériumnak, illetve a Balatoni Úttörőváros vezetőségének. Sajnos ez az időbeli késlekedés, a hatáskörök tisztázatlansága végett sok problémát okoztak az építkezés menetében. Mindezek ellenére 1975-ben az MSZMP Politikai Bizottsága az Agitációs és Propaganda Bizottság javaslata alapján elfogadta a Zánkai Balatoni Úttörőváros átadási ünnepségének forgatókönyvét.

13. Nyitóünnepség

Végül a nemzetközi gyermeknapon, 1975. május 25-én ünnepélyes keretek között avatták fel az állami nagy beruházként épített Zánkai Balatoni Úttörővárost. Az avató beszédet dr. Polinszky Károly oktatási miniszter mondta, míg az Úttörőváros jelképeit, alapítólevelét és a város kulcsait Kádár János, az MSZMP KB első titkára adta át az úttörők képviselőinek.

14. Kádár János nyitóbeszéde

Alapító oklevél

az Oktatási Minisztérium
és a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnöksége
1975. május 25-én

a BALATONI ÚTTÖRŐVÁROS-t
az úttörők városává nyilvánítja

A Úttörőváros feladata, hogy rendelkezésére álló feltételeivel, sajátos eszközeivel a Magyar Úttörők Szövetsége célkitűzéseinek érdekében, működési szabályzatának megfelelően biztosítsa:

- az úttörők és úttörőközösségek jutalomtáborozását;
- a nemzetközi táborok megrendezését;
- az úttörő örsvezetők és főtisztségviselők képzését;
- az úttörővezetői tanácskozások, továbbképzések szervezését;
- az úttörőmozgalom nevelési és vezetőképző tevékenységének módszertani gazdagítását;
- az úttörőmozgalom történelmi dokumentumainak gyűjtését, feldolgozását és bemutatását.

Budapest, 1975. május 25.

[Signature]
Dr. Balogh István
Országos Elnökség

[Signature]
Balogh István
Magyar Úttörők Szövetsége
Főtitkár

15. Zánkai Úttörő város alapító oklevele

Az eseményről a televízió a rádió, *Hét* műsora, az országos és megyei napilapok, valamint az úttörő és ifjúsági sajtó is beszámolt. Az úttörőváros építési feladatai azonban még itt nem zárultak le. Az év hátralevő részében folytatták tovább a kivitelezési, hiánypótlási és a garanciális javításokat.

Gondoljunk csak bele, közel 210 hektárnyi terület, amelyet a Zánkai Balatoni Úttörő város képvisel. A magyar gyermekek számára korszerű oktatási, nevelési és kulturális szórakoztatás céljából létrehozott komplexum minek is adott helyet?

A Balaton partján 477 méter parti véd művel ellátott strandot, és a legnagyobb balatoni hajók fogadására is alkalmas kikötőt. A létesítmény épületeit és szolgáltató egységeit több mint 10 km hosszúságú szilárd útburkolat kötötte egybe.

16. Épül az úttörőváros

Saját vasútállomással rendelkezett a város területén már akkor is, ezek mellett ott van még a kiállításoknak helyet adó Balatonfelvidéki-tájház. A hatemeletes főépületben helyet kapott: múzeum, könyvtár, iroda, posta, társalgó és tanácskozó helyiségek, de még fodrászat is. Az épület előtt a hatalmas dísz tér, melyet jobbról az 500 férőhelyes színházterem, a 800 gyermek befogadására alkalmas fedett sportcsarnok, és a 3.500 nézőt

befogadó sportstadion határol. Ha elsétálunk, a dísztérről balra megtaláljuk az önkiszolgáló éttermet, a vegyesboltot, könyvesboltot, és Ezeremester és Úttörő Boltot.

Nyolc téliesített, egyenként 120 úttörő befogadására készült épületet, valamint a nyolc X- alakú, egyenként 240 táborozó elhelyezésére szolgáló nyári épületet sikerült létrehozniuk, kemény munkával. Ezen kívül egészségházat, erdei tornapályát, sportpályákat, parkerdőt, szolgálati lakásokat, képzőművészeti galériát. Az előbbiekhöz kapcsolódó infrastruktúrát, kőközpontot, műhelyeket, raktárakat, kertészetet, garázsokat, vízellátó és szennyvíztisztító telepet. Lényegében egy valóságos működőképes kis barátságos várost!

17. Balatoni Úttörővárosban tartott úttörő gyermekek vezetőinek képzése

A folyamatosan szervezett tanév közbeni zánkai őrsvezetőképző táborok programjának ellenőrzésére, valamint kisebb-nagyobb módosítására a következő években is többször sor került. Az Úttörővezetők VI. Országos Konferenciája határozatban szolt a Zánkai Balatoni Úttörőváros gyermekszervezeten belüli üdülése és a központ átalakításáról.

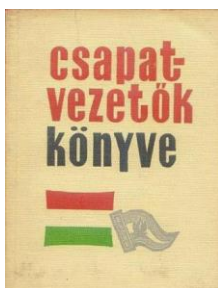
Az első táborozások után különböző problémák merültek fel. Érződött, hogy a Balatoni Úttörővárosban folyó őrsvezetőképzés igazából még nem illeszkedik az Úttörőmozgalom képzési rendszerébe. További nehézségek adódtak abból is, hogy a különböző iskolákból érkező gyerekek között jelentős tudásbeli különbségek voltak. Az

őket irányító időszakos úttörővezetők eltérő ideológiai, szakmai és képzettség úttörővezetői tapasztalattal, rendelkeztek. A zánkai egy hónapos gyermek vezetőképzés nem járult hozzá az úttörőmozgalom vezetői létszámának növekedéshez sem, hiszen éves átlagban csapatonként legfeljebb egy őrsvezető képzésére volt lehetőség.

Az úttörőmozgalom gyermekszervezeti jellegének érvényesítéséről és tagjainak, politikai, erkölcsi nevelésének továbbfejlesztéséről hozott MSZMP KB titkárhelyettesének határozata alapján hamarosan sor került az úttörőmozgalom gyermek- és felnőtt vezetőképzési rendszerének átszervezésére is. A MÚSZ Országos Tanácsa által 1977. december 9-én elfogadott és végrehajtott határozat a zánkai Balatoni Úttörőváros számára az eddig az egy hónapos, bentlakásos, tanév közben szervezett, oktatás kötött őrsvezetőképzés mellett a rajtitkárok képzését, valamint a 14 napos nyári úttörőtanács titkárok és propagandisták táborának megszervezését is feladatul kapták.

18. Úttörő öv csat

19. könyv borítója

20. Úttörő síp

Ennek alapján a MÚSZ Országos Elnöksége Nádházi Lajos főigazgató előterjesztése alapján 1978 áprilisában jóváhagyta az új, egy hónapos őrsvezető és rajtitkár képzés zánkai programját és tematikáját. Szeptembertől már ez alapján kerültek a táborok megszervezésre.

21. Életkép a táborból

III. 4 ÚTTÖRŐ TÁBOROZTATÁS AZ 1980-1990-IG TARTÓ IDŐSZAKBAN

A MÚSZ Országos Elnökségének ülésén határozatot hoztak a tanévben folytatott úttörővárosi gyermekvezető-képzés új rendszerére. A MÚSZ Országos Tanácsa 1983 őszén módosította az úttörőmozgalom képzési struktúráját. Ezek a határozatok lényeges változást eredményeztek Zánkán is. Ettől kezdve a gyermekvezetők továbbképzését, illetve 1984. január 1-jétől a 6. osztályos úttörők 21 napos, a tantervi kötelezettségek teljesítéséhez hozzájáruló, komplex tevékenységformára épülő gyermekvezető-képzést kellett beindítani. Zánka feladatul kapta az úttörőtanács titkárok képzését, nyaranta pedig az úttörőtanácsok küldötteinek tapasztalatcsere táborait szervezte meg.

1986 decemberében az Úttörővezetők IX. Országos Konferenciája az úttörőmozgalom megújulási jegyében ülésezett. A Balatoni Úttörőváros a már korábban elfogadott pedagógiai koncepciója alapján 1987 augusztusára kidolgozta a pedagógiai tervezés megújított rendszerét, és annak felhasználásával 1988 januárjában elfogadta az intézmény új, 21 napos teljes gyermekvezető-képzési pedagógiai koncepcióját és tervét. Ennek alapján folyt a táborozás 1989 májusáig, majd októbertől decemberig kéthetes gyermekvezető képzőtáborozást szerveztek.

22. Újságcikk a Múzeumi kiállításból

Az intézmény átszervezésével 1989 decemberében véget ért az 1972-től folytatott úttörőmozgalmi gyermek-vezetőképző táborozási forma.

Az iskolai tanév közben a 6. osztályos tanulók számára szervezett 28 napos -1984 januárjától 21 napos, 1989 októbere és decembere között 14 napos - időtartamú iskolai oktatással egybekötött táborozásokon 1972 októberétől 1989-ig kb. 100.000 magyar iskolás részesült ideológiai és speciális vezetői elemeket, módszereket és szakismereteket tartalmazó gyermekvezető-képzésben.

III. 4.1 BALATONI ÚTTÖRŐVÁROSBAN LÉVŐ SZAKTÁBOROZÁS ÉS ÜDÜLTETÉS

Nyaranta a 8 téliesített és 8 nyári épületben, optimális esetben kb. 2.800 gyermek nyaralhatott, és a zánkai Balatoni Úttörőváros létesítményei ekkor üzemeltek gőzerővel a konyha, sportcsarnok, strandi létesítmények stb. Turnusonként közel 300 úttörővezető felügyelte, szervezte a nyár folyamán kb.15.000 táborozó úttörő életét.

1971 júliusától az országos pályázatokat, versenyeket, vetélkedőket nyert úttörők jutalomtáborai mellett a Balaton-felvidéki vándortáborozók, az intézményen belül feladatokat ellátó úttörők, például az ismert úttörőének és zenekarok tagjainak, úttörőkórus bábsházai előadók táborait szervezték meg. Minden nyáron megrendezésre kerültek bizonyos szaktáborok. A képzőművész, környezetvédelmi, nyelvi; orosz és eszperantó, „Éneklő Ifjúság”, sakk, népművész, hasznosanyag-gyűjtő és vízi úttörő szaktáborozás mellett 1976-tól az Úttörőgárda honvédelmi szakágainak országos táborait is itt kaptak helyet. A tábortípusok kínálata egyre nagyobbá vált az idő előre haladtával. 1981-től környezetvédelmi és nagycsaládosok, 1985-től állami gondozottak és nevelőotthonok, valamint gyógypedagógiai intézmények; gyengén látó, hallássérült, értelmi fogyatékos, és mozgássérült tanulóinak táborai kerültek megrendezésre. Sajnálatos módon az Úttörőszövetséghez kapcsolódó tábor és üdültetésszervezés az 1980-90-es évek fordulóján bekövetkezett politikai, társadalmi és gazdasági rendszerváltozás következtében megszűnt.

23. kép: 1984-es Úttörő olimpia

III. 4.2. NEMZETKÖZI TÁBOROZÁS A BALATONI ÚTTÖRŐVÁROSBAN

A Balatoni Úttörőváros a Csillebérci Úttörőtáborral közösen rendezte meg a Béke és Barátság nemzetközi tábort, ahol az Úttörőszövetség által külföldről meghívott gyermekdelegációk tagjai üdültek. A gyerekek mindkét helyen két-két hetet töltöttek, és a kialakult gyakorlat szerint Zánkán általában augusztus első felében a házigazdaként állt helyet és az úttörők táborának lakóival együtt táboroztak. Az 1972 és 1988 között évente megrendezésre kerülő nemzetközi táborokban sok magyar úttörő táborozott együtt a külföldi, részben Nyugat-Európából, illetve az afrikai és ázsiai földrésről érkezett fiatallal.

A Balatoni Úttörőváros 1971-ben történt kapunyitásától 1989-ig több mint 400.000 magyar és külföldi gyermek és fiatal táborozott és üdült Zánkán.

Látogatóként, illetve rendezvények, konferenciák részvevőjeként még további 300.000 fő fordult meg a létesítményben.

III.4.3.A BALATONI ÚTTÖRŐ VÁROSNAK ÁTALAKÍTÁSI

KÍSÉRLETEI

A Balatoni Úttörőváros 1989-ig a Művelődési Minisztérium illetve elődminisztériumainak illetékes főosztályai és a MÚSZ Országos Elnöksége felügyeletével, részben önállóan működött. A kilencvenes évek fordulóján bekövetkező társadalmi, gazdasági és politikai rendszerváltás idején Úttörőváros válságos helyzetbe került, mert egy megdöntött politikai rendszer mintaképe volt.

Az akkori szemlélet szerint vesszen minden, ami a kommunista ideológiára emlékeztet, amíg a szomszédos keleti országokba a mai napig sértetlenek a kommunista emlékművek.

A rendszerváltást követő közel öt éven át Zánka nevével legtöbbször a sajtótermékek botrányhíreiben találkozhatunk.

1988 végétől a Művelődési Minisztérium illetékeseinek támogatásával egy belső megújulási törekvés vette kezdetét. 1989-től helyi vezetői szinten elkezdődött az intézmény új jövőképének kialakítása. Előbb a Főigazgatói Tanács, később az összmunkatársi értekezlet, majd a minisztérium is egyetértett az új elképzelésekkel, megbízást adtak az OPI Iskolafejlesztési Központjának az intézmény jövőbeni működtetési formájának kidolgozására, amely októberre el is készült. Közben akkor a kényszerítő körülmények miatt a MÚSZ Országos Elnökségének kezdeményezésére a művelődési miniszter 1989. szeptember 29-ével az intézmény elnevezését Balatoni Gyermekközpontra változtatta. A névváltoztatás mellett szükség volt a feladatrendszer érdemi megváltoztatására is, ezért 1989 decemberében eljuttatták a Balatoni Gyermekközpont rendeltetésével kapcsolatos javaslatukat a Művelődési miniszterhez. Így az 1990-es esztendő újabb tervezetek készítésével kezdődött, majd folytatódott. Az országgyűlési választások, majd a kormányváltás hatására háttérbe szorították Zánka sorsának rendezését.

1990-től Andrásfalvy Bertalan vezetésével felálló Művelődési és Közoktatási Minisztérium (MKM) úgy döntött, hogy a gyermeküdültetés megtartása mellett hasznosítani fogja Zánkát. Az önként távozó Wolford Sándor főigazgató helyére a

minisztérium 1990-től kinevezte dr. Vajó Pétert, a KISZ KB egykori titkárát, Zánka miniszteri biztosává.

Időközben az intézmény jövőjéért aggódó dolgozók kezdeményezésére 1990 májusában összmunkatársi gyűlést szerveztek, ahol egy, a fenntartó minisztériumhoz és több politikushoz elküldendő nyilatkozatot fogadtak el. Ebben kérték, hogy Zánka jövőjéről a Művelődési és Köznevelési Minisztérium csak megfontoltan, a helyi dolgozók érdekképviselőinek bevonásával döntsön. Dr. Vajó Péter, miniszteri biztos irányítása alatti időszakban terjesztette kormány elé a minisztérium azt a javaslatát, amelyben többek között a Pesti Vigadó épületegyüttest Vörösmarty téri irodaháza mellett „...a Zánkai Gyermekközpont új módon, külföldi tőke bevonásával történő hasznosítására” tett javaslatot. Zánka jelentős részének privatizálásával számoló előterjesztést Kupa Mihály, az akkori pénzügyminiszter vétőzta meg. Azonban fogyott az intézmény fenntartására rendelkezésre álló költségvetési támogatás, 1990. december 31-ével sor került az intézmény jogutód nélküli megszüntetésére. Elbocsátottak 163 alkalmazottat, köztük voltak a dolgozói érdekképviselő tagjai.

III.5 GYERMEKÜDÜLŐ CENTRUM (1991-2000)

Zánkai Balatoni Gyermekközpont átalakításával kapcsolatban Rózsa Edit (SZDSZ) országgyűlési képviselő szólalt fel a Parlamentben. A zavaros miniszteri válaszból kiderült, hogy az intézmény hasznosítására pályázatot fognak kiírni. Ehelyett azonban 1991-ben az MKM Zánka ügyével foglalkozó hasznosítási tanácsot hozott létre. Még ez év szeptemberében a tanács megbízta a Price Waterhouse nevű céget Zánka vagyonértékelésével és hasznosításával kapcsolatos javaslatok kidolgozásával. Októberben javaslatot tettek a Gyermeküdülő Centrum szervezeti átalakítására és az intézmény 1993-tól kezdődő csökkenő állami költségvetési támogatására.

Eközben 1992 késő tavaszán, mivel dr. Vajó Péter egyik napról a másikra eltűnt intézmény életéből, ezért az intézmény főigazgatói posztjára pályázatot írtak ki. Kudron Nándor nyerte el az igazgatói posztot még ebben az évben.

„Zánkát nem szabad külföldi kézbe adni” - fogalmazta meg privatizációs elképzeléseit az új miniszteri biztos. Ennek hangot is adott, ezért 1993-ban megbízást adott az URFB Kft-nek Zánka újabb, vagyis harmadik vagyonértékelésére és egy új hasznosítási és fejlesztési programjavaslat elkészítésére. 1993-ra elkészült egy

tanulmány, aminek a lényege, hogy az alapítvány Gazdasági Társaságként tudná a működését haszonnal üzemeltetni.

Négy év alatt 3 különböző vagyonkezelő, újabb és újabb fejlesztési ötletek, amik nem valósultak meg. Olyan benyomást kelt, mint valami porhintés. Még napjainkban is történnek arcátlan megtévesztő mutatványok az állami tulajdonnal kapcsolatban. Most még az ember megbotránkozik olyan dolgokon, mint a „Nokiás doboz” sőt valakik még politizálásnak is vélhetik. De előbb-utóbb az ember elfelejti, és nem hordoz semmi többlet jelentést.

Sor került a Kincstári Vagyonigazgatósággal a vagyonkezelői szerződés megkötésére is, így a 487 millió forint könyv szerinti vagyoni értékű ingatlant ez idáig használó társaság lett az Ifjúsági Centrum vagyonkezelője. Kudron Nándor, miniszteri biztos február 1-jén, 25 évre szóló előszerződést kötött titokban az olasz, Bari székhelyű Italo Tourist AI Balaton Kft.-vel, melynek értelmében Zánka hasznosítására vegyes vállalatot hoztak volna létre, a magyar állam 51%-os részesedésével. A módosítás lehetőségével élő olasz cég képviselőjének április 5-én Zánkára faxolt új üzleti ajánlata azonban óriási botrányt kavart.

Az Országgyűlés Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottságának 1993. április 28-i ülésén került volna sor a zánkai Gyermeküdülő Centrum középtávú hasznosítási programjának megvitatására. A bizottság következő, május 19-i ülésén Szilágyiné dr. Szemkeő Judit, a tárca képviselője a minisztérium nevében lényegében elhatárolódott Kudron Nándor miniszteri biztos olasz cégekkel kötött szándéknyilatkozatától.

Azt vitatták, hogy teljes, vagy részleges privatizációt akarják. A privatizációs elképzelés lényegében egy új fejlesztési elgondolás kidolgozására ösztönözte a minisztériumot. Ennek alapelveként megfogalmazta, hogy Zánka maradjon a gyermekeké, olyan módon, hogy működtetésével kapcsolatban a költségvetési támogatás mellett a gazdasági szempontokat is figyelembe kell venni. Bár Kudron Nándor 1993 áprilisára elkészítette Zánka rövid és hosszú távú alapítványi elemekre támaszkodó hasznosításának koncepcióját, a minisztérium számára az már elavulttá vált.

Az új MSZP-SZDSZ összetételű kormány hivatalba lépését követően dr. Jánosi György, az MKM politikai államtitkára 1994-ben folytatott megbeszélést Kudron Nándorral. A lehetséges megoldások nem sokat változtak. Felmerült az intézmény

privatizálásának gondolata, és részleges bérbeadása is. Kormánydöntés azonban az ígéretek ellenére sem született. Év végén a koalíciós parlamenti frakciók ifjúsági kérdésekkel foglalkozó szakemberei kezdeményezték Honti Máriánál, az MKM államtitkáránál, hogy Zánka ügyében gyorsuljon föl a döntés.

1995. február 1-jével vezető váltás történt Zánkán. Kudron Nándor, a posztján korábban többször megújított miniszteri biztosi megbízását nem hosszabbították meg. Az újonnan kinevezett főigazgató, Bogó Ágnes (aki a mai napig sikeresen működteti a területet). Negyven milliós veszteséget, illetve közel 100 millió forint összegű kötelezettségvállalást és 25%-kal csökkenő központi költségvetési támogatást örökölt.

Ezt követően az eladás, a privatizáció ügye lekerült a napirendről, megkezdődött viszont a vita arról, hogy milyen formában működjön a zánkai Gyermeküdülő-centrum. Az ebben jelentkező nézeteltérések azonban már nem jogi, vagy gazdasági, hanem elsősorban politikai jellegűek voltak.

1995 áprilisára elkészült az MKM előterjesztése, amelyet államtitkári értekezletre nyújtottak be. E javaslatban a Zánkai Gyermeküdülő Centrum tulajdonosi jogának gyakorlására részvénytársaság létrehozását támogatták a szakértők. Ez az állami tulajdonban maradó egy vagy többszemélyes részvénytársasági ötlet merült fel.

1995-ben az MKM és az ifjúsági szervezetek képviselőinek álláspontja közeledett egymáshoz. A kompromisszum lényege az volt, hogy a létrehozandó Közhasznú társaság jelképes hányada a GYIÉT tulajdonába került volna, és a Kht. közgyűlésében a tulajdonosi jogokat gyakorló miniszterrel egyenlő szavazati jogok illeték volna meg. A tárgyalások közepette december 2-án mégis elkészült a kormány előterjesztése a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrum Kht. megalakításáról.

1996. január 17-én Horn Gyula miniszterelnök vezetésével ülésezett a Miniszterelnöki Hivatal Gyermek és Ifjúsági Koordinációs Tanácsa (GYIKT), amely bejelentette a kormány álláspontját, miszerint a zánkai intézményt Közhasznú társasággá kívánják alakítani.

A GYIÉT három oldalának végül is 1996-ban sikerült közös álláspontot kialakítania a Zánkai Gyermeküdülő Centrum hasznosításáról. Az „A” változatként kabinet elé terjesztett javaslat állami tulajdonú, egy személyes Közhasznú társaságot preferálta úgy, hogy mellette működő, jelképes tulajdonosi jogokat gyakorló héttagú tanácsadói

testületbe 3-3 személyt a korosztályi és a támogatói szervezetek, egyet pedig az ifjúsági önkormányzati szövetségek delegálnak.

Dr. Koncz István, a Miniszterelnöki Hivatal ifjúsági ügyekért felelős címzetes államtitkára január végén jelentette be, hogy „*Hosszú évek vajúdása után eldőlt, hogy közhasznú társaság működteti a Zánkai Gyermeeküdülő-központot* 1996. február 7-én megjelent a kormány 21/1996. (II. 7.) sz. rendelete, illetve 1008/1996. (II. 7.) sz. határozata a Zánkai Gyermeek és Ifjúsági Centrum, Oktatási és Üdültetési Közhasznú Társaság megalapításáról.

1996. szeptember 1-jétől önálló jogi személyként megkezdte működését a Zánkai Gyermeek és Ifjúsági Centrum Kht. A társaság tőkéjét 340,34 millió forintban állapították meg, amelyből 212,84 millió forint a törzstőke és 127,5 millió forint volt a tőketartalék összege. A társaság képviselőjére jogosult személy Bogó Ágnes ügyvezető lett, míg ellenőrzését a tulajdonos Művelődési és Köznevelési Minisztérium, a kilenc fős felügyelő bizottság és egy könyvvizsgáló végezte.

1997. április 8-án megtörtént a Zánkai Gyermeek és Ifjúsági Centrum Közhasznú társaság cégbírósági bejegyzése, majd annak következő évi módosítása után, 1998. május 22-én közhasznú szervezetként való nyilvántartásba vétele.

Ezzel az egykori állami nagyberuházásként megépült Balatoni Úttörőváros, közel egy évtizedes négy átalakulási tervet megélt bizonytalan sorsa 1996-ra, s lehetőséget kapott arra, hogy a nonprofit szektor hazánkban még új, működési formájában a gyermekek és fiatalok pihenését, képzését és szórakoztatást szolgálja.

A mozgássérült és speciális, fogyatékkal élő vendégek teljes ellátását és az egyéni programoknak megfelelő személyi, illetve technikai feltételeket (pl. szálláshelyek, étterem, sportlétesítmények és a strand akadálymentesítését) is megvalósították.

Különböző nemzetközi és országos nagyrendezvényekre is gyakran került sor Zánkán. Itt rendezték meg az Ifjúsági Leány Sakk Európa-bajnokságot 1995-ben, az I. Asztali tenisz Európa Játékokat 1996-ban, a Magyar Baptisták Nemzetközi Jubileumi Találkozó-ját. A következő évben a Gyermeek Világtalálkozót, később a Katolikus Ifjúsági Találkozót is.

A kormány 2000 áprilisában 46/2000. (IV. 7.) sz. rendeletével módosította a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrum Oktatási és Üdültetési Közhasznú Társaság (Kht.) alapításáról szóló 21/1996. (II. 7.) kormányrendeletet. Ennek alapján a Művelődési és Köznevelési miniszternek az általa alapított Közhasznú Társaság feletti vagyonkezelői jogot térítés nélkül át kellett adnia az Ifjúsági és Sportminisztériumnak. Ugyanakkor a Kht. társaság működésének segítésére tíz tagú, három évre megbízott tanácsadó testületet kellett létrehozni.

Az 1032/2000. (IV. 7.) számú kormányhatározattal sor került a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrum Oktatási és Üdültetési Közhasznú Társaság alapításáról hozott határozatoknak a fentiek szellemében történő módosítására is. E határozat szerint a létrehozó tanácsadó testület javaslattevő és véleményező jogkörrel rendelkezett, valamint 2001-től tíz éven keresztül az éves költségvetési törvényben kell biztosítani az amortizációs, illetve az állagmegóvását szolgáló költségeire a fedezetet. A határozat lehetőséget adott a használatban lévő ingatlan vagyonnak a Kht. vagyonkezelésébe adására is.

Az ezekről szóló konkrét megállapodást 2000-ben az ifjúsági és sport minisztériumban Deutsch Tamás ifjúsági és sportminiszter, Pokorni Zoltán oktatási miniszter, Molnár Zoltán, a Kincstári Vagyonigazgatóság vagyonkezelő igazgatója Bogó Ágnes, a Kht. ügyvezetője írták alá. Vagyis az oktatási tárcától ténylegesen ekkor került az ifjúsági tárcához az állami tulajdonban lévő, közhasznú társasági formában működő Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrum tulajdonosi és felügyeleti joga. Ezzel egyidejűleg sor került a Kincstári Vagyonigazgatósággal a vagyonkezelői szerződés megkötésére is, és így a 487 millió forint könyv szerinti vagyoni értékű ingatlant ez idáig használó társaság lett az Ifjúsági Centrum vagyonkezelője.

III.6 GYERMEKÜDÜLŐ CENTRUM (2001-től napjainkig)

24. Zánka információs térképe

2001. július-tól az OTSH örökébe lépő Ifjúsági és Sportminisztérium a fővárosi Csanádi Árpád Általános Iskola és Gimnázium fenntartói jogát átruházta a Zánka Gyermek és Ifjúsági Centrum Kht-ra. Ezzel immár két iskola - a budapesti székhelyű Csanádi mellett a közel négyszáz fős zánka Egry középiskola - fenntartójává vált a társaság. A Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium 2003. augusztus 31-étől a Nemzeti Utánpótlás Nevelési Intézetre ruházta át az előbbi fenntartói jogát.

A társaság vezetése Zánka hosszú távú működtetéséről fejlesztési stratégiát és részletes programot dolgozott ki. 2001 júliusában Deutsch Tamás ifjúsági és sportminiszter a balatoni régió részeként a zánka üdülőközpont fejlesztési terveiről, és egy Zánka-fejlesztési alap létrehozásáról nyilatkozott.

Két év múlva, 2003 nyarán az új kormány új, gyermek-, ifjúsági és sportminisztere, Gyurcsány Ferenc is Zánka gyerekeknek való megtartását és Zánka Európai Unió támogatással való nagyszabású fejlesztését hangsúlyozta. Az anyagi háttér előteremtéséhez 5 évet gondolt.

Változás történt a társasági részesedésben és törzstőkéjében is. A 2003 szeptemberében elfogadott 2226/2003. (IX. 22.) sz. kormányhatározat jóváhagyta, hogy az Oktatási Minisztérium 49% társasági részesedést szerezzen a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrum Kht.-ban, és engedélyezte a törzstőke megemelését.

A társaság üdültetési üzletága az ifjúsági turizmus piacán utóbbi évtizedben folyamatosan mind a Balaton régióban, mind országos viszonylatban is piacvezető pozíciót foglalt el.

2004-ben a kereskedelmi szálláshelyként országosan regisztrált ifjúsági szálláshelyeket, ha megnézzük, kb. 15 %-os vendéglétszám, míg a Balaton régióban 58%-uk nyaralt Zánkán. 2004-ben a legtöbb vendég kirándulásra, üdülésre és erdei iskolába, illetve sport- és kulturális táborozásra érkezett, míg a másik része rendezvényeken vett részt. A vendégek 94%-a belföldi, 6 %-a külföldi.

Gondoljunk csak bele, hogy ezek csak a hivatalos táborozók száma, tehát aki csak egy napra jött a családdal, arról nincs feljegyzés, mivel az üdülő használata ingyenes és szabad az átjárás.

A társaság a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrum Kht-vé alakulása előtti 1995-ös évhez képest 2004-re saját bevételeit éves szinten közel megnégyszerezte. A rendelkezésére bocsátott vagyont megalakulásától 6,3-szorosára növelte, és teljes egészében a fejlesztésre és karbantartásokra fordították.

Zánka múltjában és jelenében közös az, hogy a fiataloknak épült és mai irányítói az ő érdekükben szeretnék megtartani és tovább fejleszteni.

2009 április 21.-től Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrum Oktatási és Üdültetési Nonprofit Közhasznú Kft.100%-ban állami tulajdon.

25. Zánkavics nap 2005

IV. ZÁNKAI MÚZEUM

1974 tavaszától megkezdődött az úttörőmozgalom történeti értékű anyagainak gyűjtése, a Úttörőmozgalmi múzeum működése. Azonban csak 1975-ben kapta meg a szakgyűjteményi működési engedélyt.

A múzeum feladata kezdetben a magyar úttörőmozgalom és a Balatoni Úttörőváros létesítésének története, később ezek mellett a nemzetközi és nemzeti, azaz baloldali gyermekmozgalmak, gyermekszervezetek létrejöttének, tevékenységének bemutatása, értékes tárgyi emlékeinek, dokumentumainak gyűjtése, feldolgozása volt.

1976-ban összevonták a múzeumot a könyvtárral, és *Úttörőmozgalmi Múzeum és Könyvtár* néven vált ismertté. 1984 novemberétől a MÚSZ Országos Elnöksége döntése alapján az Úttörőmozgalmi Múzeum és Könyvtár önállóan, ám az intézmény felügyelte működését.

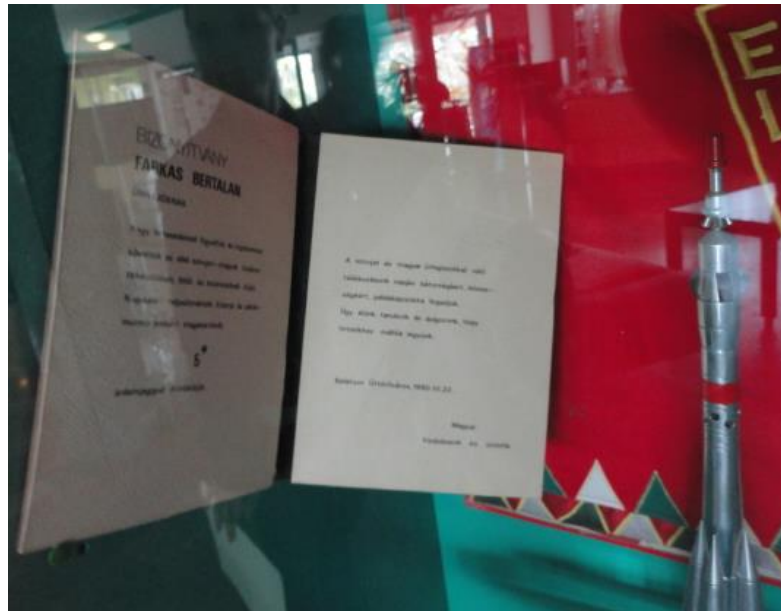

26. Úttörő zászló

Az 1980-as évek első felétől nagyobb figyelmet kapott az úttörőmozgalom hagyományörző és hagyományápoló tevékenysége hazánkban. 1987-ben *Központi Úttörő* nevezéssel szakmúzeumi kategóriába sorolták. Az 1989/90-es évek fordulóján bekövetkezett politikai, társadalmi és gazdasági rendszerváltás idején a múzeum elnevezése 1989 decemberétől *Gyermekszervezet Történeti Múzeumra* változott.

Tevékenységi köre a múltbéli és újonnan alakuló magyarországi gyermek és ifjúsági szervezetek történeti emlékeinek gyűjtésével, feltárásával és bemutatásával egészült ki. Azonban a fenntartó intézmény működési bizonytalanságaival párhuzamosan a múzeum működése is veszélybe került. Hatása ennek úgy érződött a legjobban, hogy drasztikus számban megnőtt az elbocsátások száma az intézményen belül. A könyvtárat beolvasztották a közművelődési osztályba. A viharos éveket átélte közgyűjtemény végül is megmenekült, az egykori úttörő-létesítmény 1996 szeptemberétől Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrum Közhasznú Társasággá alakulásával a múzeum ismét az intézményi könyvtárral közös szervezeti irányításban, a korábbi évekhez képest visszafogottabb körülmények között, de folyamatosan a mai napig működik. A múzeum számára a Balatoni Úttörőváros 1973 decemberében átadott főépületének nyugati szárnyában 391 m²-es kiállítóhely jutott. 1980-ban a gyűjteménygyarapodás miatt a múzeumi raktár és iroda a korábbinál jóval nagyobb helyiségbe költözött. A Balaton-felvidéki tájház ez évre elkészült, ami kb. 200 m²-es, a mai napig kitűnő állapotnak örvend és számos gyerek programnak ad helyet. A XII. századi Páncélvonat lett a múzeum büszkesége. 1992-ben részben elkezdték majd, 1994/95-ben teljes egészében kerültek felszámolásra a múzeum

állandó kiállításai és azok helyszínei. Nagyrészt egy fűtetlen raktárhelyiségbe ömlesztették az anyagokat, ahol a pusztulás várt rájuk. Néhány elemet sikerült a könyvtárba menekíteni. Az utóbbi években a könyvtár- és múzeumvezető mellett egy muzeológus-gyűjteménykezelő végzi a gyermek- és ifjúsági szervezetek múltjához, jelenéhez kapcsolódó múzeumi szakmai tevékenységet.

27. Farkas Bertalan a Magyar űrhajós Zánkai úttörő kitűnő bizonyítványa.

A 71-es főútról is jól látható Balaton-felvidéki tájház eredeti épülete vízimalom volt, amely feltehetőleg a 18. században épült, a Csorsza (Cserekúti) patak partján. Már II. József uralkodása idején készült első katonai felmérés (1785) térképén is jelzik a vízimalom épületét. Később, amikor a gőzmalmok kiszorították a vízimalmokat beszüntették működését, és az 1880-as évek tájékán lakóházzá alakították át, melyben 1971-ig laktak.

Az Úttörővárosban álló romos épületegyüttes kiállítóhelyként történő felújítására Nádházi Lajos kezdeményezésére az Oktatási Minisztérium biztosított fedezetet. Ezt követően a veszprémi Bakony Múzeum (ma Laczkó Dezső Múzeum) muzeális anyagaiból egy jellegzetes század eleji hangulatú Balaton-felvidéki parasztházat rendeztek be, melyet 1977. július 30-án Rosta Sándor, a Balatoni Intéző Bizottság főtitkára avatott fel.

28. Parasztház

A lakóházhoz, amely egy tisztaszobából, egy kamrából és egy nyitott kéményes tűzhellyel rendelkező konyhából áll, a takarmány és a mezőgazdasági szerszámok, eszközök tárolására szolgáló pajta, istálló, pince és ólak tartoznak. A veszprémi múzeum közreműködésével készült egykori állandó kiállítást kb. 250.000 fő látogatta meg, 1988 júniusában történt bezárásáig. A kiállítás felszámolása után 1990-ben a kecskeméti Szórákaténusz Játékmúzeum *Magyar Játékhagyományok*, majd 1998-ban *Napjaink népművészete Veszprém megyében* címmel időszakos kiállítások megrendezésére került sor. Végül 1999-ben épült meg az *Egyszer volt játék (Magyar népi gyermekjáték eszközök a honfoglalástól napjainkig)* c. állandó kiállítás, és került kialakításra a *Pajta műhely* elnevezésű játszó- és alkotóház ebben az épületegyüttesben.

29. Múzeumi kiállításból részlet

V. ZÁNKA NAPJAINKBAN:

Kérdezzük magunkban mitől olyan sikeresek? Többek közt köszönhető a Balaton felvidék természeti és történelmi értékeinek. Kirándulásokat lehet onnan szervezni, mert nincs messze tőle pl. a Káli-medence, a Művészetek Völgye, Tihany, és a Badacsony se, egy biztos nem lehet ott unatkozni. Zánka szó hallatán az embereknek sok emlékkép juthat eszébe. A centrum arculatát egy egyedi kabala figura jellemzi a legjobban. Ez a "Zánkavics baba", e kis figura a Zánka és kavics szó összeillesztéséből született meg. Ez a kis mosolygós fejecske próbálja azt a szerepet betölteni, hogy ahol felbukkan csupa szép emléket juttasson az ember eszébe, jókedvre derülhessen.

30. Zánkai kavics mint Zánkavics baba

A Centrumhoz hosszú balatoni partszakasz tartozik, ahol nagyterületű, 12-13000 ember befogadására alkalmas strand és kikötő várja a strandolni, sportolni, hajózni, horgászni, egy szóval a pihenni vágyó vendégeit. Évente kb. 45 000 ember látogat el ide, télen - nyáron. Okkal hihetjük azt, hogy a működése roppant bonyolult és nehézkes, pedig ha jobban megismerjük, rájövünk, hogy nem is olyan vészes. Igaz vannak kihívások, de azok is a centrum hasznára fordulnak. Az ott dolgozók precizitása, elszántsága, munka szeretete, a nehezebb időszakokon segíti át őket.

Rengeteg látványos, ráadásul ingyenes rendezvényt szerveznek, kora tavasztól késő őszig, melyekből kimaradni vétek.

A helyi Önkormányzat alapvető célkitűzése a község idegenforgalmának továbbfejlesztése, a helyi lakosság és az üdülők életkörülményeinek javítása.

2008-ban Zánka állandó lakosságának száma: 956 fő, ebből a lakónépesség: 906 fő. Zánka község Önkormányzata önállóan, demokratikus módon intézi a település közügyeit. Gondoskodik a közszolgáltatásokról, a mindezekhez szükséges feltételek megteremtéséről, támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit.

V.1 TULAJDONOSI HÁTTÉR

A Zánkai Gyermekek és Ifjúsági Centrum Oktatási és Üdültetési Nonprofit, Közhasznú Kft. a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács (MNVT) Zrt. többségi tulajdonú társasági körébe tartozik, melynek 100 %-os részesedése a Magyar Állam tulajdonában van.

Felette a 2007. évi CVI törvény vagyontörvény értelmében a Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács gyakorolja a tulajdonosi jogokat, amely nem csorbítja a társaság önállóságát, azonban biztosítja a gazdálkodás folyamatos ellenőrzését.

A társaság állami, oktatási-szociális közfeladatokat lát el, ezért célja, hogy működése és fejlesztése érdekében állami tulajdonban maradjon.

Az Ifjúsági Centrum célközönsége igen széles.

Megtalálhatunk gyerekeket, de rajtuk kívül idősebbeket, szülőket, nagyszülőket és jöhetnek egyénileg vagy csoportosan is.

1996. szeptember 1.-től Közhasznú társaságként működik az intézmény, melynek fő tevékenysége:

- A gyermek és ifjúsági üdültetés
- A sportszolgáltatás
- Az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli oktatás

31. Zánkavics baba

Semmit sem veszített arculatából a kezdetek óta. A szállások igen sokszínűek és változatosak, mindenki megtalálja a saját kedvére és igényének megfelelő szállásokat. Jellegzetes építményei még mindig az egykori hangulatot árasztják magukból. Belsejük igen korszerű és kényelmes. Náluk a minőség és a mennyiség nem különálló dolog, ez mi sem bizonyítja jobban, hogy a két ágyas hotel szobától a 10 ágyas ifjúsági szobáig minden megtalálható.

V.2 SZÁLLÁSHELYEK A ZÁNKAI GYERMEK ÉS IFJÚSÁGI CENTRUMBAN

Kőépület:

Téli üdülőházak: egész évben nyitva

- 2 és 3 ágyas saját zuhanyzó/WC-s szobák
- 2+2 ágyas közös zuhanyzós/wc-s ikerszobák
- 6 és 8 férőhelyes emeletes ágyas, saját zuhanyzó/WC-s szobák
- az épületekben TV-szoba (társalgó) található
- szobák mozgássérült vendégek részére
- 120 fős szeparálható, beépített hangosítással felszerelt konferenciatermek épületenként
- Felszerelt közös konyha
- Mosókonyha
- a Téli 5-ös épületünkben személyfelvonó • erkélyes szobák

32. Zánkavics baba

Nyári üdülőházak: április végétől, szeptember végéig üzemelő épületek

- 2 ágyas saját zuhanyzó/WC-s szobák
- 6 és 10 ágyas szobák közös zuhanyzó/WC-s szobák
- TV-szoba (társalgó)
- Felszerelt közös konyha

Központi Szálló: egész évben nyitva

- Mozgássérült vendégek által is igénybe vehető 1-2-3-ágyas, közös zuhanyzó/wc-s szobák
- személyfelvonó

*Hotel Hangulat ***: egész évben nyitva*

- 20 db színvonalas kétágyas, pót ágyazható szoba
- 1 db apartman
- Az épület és a szobák légkondicionáltak
- emeletenként TV-szoba (társalgó)
- 60 és 40 fős konferenciatermek
- drink-bár
- TV, Internet a szobákban
- szobák mozgássérült vendégek részére
- erkélyes szobák

Apartmanok:

- 2 ágyas, pótágyazható fürdőszobával felszerelt apartmanok
- TV, hűtőszekrény, felszerelt konyha
- apartmanok mozgássérült vendégek részére

Faházak:

- 2 ill. 3 szobás, konyhával, fürdőszobával rendelkező épületek
- TV, hűtőszekrény, konyhai alapfelszereltség

Parti faházak:

- emeletes ágyakkal kialakított 3db 10 ágyas valamint 1 db 4 ágyas faházak
- WC, zuhanyzó, konyha és közösségi helyiség a faházak melletti épületben

Kemping

- áramcsatlakozási lehetőséggel kiépített sátorhelyek
- vizesblokkok a kemping területén

A Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrum egész területe 100%-ig akadálymentesített, így fogyatékosággal élő embertársaink is igénybe tudják venni szolgáltatásainkat.

A Balaton északi partján az intézmény strandja rendelkezik egyedül vízbeemelő szerkezettel, melynek segítségével mozgássérült vendégek is tudják élvezni fürdőzés élményét a „magyar tengerben”. A strandon külön mozgássérültek részére kialakított vizesblokk található.

Egy teltházas nyári napon ha a pótágyakat nem számoljuk bele, 2746 fő hajthatja álomra fejét. Ezek után joggal merül fel a kérdés vajon mit ehetnek? Balatoni lángosozás vagy egy finom kolbász evés szinte nélkülözhetetlen része a nyárnak. A vendégek nagy része nem csak egy napra jön, és többségük gyermek ezért számukra nagyon fontos a rendszeres főtt ételes étkeztetés. Éttermük egy időben több ezer vendéget képes kiszolgálni. Központi éttermek mellett á-la-carte rendszerű vendéglátó ipari egységek is megtalálhatók.

Vendéglátó ipari szolgáltatások a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrumban:

Panziós étkeztetést bonyolító egységek

KÖZPONTI ÉTTERMEK	BEFOGADÓKÉPESSÉG
1. Kék Étterem	340 fő
2. Zöld Étterem	340 fő
3. Sárga Étterem	120 fő

À-la-carte étkeztetést bonyolító vendéglátóipari egységek: (főszazonban üzemelnek)

ÉTTERMEK	BEFOGADÓKÉPESSÉG
1. CSORSZA Pizzéria	80 fő
2. Sirály étterem, terasszal	80 fő
2. Kid's gyorsétterem	60 fő

Egyéb vendéglátóipari egységek:

1. HANGULAT DRINK	kávézó, drink-bár + terasz	40 fő
2. NAPSUGÁR PRESSZO	büfé, eszpresszó	50 fő
3. PARTY BÜFÉ (főszazonban üzemelnek)		
	teraszos büfé, fagyalttozóval	60 fő

Most hogy már meg van oldva a szállás problémája, tudunk egy jót enni, inni és már csak a szórakozási lehetőség kérdése merülhet fel. Három nagy csoportra osztható fel:

1. Ingyenesek, melyeket bármely ott tartózkodó személy igénybe veheti.
2. Fizetős plusz szolgáltatásokkal.
3. Rendezvények: ezeknek többsége évről évre megismétlődik, de van alkalmi jelleggel is.

Ingyenes kikapcsolódási lehetőségek a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrumban:

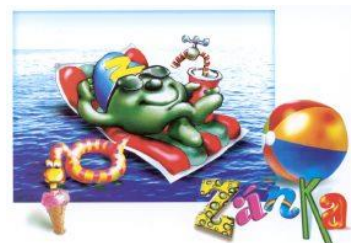
- Strandhasználat.

Kis gyermekes családoknak is ideális mivel a strand fel van töltve és lassan mélyül. A 400 x 150 méter füvesített strand 3000-4000 főnek ad helyet. Strandolók védelmét a biztonsági őrök jelenléte emeli. És ami az egész Balatonon egyedülálló, hogy közel 20 méterenként a vízirendészet tagja ügyel a fürdőzőkre. Sőt a fürdő bolyánál egy csónakból is találkozhatunk tekintetükkel. Táborozó gyermekeknek rendszerint megtanítanak egy tánc koreográfiát, amelyet a vízbe gyakorolhatnak. Mosolyt keltő látvány amikor a

szégyenlősebbek és a felnőtt korosztály is becsatlakozik, csak nekik a mélyvíz elrejtí tehetőségüket.

További ingyenes kikapcsolódási lehetőségek:

- szabadtéri sportpályák használata
- könyvtár látogatás
- Gyermekalkotások Galériája Kiállítás látogatása
- tűzrakhelyek
- májustól-szeptemberig 24 órás orvosi ügyelet
- disco (főszezonban)
- koncertek (főszezonban)
- heti standard sport- és szabadidős programok (főszezonban)
- animáció
- játszótér
- horgászat
- vezeték nélküli internet elérése a strand területén
- szálláshelyeken (üdülőházakban) játék- és sportszerkölcsonzés
- erdei torna pálya

33. Zánkai képeslap

Fizetős szolgáltatások:

- mozi

A hét minden napján más-más filmekkel rajzfilmekkel nem csak a gyerekeknek hanem a nagyobb korosztály számára. A vetített filmek megegyeznek a többi mozikba futó kassza sikerekkel.

- vízi bicikli, kajak, kenu kölcsönzés
- vízi csúszda használata
- kalandpark
- hajós kirándulás: Csak a táborozóknak és céges rendezvény kibérlésekor közlekedik
- haditechnikai park: Látogatható 2011. március 31-ig csoportok részére előzetes egyeztetés alapján

Rendezvények a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrumban:

Évente megrendezésre kerülő kulturális, sport és egyéb rendezvények, konferenciák:

- Zánkavics Nap:

Az Üdülő Centrum születésnapja, melyet egy fergeteges partival ünnepel meg.

Elmaradhatatlan kellékei az óriás torta, rengeteg híres együttes és énekes napjainkból és örök kedvencek. Sport rendezvények, pl. hatalmas sikert aratott a 2009-ben a fogathajtó verseny. Azt est fénypontja az esti nagykoncert után az elmaradhatatlan zenés tűzijáték, zenére koreografált elemekkel.

- Augusztus 20. az állam alapítás ünnepe:

Hasonló a Zánkavics naphoz, ám ilyenkor még a Zánka és a Tátika hajó ingyen szállítja vendégeit. A tűzijáték feledhetetlen élményt nyújt mivel a Balatoni panorámának köszönhetően a túl partról is láthatóak a tűzijátékok. Így nem egy, hanem aki szemfüles vagy egy tucat tűzijátékon vehet részt.

- Zánkai Gyermek- és Ifjúsági Táncfesztivál
- Országos Kiskukta Főzőverseny
- Gyermek Képzőművészeti Pályázat és Kiállítás
- Százszorszép Kulturális Fesztivál
- Balaton Sakkverseny
- Országos Strandröplabda Bajnokság
- Zánka Open Vitorlásverseny
- Tavaszi Horgászrendevú
- Zánka-Kupa Kispályás Labdarúgó Torna
- Egry József Horgász Emlékverseny
- Zánkai Aerobic Hétvége
- Táboroztatók Országos Konferenciája

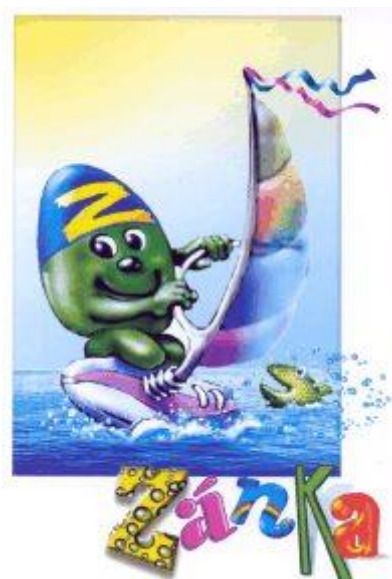

34. 1984. úttörő olimpia plakátja

- Szabadidő-szervezők Országos Konferenciája
- Balatoni Ifjúsági Turisztikai Szeminárium
- Zánkai Pedagógiai Napok
- Bozsik Labdarúgó Akadémia
- Országos Diákolimpia Döntő

Az idei év se marad ki a jóból. 2011-ben megrendezendő főbb programok:

- Zánka Kupa Tavaszköszöntő Középiskolás Röplabda Mix Torna
- Tavaszi Horgászrendvú
- Országos Kiskukta Szabadtéri Főzőverseny
- Diákolimpia Országos Döntő
- Zánkavics Nap
- Zánkai Gyerek Lovas nap
- Nemzetközi Fogathajtó Verseny, „B” Kategóriás Bajnoki Forduló
- III. Zánkai Lovas Fesztivál
- Panoráma Világtalálkozó
- 24 órás mountain bike verseny
- Adidas streetball
- Vitorlás Kalóz Európa Bajnokság
- 17. Zánkai Gyermek és Ifjúsági Táncfesztivál
- Augusztus 20.
- Zánka Open 2011.
- Egry József Emlék Horgászverseny
- Zánkai szilveszter

35. Zánkai képeslap

A Centrum sport és egyéb szórakoztató létesítményei a mellékletben olvashatók.

VI. TULAJDONI LAP FELÉPÍTÉSE ÉS HASZNÁLATA

Zánka az állam tulajdonába tartozik, hogy a több száz hektáros területen könnyebb legyen eligazodni ezért 20 alrészletre van bontva. A tulajdoni lapok megtalálhatóak a mellékletekben.

Az ingatlan-nyilvántartási tulajdoni lapról hiteles másolat adható ki. Tulajdoni lap másolatot csak a körzeti földhivatalok és a kihelyezett földhivatali ügyfélszolgálatok adhatnak ki!

- Hiteles másolat a biztonsági elemekkel felszerelt és a földhivatal által záradékolt és hitelesített másolat.

A tulajdoni lapról igényelhető másolatok típusai:

- szemle, mely csak a fennálló bejegyzéseket tartalmazza
- teljes másolat valamennyi bejegyzést (fennállót és töröltet is) tartalmazza

A tulajdoni lap másolat kérelemre szolgáltatható. A kérelemnek tartalmaznia kell a kérelmező nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét. A földhivatal a kérelemben szereplő adatokat a személyazonosság igazolására szolgáló okmányból ellenőrzi.

A hatósági és egyéb (pl. pénzügyi, hagyatéki) eljárásokhoz jellemzően szemle másolat szükséges. A tulajdoni lapba való betekintés csak ingatlan fekvése szerinti illetékes körzeti földhivatalban vehető igénybe.

VI.1 IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁSI DÍJAK

A hiteles tulajdoni lap másolat díjára, a személyes és tárgyi mentességekre vonatkozó szabályokat az 1996. évi LXXXV. tv. tartalmazza. 2010 január 1-ét követően a hiteles tulajdoni lap másolatért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj 6250.- Ft. A díjat az illetékes földhivatalnál a kérelem előterjesztésével egyidejűleg a pénztárba történő készpénzbefizetéssel, vagy amennyiben a földhivatal helyiségében erre lehetőség van, az eljárás megindításával egyidejűleg bankkártyával, vagy a megyei földhivatal előirányzat-felhasználási keret számlája javára történő készpénz-átutalási megbízással (csekk), illetve átutalási megbízással lehet megfizetni. Utóbbi két esetben a befizetést igazolni kell.

A díjat annak kell megfizetnie, aki a tulajdonilap másolat szolgáltatását kéri.

Hiteles tulajdoni lap másolatot az ország bármely ingatlanáról, az ország bármely földhivatala szolgáltat, a földhivatalok országos rendszere a TakarNet rendszer felhasználásával. Az ingatlan-nyilvántartás településenként tartalmazza az ország valamennyi ingatlanának adatait, az ingatlanhoz kapcsolódó jogokat és jogi szempontból jelentős tényeket, az oda bejegyzett személyeknek a nyilvántartáshoz szükséges személyazonosító adatait.

VI.2 TULAJDONI LAP ÉS RÉSZEI

Számítógépen kezelt tulajdoni lapon tartja nyilván a földhivatal egy adott ingatlan adatait, az ahhoz kapcsolódó jogokat, és jogilag jelentős tényeket. Az ingatlanok azonosítása helyrajzi számmal történik településenként, azon belül fekvésenként. Minden ingatlan adatait külön tulajdoni lapon tartják nyilván. A tulajdoni lapokat sorszámmal látják el. A tulajdoni lap három részből áll, melyet római számokkal jelölünk.

Tulajdoni lapot kibocsátó földhivatal

Ingatlan helye, fekvése, helyrajzi száma

Ingatlan megnevezése számszerű adatai

Tulajdonjogi adatok

Egyéb jogok és tények

Balatonfüredi Körzeti Földhivatal
Balatonfüred
8230 Balatonfüred, Felső köz 2.
Tel.: 06/87/581-190 fax: 06/87/581-191

Oldal: 1 / 2
Ügyintéző:
Kulcsár Zoltánné

Lapoldalszáma/aktuális oldal

Tulajdoni lap másolat

Tulajdoni lap másolat - szemle

2009.08.06 12:45:06

Sektor: 16
Térképazonosító: 3479

I. rész

1. Az ingatlan adatai:

jel	mvv. sz.	(kivett) min. o.	ha, m2	kat. jóv.	ha, m2	kat. jóv.
				/AK, fill./		/AK, fill./
kivett			13,4606			
			gyermekváros			
Földrészlet össz.			13,4606			

2. Bejegyző határozat: 43258/2006

Balaton-felvidéki Nemzeti Park A 31/1997. (IX.23.) KTM rendelet alapján. 46992/5/1997.

II. rész

1. Bejegyző határozat: 43895/2000.11.23

Tul. hányad: 1/1

Jogcím: -, 43895/2000.11.23

Jogállás: tulajdonos

Jogosult neve: MAGYAR ÁLLAM Törzsszám: 1

Címe: -

A tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet: a Kincstári Vagyoni Igazgatóság 1054 Budapest Zoltán u.16.

III. rész

3. Bejegyző határozat: 43258/2000.11.08

Terhelés: Távközlési vezetékjog

Jogosult neve: MAGYAR TELEKOM TÁVKÖZLÉSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Törzsszám: 10773381

Címe: 1117 BUDAPEST Kaposvár utca 5-7.

A vázrajz szerinti területre.. utószám: 37127/2001.

Megrendelő könyv száma: 30002/288/2009

A tulajdoni lap másolat mindenben megegyezik az eredeti tul.lap bejegyzéseivel.

Ezután csak hitelesítéssel érvényes

Az 1996. évi LXXXV. törvénnyel módosított 1990. évi XCIII. tv. alapján díjmentes.

Balatonfüred, 2009.08.06

Aláírás, kiadó földhivatal pecsétje

36. Tulajdoni lap másolat Zánkáról

A fenti tulajdoni lap másolat minta, a tulajdoni lap másolat tartalmát ismerteti összefoglalóan.

A tulajdoni lap I. része az ingatlan számszerűsíthető adatait tartalmazza:

1. a település neve, az ingatlan címe
2. helyrajzi szám, fekvés megjelölése (belterület, külterület)
3. az ingatlan területe (m²-ben)
4. művelési ága (szántó, rét, legelő, szőlő, kert, gyümölcsös, nádas, erdő, fásított terület, halastó), vagy a művelésből kivett terület megnevezése (pl.: út, árok, beépítetlen terület, az épület fő rendeltetésének megnevezése: lakóház, gazdasági épület, stb.)
5. mező- és erdőgazdasági művelés alatt álló földek minőségi osztálya, területe és az annak megfelelő kataszteri tiszta jövedelem (aranykorona érték)
6. az ingatlan jogi jellege (pl.: védett terület, bányatelek, műemlék, társasház, stb.)
7. telki szolgalmi és földhasználati jog

Balatonfüredi Körzeti Földhivatal
Balatonfüred
8230 Balatonfüred, Felső köz 2.
Tel.: 06/87/581-190 fax:06/87/581-191

Oldal: 1 / 2
Ügyintéző:
Kulcsár Zoltánné

Tulajdoni lap másolat - szemle

2009.08.06 12:45:06

1. ZÁNKA Szektor : 16
2. külterület HRSZ: 017/6 Térképszelvény : 3478

I.rész

1. Az ingatlan adatai:

Alrészlet adatok		Alosztály adatok	
jel	muv.ág (kivett)min.o. ha,m2	kat.jöv. /AK,fill./	ha,m2 kat.jöv. /AK,fill./
4. kivett	3. 13,4606	5. kat.jöv. /AK,fill./	ha,m2 kat.jöv. /AK,fill./
6. gyermekváros	Földrészlet össz.: 13,4606		

----- Szolgalmi jog, Jogi jelleg, Szöveges hivatkozás -----

2.Bejegyző határozat: 41325/2006

7. Balaton-felvidéki Nemzeti Park A 31/1997. (IX.23.) KTM rendelet alapján. 46992/5/1997.

38. Tulajdoni lap másolat Zánkáról

A tulajdoni lap II. része az ingatlanhoz kapcsolódó tulajdonjogi információt tartalmazza a következők szerint:

1. tulajdonjog (a tulajdonos adatai, tulajdoni hányad, a tulajdonoshoz fűződő kiskorúság, gondnokság ténye)
2. állami tulajdon esetén az állam tulajdonosi jogait gyakorló szervezet neve
3. vagyonkezelői jog

----- **II.rész** -----

1. Bejegyző határozat: 43895/2000.11.23
1. Tul.hányad:1/1
Jogcím: - , 43895/2000.11.23
Jogállás: tulajdonos
2. Jogosult neve: MAGYAR ÁLLAM Törzsszám: 1
Címe: -
A tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet: a Kincstári
Vagyoni Igazgatóság 1054 Budapest Zoltán u.16.

3. Bejegyző határozat: 45210/2000.12.22
Tul.hányad:1/1
Jogcím: átadás , 45210/2000.12.22
3. Jogállás: vagyonkezelő
Jogosult neve: ZÁNKAI GYERMEK ÉS IFJÚSÁGI CENTRUM,OKTATÁSI ÉS ÜDÜLTETÉSI
KHT Törzsszám: 18922
Címe: 8251 ZÁNKA - -
40058/2001

A tulajdoni lap III. része tartalmazza az ingatlanhoz fűződő egyéb jogokat és azok jogosultjait:

- földhasználati jog, haszonélvezet és a használat joga
- földmérési jelek és villamos berendezések elhelyezését biztosító használati jog
- vízvezetési és bányaszolgalmi jog, vezetékjog
- elő-, visszavásárlási, vételi jog
- tartási és életjáradéki jog
- jelzálogjog, végrehajtási jog

Továbbá a bejegyzett jogokhoz és azok jogosultjához kapcsolódó alábbi tényeket, mint például:

- a III. részben bejegyzett jogosult kiskorúsága, vagy gondnokság alá helyezésének a ténye
- jogosulttal szemben indított felszámolás vagy végelszámolási eljárás
- bírósági ítéleten alapuló tulajdoni korlátozás
- építési, telekalakítási tilalom, építési korlátozás
- kisajátítási, telekalakítási eljárás megindítása
- bejegyzés iránti kérelem elutasításának ténye
- elidegenítési és terhelési tilalom
- ranghely fenntartás
- ingatlan-nyilvántartási eljárás felfüggesztésének ténye
- tartós környezetkárosodás
- épület létesítésének vagy lebontásának ténye.

----- **III. rész** -----

3. Bejegyző határozat: 43258/2000.11.08

Terhelés: Távközlési vezetékjog

Jogosult neve: MAGYAR TELEKOM TÁVKÖZLÉSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Törzsszám:
10773381

Címe: 1117 BUDAPEST Kaposvár utca 5-7.

A vázrajz szerinti területre., utószám: 37127/2001.

Megrendelő könyv száma: 30002/288/2009

A tulajdoni lap másolat mindenben megegyezik az eredeti tul.lap bejegyzéseivel.

Ezután csak hitelesítéssel érvényes

Az 1996. évi LXXXV. törvénnyel módosított 1990. évi XCIII. tv.
alapján díjmentes.

Balatonfüred, 2009.08.06

39. Tulajdoni lap másolat Zánkáról

VI.3 AZ OKIRATTÁR

Az okirattár a bejegyzés alapjául szolgáló az ügyfél vagy képviselője által benyújtott iratokat, azok hitelesített másolatát, illetve az ügyben keletkezett valamennyi iratot tartalmazza.

VI.4 AZ INGATLAN-NYILVÁNTARTÁSI TÉRKÉP

Az ingatlan-nyilvántartási térkép az állami földmérési alaptérkép másolati példánya. Feladata, hogy a nyilvántartással összhangban ábrázolja az ingatlanok földrajzi elhelyezkedését. A térkép belterület esetében 1:1000 vagy 1:2000, külterület esetében 1:4000 méretarányban készül. Egyéb önálló ingatlan esetén az alaprajz legalább 1:100 méretarányú. Ha az alaptérkép számítógépes adatállományként áll rendelkezésre, ezt a térképet kell nyilvántartási térképnek tekinteni. Az ingatlanokkal kapcsolatos térképi változások vezetése az ingatlan-nyilvántartási térképen történik. Az ingatlan-nyilvántartási térkép - mely településenként, térképszelvény felosztásban készül - tartalma az ingatlan-nyilvántartás szempontjából a következő:

- település neve, térképszelvény száma,
- település, fekvés, földrészlet határvonala
- helyrajzi szám
- épület, építmény
- alrészlet, művelési ág, minőségi osztály, mintatér
- utca, házszám

A térképet és tulajdoni lapot egyaránt érintő változásokat csak egymással összhangban lehet
átvezetni.

A térképi másolatokat a Balatonfüredi Földhivatalnál sikerült beszerezni. Több órán keresztül készségesen segédkezett az osztályvezető és a beosztottak is. Az általam csatolt kép azért nem szabványos mert nehézkes lenne 1 lapon elhelyezni, és így szinte lehetetlen beazonosítani az egységeket, adatokat.

40. Térképi másolat a Gyermek és Ifjúsági Centrumról

Méretarány: 1:4000

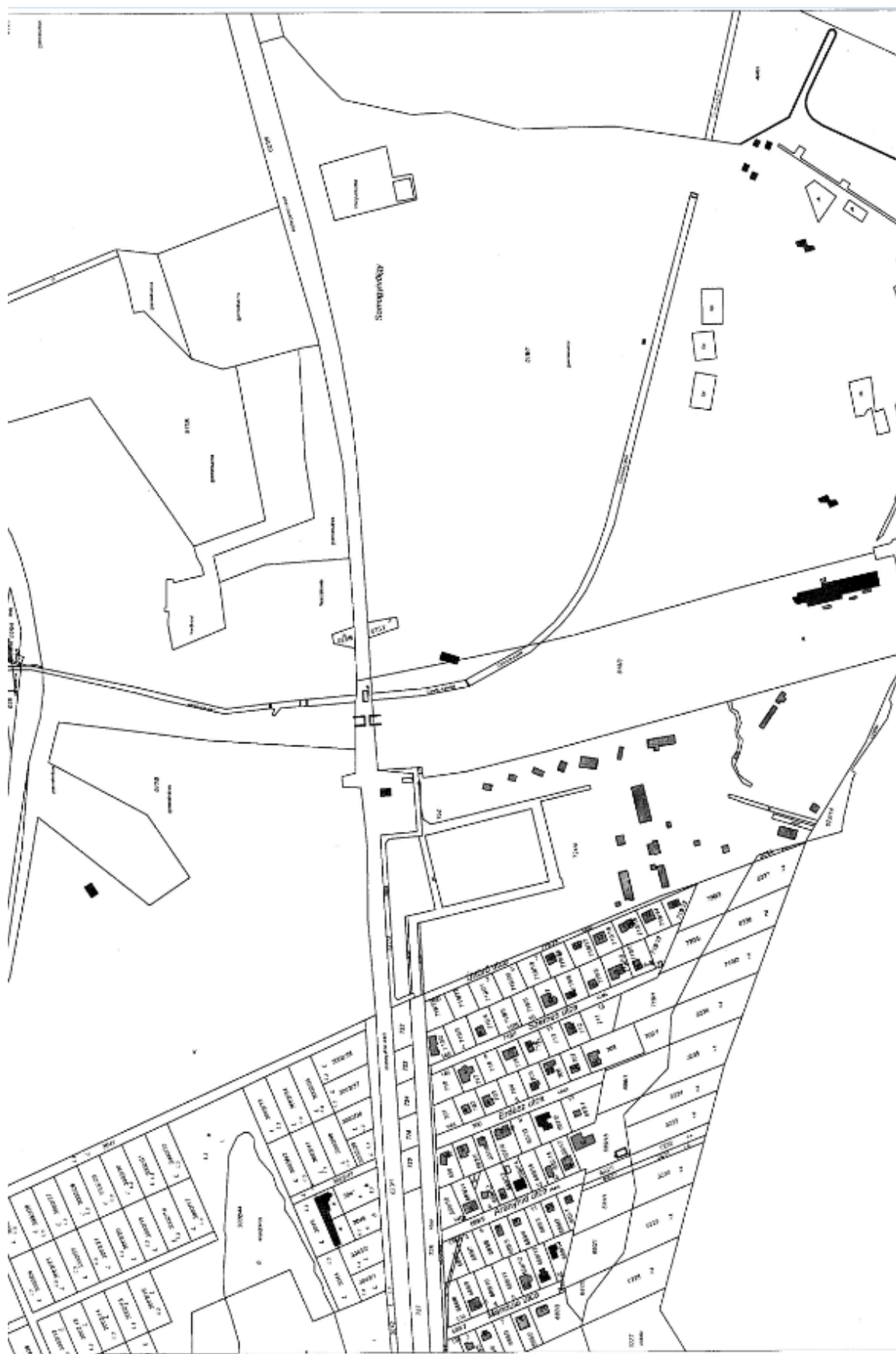
Méretarány: 1:4000

1 / 1

200/1/2011

41. Térképi másolat

Munkatérkép

Nyomtatta: Takács Attila

2011.04.19 11:53:59

VI.5 A HITELES TULAJDONI LAP MÁSOLAT BIZTONSÁGI ELEMEI

Az elmúlt években és különösen a nagytömegű lakáshitelezések megindulása után megszaporodtak sajnos a visszaélések a földhivatalok által kiadott tulajdoni lap másolatokkal.

Számos esetben

előfordult, hogy hamis,

illetve hamisított

tulajdoni lap másolatok kerültek forgalomba, vagy nem a földhivatal által kiadott

"tulajdoni lap" alapján akartak különböző ügyeket elintézni. Felmutatás alapján, vagyis egyszerű vizuális úton, bárki számára egyértelmű és jól látható módon megállapítható a dokumentum hitelessége. A papír bizonyos elemei utólagos azonosítást tesznek lehetővé, ezzel is fokozva a biztonságot.

átpántoló címke

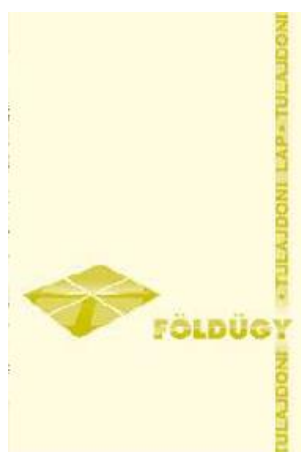
vízjeles biztonsági másolat

biztonsági pecsét címke

42. Tulajdoni lap biztonsági elemei

43. Átpántoló címke

44. Vízjeles átpántoló címke

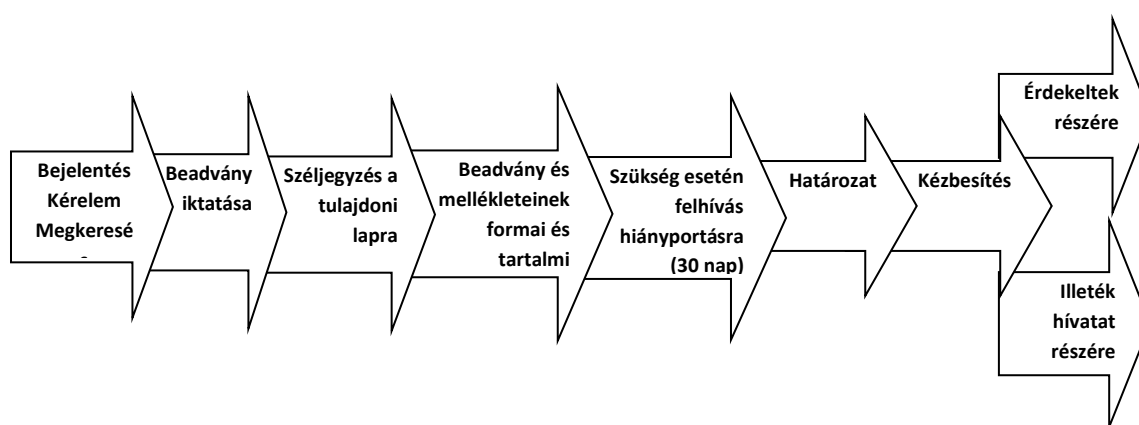
45. Biztonsági pecsét címke

VII.

AZ INGATLAN-NYILVÁNTARTÁSI ELJÁRÁS

Szeretném a következőkben bemutatni hogyan zajlik napjainkban egy ingatlan-nyilvántartási eljárás menete. Az ingatlan-nyilvántartási eljárás az ingatlannal kapcsolatos jogok bejegyzésére és tények feljegyzésére, illetve az ingatlan és a jogosultak adataiban bekövetkezett változások átvezetésére irányuló közigazgatási hatósági eljárás.

Ehhez a fejezethez a legtöbb hasznos információt a http://www.foldhivatal.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=17&Itemid=26 találtam. Ezen kívül felhasználtam a Magyar ingatlan-nyilvántartási jog című tankönyvet.

VII.1 KÉRELEM

Az eljárás az ügyfél kérelmére vagy hatósági megkeresésre indul. A nyilvántartásba csak az a jog, tény jegyezhető be, amelyet a kérelem vagy megkeresés megjelöl. Az ingatlan-nyilvántartásba jog vagy tény módosulását, keletkezését, megszűnését kérelemre lehet bejegyezni.

A kérelmet a szerződés megírásától számított 30 napon belül, az ingatlan fekvése szerint illetékes körzeti földhivatalhoz kell benyújtani. A kérelem kötelező nyomtatvány, annak mintáját tartalmazza a 109/1999. (XII.29.) FVM rendelet melléklete. A kérelemhez csatolni kell a bejegyzés alapjául szolgáló okiratokat, és az egyéb mellékleteket.

A kérelemnek tartalmaznia kell magánszemély esetén a kérelmező nevét, lakcímét, személyi azonosítóját; cégek esetében pedig a megnevezését, statisztikai azonosítóját, székhelyét, az érintett ingatlannak, valamint annak a jognak vagy ténynek a

megjelölését, amelynek be, illetve feljegyzését kérik. Ha a kérelmező helyett képviselő jár el, a kérelemnek tartalmaznia kell a képviselő nevét és lakcímét is. A bejegyzést annak kell kérnie, aki jogosulttá válik.

A kérelem a szerződő felek ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratban vagy közokiratban foglalt közös nyilatkozatával mindaddig visszavonható, amíg abban a körzeti földhivatal nem hozott határozatot. Ekkor a földhivatal az ingatlan-nyilvántartási eljárást megszünteti.

VII.2 KÖTELEZŐ JOGI KÉPVISELET

A kérelemre induló olyan eljárásokban, amelyekben a jogváltozás bejegyzésének alapjául közjegyző által készített okirat, vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokirat szolgál, a jogi képviselet kötelező. Jogi képviselő lehet az ügyvédi iroda, ügyvéd vagy jogtanácsos, közjegyző.

VII.3 BEJEGYZÉS ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ OKIRAT

A kérelemhez két eredeti és egy másolati példányban kell csatolni a bejegyzés alapjául szolgáló okiratot, illetve csatolni kell a bejegyzéshez és az illeték megállapításához szükséges egyéb iratokat is. Ha a kérelemmel együtt az okiratot nem nyújtják be, úgy a kérelmet a földhivatalnak hiánypótlási felhívás kiadása nélkül el kell utasítania. Az ingatlan-nyilvántartási eljárásban jog bejegyzésére, tény feljegyzésére csak az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. tv.-ben (Inytv.) meghatározott okirat alapján kerülhet sor.

Jogok bejegyzésének és tények feljegyzésének olyan közokirat, teljes bizonyító erejű magánokirat alapján van csak helye, amely a bejegyzés tárgyát képező jog vagy tény keletkezését, módosulását, illetve megszűnését igazolja. Továbbá tartalmaznia kell a bejegyzett jogosulttól származó bejegyzési engedélyt. Bejegyzés alapjául szolgálhat a bíróság ítélete, illetve a hatóság határozata is, ha bejegyezhető jogra és tényre vonatkozik.

VII.4 ADATVÁLTOZÁS BEJELENTÉSE

Az ingatlan tulajdonosa, a tulajdonosi jogokat gyakorló szerv vagy a vagyonkezelő, illetve a használó köteles bejelenteni a változás bekövetkezésétől, illetve a tudomásszerzéstől számított 30 napon belül az ingatlan határvonalában, az ingatlan területében, a földrészlet művelési ágában, a föld minőségében bekövetkezett változást. Köteles bejelenteni a nyilvántartás tárgyát képező épület, építmény létesítését, és lebontását. A bejelentéshez szükséges lehet a változást igazoló okirat. Ha a változás az ingatlan-nyilvántartási térkép tartalmát is érinti, úgy az átvezetéshez a külön jogszabály előírásai szerint készített és a körzeti földhivatal által érvényes záradékkal ellátott változási vázrajz is szükséges. Ha a vázrajzhoz okirat is kapcsolódik, úgy a vázrajzot mindazoknak alá kell írniuk, akik a változás alapjául szolgáló okiratot is aláírták.

VII.5 SZÉLJEGYZÉS

Tulajdoni lap tartalmát érintő kérelem esetén a beadvány iktató számát a benyújtás napján a tulajdoni lapra rávezetik, ezzel széljegy kerül a tulajdoni lapra. A széljegy tájékoztat arról, hogy az eljárás megindult, és jelzi az ügyintézés rangsorát is. A széljegy azt is jelenti, hogy a földhivatal ekkor még nem döntött arról, hogy a kérelemnek helyt ad, vagy elutasítja.

A földhivatal 5 napon belül értesíti az eljárás megindításáról azt az ügyfelet, akinek az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzett tulajdonjoga törlését, illetve akivel szemben vételi jog bejegyzését kéri. A földhivatal az értesítést az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzett lakcímre vagy székhelyre küldi.

VII.6 ÜGYINTÉZÉSI HATÁRIDŐ

A földhivatalnak az érdemi határozatot a beadvány (ha annak hiányossága nincs és az elintézését nem akadályozza semmi) a földhivatalhoz történő beérkezésétől számított 30 napon belül kell meghozni. Ha a beadvány harmincnál több önálló ingatlant vagy harmincnál több érdekeltet érint, az érdemi határozatot 90 napon belül kell meghozni.

VII.7 SORON KÍVÜLI ÜGYINTÉZÉS

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény értelmében a beadványt soron kívül kell elintézni, ha arról törvény rendelkezik, vagy ha a körzeti földhivatal vezetője az ügyfél kérelmére indokolt esetben a beadvány soron kívüli elintézését írásban engedélyezi.

1. Törvényben meghatározott soron kívüli eljárások:

- Végrehajtási jog és zárlat bejegyzése bírósági végrehajtó megkeresése alapján (A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény)
- Végrehajtási jog és jelzálogjog bejegyzése hatósági megkeresés alapján (Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény)
- Jelzálogjog bejegyzése jelzálogjog-hitelintézet kérelme alapján (A jelzálog hitelintézetéről és a jelzáloglevélről szóló 1997. évi XXX. törvény)
- Kiskorú ügyfél esetén (A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv.)

2. Az ügyfél kérelmére induló soron kívüli eljárás:

A körzeti földhivatal vezetője az ügyfél kérelmére indokolt esetben a beadvány soron kívüli elintézését írásban engedélyezheti. A soron kívüli ügyintézés engedélyezése tárgyában a hivatalvezetőnek a kérelem beérkezését követő két munkanapon belül döntenie kell. A kérelem elutasításáról a hivatalvezetőnek végzést kell hoznia. Az e kérdésben való döntés ellen nincs jogorvoslat. A beadvány soron kívüli elintézése esetén az ugyanarra az ingatlanra vonatkozó, megelőző beadványokat felül kell vizsgálni, és ha bármelyik elintézésének akadálya van, a soronkívüliség nem végrehajtható.

Az ügyfélnek a soron kívüli eljárásra vonatkozóan minden esetben kérelmet kell benyújtania a földhivatalhoz, melyet belefoglalhat a jog bejegyzésére vagy tény feljegyzésére irányuló kérelmébe, illetőleg az adatváltozás átvezetése iránti bejelentésébe, de erre vonatkozóan külön kérelmet is benyújthat.

A 2006. január 01. után induló ingatlan-nyilvántartási eljárásokért díjat kell fizetni. Ha a soron kívüli eljárásra az Inyvtv. 46. §-a alapján kerül sor, úgy a soron kívüli eljárás díja ingatlanonként 10.000.- Ft (Az összeg a szakdolgozat elkészítése alatt volt

aktuális). A soron kívüli eljárás díját az alapeljárás díján felül kell megfizetni, akkor is, ha személyes vagy tárgyi díjmentesség érvényesül az alapeljárásban. Ha a kérelem benyújtásakor a díj megfizetését az ügyfél nem igazolja, úgy a soronkívülség nem teljesíthető.

VII.8 BEADVÁNYOK INTÉZÉSE

A beadványokat a földhivatalnak az iktatószámok sorrendjében, a benyújtásuk időpontjában hatályos jogszabályok szerint kell elintéznie. Az egy napon érkezett beadványok elintézésének sorrendjét a bejegyzés alapjául szolgáló okiratok keltezésének időpontja határozza meg.

Ha a beadványnak hiányossága nincs, úgy a földhivatal a kérelmet teljesíti, vagyis egyszerűsített vagy alakszerű határozattal dönt a bejegyzésről. A kérelem teljesítése esetén a földhivatal a változást a tulajdoni lapon és ha szükséges, az ingatlan-nyilvántartási térképen átvezeti és ezt követően gondoskodik a döntés postázásáról. Ha a földhivatal megállapítása szerint a beadvány hiányosságai nem pótolhatóak, akkor a hiányosságtól függően vagy végzéssel, vagy határozattal dönt a kérelem elutasításáról.

Több körzeti földhivatalra érintő beadvány:

Előfordul, hogy a változás olyan ingatlanokat érint, melyek több körzeti földhivatal illetékességi területén fekszenek. Ez esetben minden földhivatalhoz külön beadványt kell benyújtani. Az eredeti okiratot azonban mellékleteivel együtt csak az egyik körzeti földhivatalhoz kell benyújtani, de a kérelemben meg kell jelölni azt a körzeti földhivatalt, ahová az okiratnak és mellékleteinek továbbítását kérik. A többi földhivatalhoz csak az okirat egyszerű másolatát kell csatolni és meg kell jelölni, hogy az eredeti okiratot melyik földhivatalhoz nyújtották be.

VII.9 HIÁNYPÓTLÁS

Ha a kérelemnek, mellékletének vagy a bejegyzés alapjául szolgáló okiratnak pótolható hiányossága van, a kérelmezőt a kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül a hiány pótlására adott határidő megjelölésével fel kell hívni a hiány pótlására.

Az Inytv. a 39. § (3) és (4) bekezdése tételesen felsorolja azokat az eseteket, amikor nincs helye hiánypótlási felhívás kiadásának, vagyis a hiányosságok nem pótolhatóak. Minden egyéb esetben azonban a beadvány hiányosságait pótolhatónak tekinti a jogszabály. A hiánypótlási felhívásban a földhivatal felsorolja a beadvány elintézését akadályozó hiányosságokat. A hiánypótlás teljesítésére az ügyfélnek 15 napot adhat a földhivatal, amely indokolt esetben az ügyfél kérelmére egyszer 15 nappal meghosszabbítható. Ha a felhívásra a megadott határidőn belül válasz érkezik és teljeskörűen pótolják a felhívásban megjelölt hiányosságokat, úgy a földhivatal határozattal dönt a bejegyzésről. Ha a hiánypótlási felhívás ellenére a megadott határidőn belül nem pótolják a hiányosságokat, a földhivatal a kérelmet elutasítja. Erre a jogkövetkezményre már a felhívásban figyelmeztetnie kell a kérelmezőt.

Ha a kérelem részben teljesíthető, a földhivatal szintén hiánypótlási felhívást bocsát ki a kérelmező felé, melyben nyilatkozattételre hívja fel, hogy a kérelmét teljesíthető részében fenntartja-e. Ha a felhívásra a kérelmező nem nyilatkozik, a földhivatal a teljesíthető résznek helyt ad, a többit pedig elutasítja.

VII.10 ELJÁRÁS FELFÜGGESZTÉSE

Az eljárás felfüggesztésére sor kerülhet a Ket. 32. §-a és az Inytv. 47. §-a alapján. Az Inytv. szabályai szerint az eljárás akkor függeszthető fel, ha az okirat valódiságát az aláíró felek valamelyike vitatja, illetve ha az okirat jogszerűsége, a jog vagy tény jogosultjának személye tekintetében a felek között jogvita alakul ki. Ez esetben az eljárás felfüggesztésének feltétele annak az igazolása, hogy az okirat érvénytelenségének megállapítása iránt a polgári pert megindították. Igazolásként a keresetlevélnek a bíróságon iktatott példánya vagy annak hiteles másolata fogadható el. Az eljárás felfüggesztéséről a földhivatal végzéssel dönt.

VII.11 FELLEBBEZÉS

A körzeti földhivatal határozata ellen a kézhezvételtől számított 30 napon belül, végzése ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül lehet fellebbezést előterjeszteni. Az az érdekelt, akinek a körzeti földhivatal döntését bármely okból nem kézbesítették, legkésőbb a bejegyzéstől számított egy éven belül kérheti a határozat kézbesítését és a kézbesítéstől számított 15 napon belül terjeszthet elő fellebbezést.

A körzeti földhivatal a fellebbezés alapján felülvizsgálja a döntését. A vizsgálat eredményeként lehetősége van arra, hogy határozatát a fellebbezés érkezésétől számított 8 napon belül saját hatáskörben eljárva kijavítsa, kiegészítse, jogszabálysértő döntését módosítsa vagy visszavonja. Elutasító döntés esetén, ha a fellebbezés benyújtásával egyidejűleg pótolják az alaphatározatban megjelölt hiányosságokat, a beadványt új eljárásra irányuló beadványnak kell tekinteni.

Ha a körzeti földhivatalnak a saját hatáskörben történő intézkedésre lehetősége nincs, úgy a fellebbezést az ügy irataival együtt fel kell terjesztenie a megyei földhivatalhoz elbírálás céljából. A megyei földhivatalnak a fellebbezés felterjesztésétől számított 30 napon belül kell a fellebbezést elbírálnia. A megyei földhivatal a fellebbezéssel támadott döntést helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti és a körzeti földhivatalt új eljárásra utasítja. A megyei földhivatal döntését a körzeti földhivatal kézbesíti. A kézbesítést megelőzően – ha ez a megyei földhivatal döntése miatt szükséges – a körzeti földhivatal a szükséges bejegyzést elvégzi.

VII.12 BÍRÓSÁGI JOGORVOSLATI KÉRELEM

A bírósági jogorvoslati kérelmet a megyei földhivatal által hozott határozat ellen lehet benyújtani a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül az eljáró körzeti földhivatalnál. Az az érdekelt, akinek a megyei földhivatal határozatát bármely okból nem kézbesítették, legkésőbb a bejegyzéstől számított egy éven belül kérheti a határozat kézbesítését és a kézbesítéstől számított 15 napon belül terjeszthet elő bírósági jogorvoslati kérelmet.

A bírósági jogorvoslati kérelem alapján a megyei földhivatal szintén intézkedhet saját hatáskörben. Ha erre nem lát lehetőséget, úgy a kérelmet és az iratokat 8 napon belül megküldi az illetékes bíróságnak. A bejegyzés alapjául szolgáló okirat hiányosságai a bírósági eljárásban már nem pótolhatóak.

VIII. TELEKKÖNYV

Magyarországon a jelenlegi használatban lévő ingatlan-nyilvántartási rendszert a telekkönyv és a föld nyilvántartás összevonása eredményezte. Zánka Gyermekváros adatait telekkönyvbe tárolták, ezért taglalnám felépítését. Az 1886. évi XXIX. törvény kimondta, hogy a telekjegyzőkönyveket telekkönyv betétekké kell átalakítani. A II.

világháború végén az új politikai irányzatok, melyek a mezőgazdaságot és az ingatlan tulajdonlást érintették, telekkönyv intézmény rendszerének újraszabályozására volt szükség. 54/1960. XI.27. Kormányrendelet Rendelet tartalmazta az új irányzatokat. Ennek megfelelően a telekkönyv az úgynevezett járásbíróság alá tartozott. 1972-ben átszervezés folytán a földhivatalok hatáskörébe és szervezetéhez került át. A telekkönyvi nyilvántartási rendszer telekkönyvi betétből, térképből, irattárból és különböző mutatókból állt. A telekkönyvet a Balatonfüredi Körzeti Földhivatalnál tudtam megrendelni.

A telekkönyvi betét „A” lapja a birtoklap, „B” lapja a tulajdoni lap, „C” lapja a teherlap.

46. Zánkáról telekkönyv

Telekkönyv A. Birtoklái lap

Telekkönyv B. Tulajdoni lap

Telekkönyv C. Teherlap

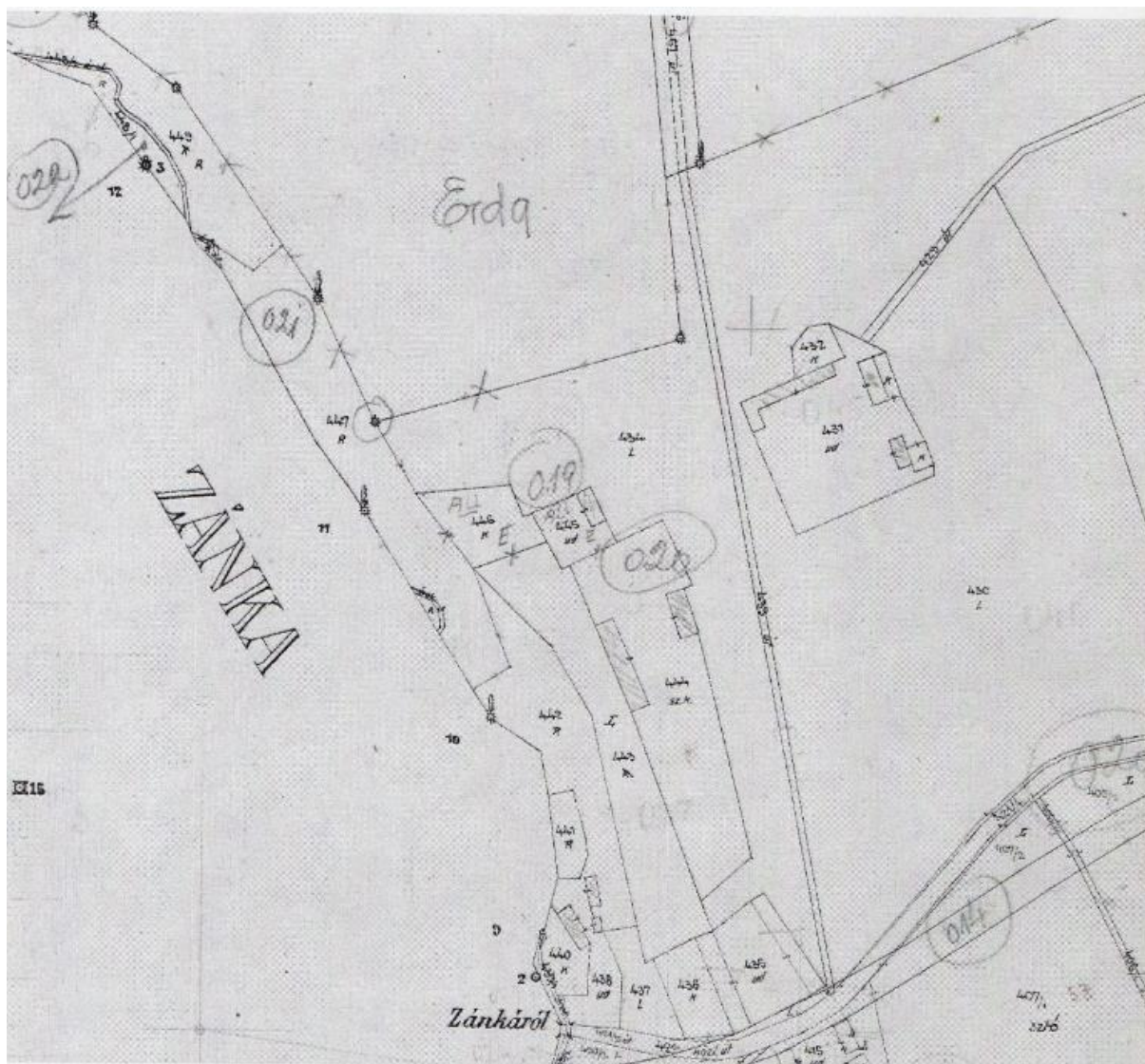
VI. melléklet
1960. évi 54. sz. Kormányrendelet

Telekkönyv A. B. C. lap

46. Zánkáról telekkönyv

A képeken is jól kivehető, hogy a tulajdoni lap igen csak túlszűfolt nehezen értelmezhető, a sablonos kitöltési rendszer nem sokat segít. A mellékletek közt megtalálható a tulajdoni lap.

A telekkönyvi térkép az 1:2880 méretarányú (kivételesen 1:1440) kataszteri térkép egy nyomdai másolata volt, melyen a változásokat folyamatosan vezetni kellett.

47. Telekkönyvi térképrészlet Zánkáról

A telekkönyvi térképek a méretarányból kiindulva hatalmas lapokon lettek felrajzolva, alakhelyesen, kézzel. Ezért csak részben tudom megmutatni a térképet. Későbbiekben ezeket a térképeket szkennelték be, majd digitalizálták.

A különböző mutatók a helyrajzi szám mutatók, névmutatók és speciális lajstromok voltak. A telekkönyvi nyilvántartás csak a forgalomképes ingatlanokat tartalmazta, a közterületekre nem terjedt ki. Később létesítettek egy ún. központi telekkönyvet az utak, vasutak és más országos méretű vonalas létesítmények nyilvántartására, ez azonban nem tette teljessé a nyilvántartási rendszert.

IX. ÁLLAMI INGATLANOK, TULAJDONJOGOK, TULAJDONOSI JOGOK, JOGI HELYZETEK AZ 1990-TŐL

A szakdolgozatomba felhasznált jogszabályok:

A Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény

A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény

A társadalmi szervezetek által használt állami tulajdonú ingatlanok jogi helyzetének rendezéséről szóló törvényt 1997. évi CXLII. törvény

IX.1 AZ ÁLLAMI JOG SZEMÉLYISÉGE

A magyar Ptk. eredetileg önállóan rendelkezett az állam jogalanyiságáról, deklarálta az állam abszolút jogképességét, amely elvileg minden olyan jogra és kötelezettségre kiterjed, amely jellegénél fogva nem csupán az emberhez fűződik (1977 előtt is, amikor még a Ptk. a jogi személyek ún. relatív jogképességének elvén állt). Az állam - mivel jogi személy szervezetekre tagozódik közvetlenül ritkán lép polgári jogviszonyba. A Ptk. 26. § (2) bekezdése nem taxatív jelleggel kimondta, hogy az állam főleg akkor lép polgári jogviszonyba, ha az adott „vagyontárgy” az államot illeti, de egyik jogi személy állami szerv kezelésébe sem tartozik, illetve a vagyontárgy rendeltetése nem állapítható meg. Főszabályként az állam, mint jogi személy törvényes képviselője a pénzügyminiszter volt, de részben a jogszabály ettől eltérhetett, részben a pénzügyminiszter e jogkörét más állami szerv útján is gyakorolhatta, illetve más állami szervre ruházhatta át.

A rendszerváltozás után az állam kiemelése a jogi személyek közül nyilván nem volt összeegyeztethető a polgári jogállamisággal. Ezért a vonatkozó jogszabályt módosította és abban új rendelkezést kívánt beiktatni a következő szöveggel: „Az állam, mint a vagyoni viszonyok alanya - jogi személy. Az államot - külön törvény szabályai szerint - a Kincstári Jogügyi Igazgatóság képviseli, amely jogkörét más állami szerv útján is gyakorolhatja. Törvény - az állami vagyon meghatározott körére - ettől eltérően

rendelkezhet.” Az a törvény azonban, amely az 1945 előtt már intézményesített Kincstári Jogügyi Igazgatóságról rendelkezett volna, sohasem született meg és ebből jókora bonyodalom származott. Az 1991. évi XIV. törvény 16. §-a értelmében ugyanis a 28. § ezen új első bekezdése, amely az államot is jogi személlyé nyilvánítja és a régi 26-27. §-t hatályon kívül helyezi, csak a Kincstári Vagyoni Igazgatóságról szóló törvény hatálybalépésével egyidejűleg lépett volna hatályba. Mivel ez a törvény nem született meg, az állam különleges jogalanyisága 1990 után is fennmaradt.

1996-ban az Áht. módosítása azonban új helyzetet teremtett. Az Áht. ugyanis definiálta az ún. *kincstári vagyont*, majd kimondta, hogy a pénzügyminiszter a kincstári vagyon felett a magyar állam nevében őt megillető jogok gyakorlását a Kincstári Vagyoni Igazgatóság útján látja el. Jelenleg az állam pénzvagyonát a kincstári egységes számla keretében a Magyar Államkincstár, az állam „reálvagyonát” (ingatlanok stb.) a Kincstári Vagyoni Igazgatóság (KVI) kezeli, és ez utóbbi jogosult az állami vagyon használatára vagyonkezelési szerződéseket kötni. A pénzügyminiszter a KVI-re ruházta az állam mint egész törvényes képviselőjének jogát a kincstári vagyont meghaladó körben is, tehát az államra történő ajándékozás vagy az állam öröklése esetén is.

IX.2.A KÖZTULAJDONRA VONATKOZÓ KÜLÖN JOGSZABÁLYOK

A Ptk. - a tulajdonjog formái között - a társadalmi tulajdon három formáját állapította meg: az állami tulajdont, a szövetkezeti tulajdont és a társulási tulajdont. E formákra vonatkozó szabályozás jellemzője elsősorban a privilegizáció volt, valamint a tulajdoni jogosítványok gyakorlásában a centralizáció, amely az 1977. évi módosítással jelentősen enyhült, de teljesen nem szűnt meg. Piacgazdaságon alapuló polgári jogunk elveti a tulajdonformák hagyományos felosztását, a tulajdonjog intézményét egységen kezeli, továbbá egyenrangú védelemben részesíti. Nem zárja ki természetesen, hogy a tulajdonnak - alanya szempontjából - eltérő formái létezzenek, jellegadónak azonban nem e megkülönböztetést tekinti. Megszüntet ezért minden előjogot és kedvezményt, amelyet a tulajdonnal kapcsolatos jogviszonyokban egyes tulajdonformák (nevezetesen a társadalmi tulajdon, ezen belül pedig az állami, valamint a szövetkezeti tulajdon) élveztek.

Az Alkotmány hatályos szövege maga is többféle tulajdonról rendelkezik. Az Alkotmány szövege úgy értelmezhető, hogy a magyar jogrendszerben létezik

- a magyar állam tulajdona amely nemzeti vagyon,
- a köztulajdon
- a magántulajdon („a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül”),
- az önkormányzatok tulajdona

E fejezet legjelentősebb rendelkezései - a tulajdonjog tartalmával összefüggésben - az állami tulajdonnal való gazdálkodásról szóló szabályok lennének, erről azonban a törvény szabályai meglehetősen szűkszavúak. A szövetkezeti tulajdonjogról szóló fejezet 1991-ben teljes egészében hatályát veszítette, a szövetkezetek tulajdonára elvileg ugyanazok a szabályok vonatkoztak, mint bármely gazdálkodó jogi személy tulajdonára. A szükségszerűen sajátos rendelkezéseket a szövetkezetek jogállásáról, működéséről szóló törvény állapítja meg.

X.3 KÖZTULAJDON

A *köztulajdon* fogalmát a jogirodalom kétféle értelemben használja. Az egyik álláspont e fogalom alá von minden tulajdont, ami nem magántulajdon, gyakorlatilag a köztulajdon ebben a felfogásban megegyezik a kincstári tulajdonnal.

Más álláspont szerint a köztulajdon körébe csak a közhasználatra szolgáló tárgyak tartoznak (közutak, terek, közfolyók, középületek stb.), amelyek „tulajdonosai” kötelesek a köztulajdon tekintetében a közösség szabad hozzáférési jogát, azok zavartalan használatát biztosítani.

A köztulajdonnak bármelyik fogalmát fogadjuk is el, az álláspontok közel állnak ahhoz, hogy a köztulajdon *alanya* csak *közjogi jogi személy* lehet. Közjogi személy - álláspontom szerint - a közhatalmat vagy a közigazgatást gyakorló, illetőleg közhasznú tevékenység végzésére az állam által feljogosított szervezet (köztestület, közalapítvány). Felfogásom szerint a köztulajdontól részben eltérő - annál szűkebb körű - fogalom a kincstári tulajdon.

IX.4 KINCSTÁRI VAGYON

Az állami tulajdonra vonatkozó szabályok az 1990-es évek elején alapvetően megváltoztak, a Polgári Törvénykönyvnek a kezelői jogra vonatkozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezték, annak ellenére, hogy más törvényekben és a gyakorlatban az intézmény tovább élt. Hosszú várakozás - és az ezt kísérő jogbizonytalanság - után 1996-ban született meg a *kincstári vagyona* vonatkozó törvényi szabályozás, ami az állami tulajdon kezelői jogát váltotta fel.

Az államháztartásról szóló törvény szerint a központi költségvetési szervek által kezelt - a feladat ellátásához e törvényben meghatározott - kincstári vagyona vonatkozó jogot vagyongazdálkodási jognak kell tekinteni.

Kincstári vagyona az állami feladat ellátását szolgáló vagyona, amely a társadalom működését, a nemzetgazdaság céljai megvalósítását segíti elő. Kincstári vagyonnak kell tekinteni mindazon állami tulajdonban lévő társasági részesedést az ahhoz kapcsolódó joggal együtt, amely a központi költségvetésből vagy elkülönített állami pénzalapból származó pénzeszközök felhasználásával került vagy kerül állami tulajdonba.

A kincstári vagyona tulajdonjogának átruházásából (a továbbiakban: értékesítés) származó bevétel - kivéve, ha törvény vagy vagyongazdálkodás körében történő értékesítés esetén kormányrendelet másként nem rendelkezik, - a központi költségvetés központosított bevételeit képezi. Azonban a központi költségvetési szerv vagyongazdálkodásában lévő ingatlan értékesítésének ellenértékéből ki kell egyenlíteni a költségvetési szerv köztartozását. A köztartozás mértékét és az értékesítés költségének összegét meghaladó bevétel 50%-a a központi költségvetési szervet illeti meg.

A kincstári vagyona tartozik:

- a) az a vagyona, amelyet törvény kizárólagos állami tulajdonnak minősít;
- b) az a vagyona és vagyoni értékű jog, amelynek hasznosítására vonatkozóan külön törvény rendelkezései alapján koncessziós szerződést lehet kötni;
- c) az állam közhatalmi, központi költségvetési szervei, illetve közhasznú szervezetei közérdekű, továbbá egyes gazdasági célú feladatai ellátásához szükséges ingatlanok, berendezések, felszerelések, járművek, készletek és egyéb anyagi és immateriális javak és követelések, illetőleg állami tulajdonban lévő, közcélkat szolgáló vagy nemzeti kincsnek minősülő létesítmény, alkotás, védett természeti terület, illetve védett természeti érték, amely törvény alapján nem került a helyi és szakmai önkormányzatok, a köztestületek, az egyházak és felekezetek, a pártok, a társadalmi szervezetek tulajdonába, továbbá a védelmi és egyéb céllal létesített állami tartalékok;
- d) kincstári vagyona továbbá az állami tulajdonban lévő

1. műemlékingatlan,
 2. védett természeti terület
 3. termőföld, ha törvény másként nem rendelkezik,
 4. erdő,
 5. történeti (régészeti) emlékek és földterületek,
 6. a be nem hajtható állami követelések (pl. adó, vám) ellenében elfogadott vagyon;
- e) az állam tulajdonába egyéb jogcímen került vagyon.

A kincstári vagyon tekintetében - a törvényben meghatározott kivétellel - a *tulajdonosi jogokat* a kincstári vagyonért felelős miniszter gyakorolja. A Nemzeti Földalap tekintetében a tulajdonosi jogokat a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter gyakorolja a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet útján. A Nemzeti Földalaphoz tartozó termőföldvagyon vagyonkezelésére, hasznosítására, értékesítésére és nyilvántartására a külön törvényben foglalt eltérésekkel a törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A kincstári vagyonért felelős miniszter a kincstári vagyon felett a Magyar Állam nevében őt megillető tulajdonosi jogok gyakorlását a Kincstári Vagyoni Igazgatóság útján látja el. Ebben az esetben a kincstári vagyonnal kapcsolatos polgári jogviszonyban az államot a KVI képviseli. Bizonyos korlátot jelent a KVI e jogkörében az, hogy a vagyon kezelőjének kijelölése és a vagyon elidegenítése az érintett szerv felügyeletét ellátó szerv vezetőjének egyetértésével történhet.

A KVI e törvényben meghatározott feladatai állami feladatnak minősülnek. Ennek keretében belül a KVI a kincstári vagyoni körbe bármely módon bekerülő és törvény alapján más vagyonkezelésében (használatában) nem lévő vagyont:

- a) kincstári vagyonkörben tartás szempontjából minősíti,
- b) a minősítés alapján értékesíti a védett természeti terület, illetve védett természeti érték kivételével, vagy
- c) vagyonkezelésbe adja, illetve
- d) saját maga ideiglenesen kezeli, ideértve a vagyon bérbe- és használatba adását is, továbbá
- e) kormányzati döntés alapján elhelyezési kötelezettségek teljesítésére használja fel.

Annak ellenére, hogy a KVI állami feladatot lát el, a kincstári vagyonnal kapcsolatos tulajdonosi jogosítványok gyakorlása körében végzett eljárása nem minősül államigazgatási eljárásnak.

A kincstári vagyon értékesítésének módjára vonatkozó szabályzatot a Kormány hagyja jóvá azzal, hogy a kincstári vagyon az alábbi eljárásokkal értékesíthető:

- a) nyilvános pályázat,
- b) zártkörű pályázat,
- c) árverés,
- d) zártkörű elhelyezés, ideértve a cserét is,
- e) nyilvános ajánlattétel,
- f) nyilvános forgalomba hozatal,
- g) zártkörű forgalomba hozatal,
- h) tőzsdei értékesítésre adott megbízás.

A kincstári vagyon tárgyai felett *vagyonkezelői jogot gyakorolhat*

a) a központi költségvetési szerv, amelyet a KVI - az érintett szerv felügyeletét ellátó szerv vezetőjének egyetértésével - kijelöl és a vagyonkezelésre vonatkozóan vele megállapodást köt (a továbbiakban: kijelölés); ki kell jelölni azt a központi költségvetési szervet, amely a vagyonkezelésre vonatkozó törvény hatálybalépésekor már kezelői jogot gyakorolt;

b) bármely természetes és jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amellyel a vagyonkezelésre - központi költségvetési szerv megszűnése esetén a jogutódként létrejövő szervezet alapítója egyetértésével - a KVI szerződésben megállapodik (a továbbiakban: vagyonkezelési szerződés),

c) az állami tulajdonban lévő erdő és az azzal szerves egységet képező egyéb földterületek esetében az a 100%-ig állami tulajdonban levő erdőgazdasági társaság, amellyel - a környezetvédelmi és vízügyi miniszter egyetértésével - a Nemzeti Földalap Kezelő Szervezet (a továbbiakban: NFA) vagyonkezelési szerződést köt,

d) az, akire a vagyonkezelői jogot a törvény rendelkezéseinek megfelelően átruházták, illetőleg - az öntözési célú létesítmények kivételével - a mezőgazdasági célokat szolgáló vízi létesítmények medrei és az azzal szerves egységet képező földterületek esetében a vízi társulat, amellyel a NFA vagyonkezelési szerződést köt,

e) a védett természeti területek tekintetében az, akivel - a földművelésügyi és vidékfejlesztési, valamint a környezetvédelmi és vízügyi miniszter egyetértésével - a KVI vagyonkezelési szerződést köt,

f) az a használó, akit a kizárólagos állami tulajdonban lévő kincstári vagyontárgyakra vonatkozó külön törvény használatának jelöl ki, akit tehát - a kincstári vagyonért felelős

miniszter egyetértése esetén, vagyonkezelési szerződéskötés nélkül - vagyonkezelőnek kell tekinteni.

A KVI a törvény alapján közvetlenül vagyonkezelői jogot gyakorol minden olyan kincstári vagyontárgy felett, amelynek nincs más vagyonkezelője. A KVI vagyonkezelői joga ezekben az esetekben a törvény alapján jön létre, amely tényt ingatlanra vonatkozóan az ingatlan-nyilvántartásba a KVI nyilatkozata alapján be kell jegyezni.

A vagyonkezelői jognak tehát nem minden vagyonkezelő esetén azonos a tartalma. Megkülönböztetünk *elsődleges vagyonkezelői jogot*: ilyen a KVI jogosultsága, továbbá azoknak a központi költségvetési szerveké, amelyek az Áht. hatálybalépésekor már kezelői jogot gyakoroltak. *Másodlagos* (származtatott) vagyonkezelői joga van a többi vagyonkezelőnek.

A vagyonkezelői jogot kizárólag ellenérték fejében lehet megszerezni és gyakorolni, kivéve a kijelölés esetét és a KVI közvetlen vagyonkezelői jogát. A kincstári vagyon kezelésbe adása, a kincstári vagyon ellenérték nélkül más használatába adása, valamint a kincstári vagyonhoz kapcsolódó jogok és más immateriális javak gazdasági társaságnak nem pénzbeli betétként, hozzájárulásként történő átengedése általános forgalmi adó- és illetékmentes. Vagyonkezelési szerződés nem köthető azzal, aki ellen csőd- és felszámolási eljárás, önkormányzatoknál adósságrendezési eljárás van folyamatban, illetve akinek adó-, vám- vagy társadalombiztosítási járuléktartozása van.

Amennyiben az ingyenes használati joggal terhelt, kincstári vagyonkörbe tartozó ingatlanok ingyenes használója a jogszabályban előírt felújítási, karbantartási vagy állagmegóvási munkákat a KVI írásbeli felszólítása ellenére - a felszólítás kézhezvételét követő 120 napon belül - nem kezdi meg, vagy a felszólításban megjelölt határidőig nem fejezi be, használati joga megszűnik. Az ingyenes használati jog törlése és a KVI vagyonkezelői jogának bejegyzése iránt a KVI intézkedik az illetékes földhivatalnál. A KVI vagyonkezelői jogának bejegyzése a KVI nyilatkozata alapján történik.

A vagyonkezelői jog jogosultját - ha jogszabály másként nem rendelkezik - *megilletik a tulajdonos jogai, és terhelik a tulajdonos kötelezettségei* - ideértve a számvitelről szóló, többször módosított 2000. évi C. törvény szerinti könyvvezetési és beszámoló készítési kötelezettséget is - azzal, hogy a vagyont nem értékesítheti, illetve arra zálogjogot, illetve haszonélvezeti jogot nem alapíthat.

Ingatlanra vonatkozóan a vagyonkezelői jog megszerzéséhez az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzés is szükséges. A korábbi szabályok szerint kezelői jogot gyakorló szervek bejegyzett kezelői jogát az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés módosítása

nélkül bejegyzett vagyonkezelői jognak kell tekinteni. A KVI a vonatkozó jogszabályok figyelembevételével köteles gondoskodni a kincstári vagyonba tartozó ingatlanok tekintetében a Magyar Államot és a vagyonkezelőt megillető jogok ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyeztetéséről.

A kincstári vagyont kezelő központi költségvetési szerv jogszabályokban előírt feltételekkel jogosult a kezelésében lévő kincstári vagyonnal *vállalkozási tevékenységet folytatni* oly módon, hogy az az állami feladat ellátását nem veszélyeztetheti. A vállalkozási tevékenységből származó jövedelmét az alaptevékenységtől elkülönítve kell elszámolnia, és csak a jogszabályokban meghatározott célokra használhatja fel.

Kincstári vagyont értékesíteni, arra zálogjogot, illetve haszonélvezeti jogot alapítani - ha törvény vagy kormányrendelet másképp nem rendelkezik - kizárólag a KVI jogosult.

Ha a kincstári vagyonért felelős miniszter vagy a KVI kezdeményezi a kincstári vagyon jelzáloggal vagy haszonélvezettel való megterhelést, akkor a megterhelés a tevékenység tárgya szerint illetékes miniszter egyetértésével történhet.

Az állami tulajdonban lévő védett természeti területek és értékek, erdők, véderdők, műemlékingatlanok, műkincsek, valamint történeti (régészeti) emlékek és földterületek tulajdonjogának átruházására csak törvényben meghatározott esetekben és módon kerülhet sor. A védettségre az e bekezdésben felsorolt vagyontárgyak vonatkozásában az ágazati jogszabályok rendelkezései az irányadóak. E vagyontárgyak elidegenítéséhez a védettség jellege szerint illetékes miniszter egyetértése szükséges.

A KVI a kincstári vagyont - törvény, illetve a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló, többször módosított 1993. évi LXXVIII. törvény 87. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezései hiányában - saját maga vagy az általa megbízott szervezet útján értékesítheti.

Az értékesítési eljárásban - törvény eltérő rendelkezése hiányában - az értékesítést végző szervezet - szervezeti formájától függetlenül - az államháztartás alrendszereihez kapcsolódó vagyon értékesítésére irányadó szabályok szerint köteles eljárni.

Kincstári vagyon értékesítésére kizárólag akkor van lehetőség, ha annak a kincstári vagyonkörből történő kikerülését a KVI javaslata alapján a kincstári vagyonért felelős miniszter jóváhagyja. Törvény, illetőleg kormányrendelet ettől eltérően rendelkezhet.

A kincstári vagyon értékesítésére vonatkozó jogszabályok megsértésével kötött szerződés *semmiss*. Kincstári vagyon nem pénzbeli hozzájárulásként való szolgáltatása vagy egyéb módon történő társasági tulajdonba adása a KVI javaslatát követően, kizárólag a kincstári vagyonért felelős miniszter előzetes jóváhagyásával történhet. Kincstári vagyon ingyenes társasági tulajdonba adására csak közfeladat ellátása érdekében kerülhet sor.

Az állami öröklés révén kincstári vagyonba kerülő és 100 000 forint hagyatékonkénti összértéket meg nem haladó muzeális értéknek, műkincsnek vagy nemesfém-tárgynak, védett természeti területnek, illetve védett természeti értéknek nem minősülő ingó és ingatlan vagyont - ide nem értve a készpénzt, takarékbetétkönyvet és értékpapírt - a KVI ingyenesen az örökhagyó utolsó belföldi lakóhelye - ingatlan esetében annak fekvési helye - szerinti helyi önkormányzat tulajdonába adhatja.

A kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok ellátásának elősegítése, valamint a foglalkoztatási, a szociális, a sport-, a gazdaság- és a területfejlesztési célkitűzések megvalósítása érdekében a kincstári vagyongazdálkodás céljaira feleslegessé vált, kincstári vagyonkörbe tartozó ingatlanok ingyenesen önkormányzati tulajdonba adhatók. Az erre vonatkozó igényt a képviselő-testület határozatáról készített kivonattal kell bejelenteni. A tulajdonba adásról a kincstári vagyonért felelős miniszter előterjesztése alapján a Kormány dönt. A tulajdonjog átruházásáról a KVI és az önkormányzat szerződésben állapodik meg. E bekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók azokra az ingatlanokra, melyek önkormányzatoknak történő átadására külön törvényben foglalt feltételek és eljárásrend irányadó.

A törvény pénzügyi-számviteli szemléletéből következik, hogy számos tulajdonjogi kérdésre nem ad választ. Nem szolgálja a jogbiztonság követelményét, hogy a tulajdon valamely tárgya tekintetében három személyt is tulajdonosi joggal ruház fel, s különösen, hogy nem tisztázza a kétféle (valójában háromféle) kvázi tulajdonosi helyzetet harmadik személyek vonatkozásában. Nem tudható az sem, hogy bizonyos tulajdonosi jogosítványok melyik kvázi tulajdonos javára érvényesülnek (az elbirtoklással, a járadék, így a gyümölcs, hozadék elsajátításával melyikük szerez tulajdont stb.). Az államháztartási törvény végül is nem pótolhatja a kincstári tulajdonra vonatkozó polgári jogi szabályozást. Meg kell határozni - kellő absztrakcióval - a kincstári tulajdon tartalmát, s a jelenleginél pontosabban e tulajdonba tartozó vagyontárgyak körét. Álláspontom szerint a jelenlegi személyi kör túlságosan széles, a kincstári tulajdon alanya

csak közjogi jogi személy legyen. (Megjegyzendő, hogy a kincstári tulajdont elsődlegesen a tulajdon tárgya és nem alanya útján kellene meghatározni.)

IX.5 AZ ÁLLAM VÁLLALKOZÓI TULAJDONA

Az állam úgy nevezett vállalkozói vagyona nem tartozik a kincstári tulajdon körébe.

Két tulajdoncsoport között kell e körben is különbséget tenni:

- a) az állami tulajdon értékesítésre váró része és
- b) a tartósan állami tulajdonban maradó vagyon között.

A két csoport közötti határvonal nem merev, gazdaságpolitikai megfontolások szerint változhat.

A tulajdonjogi struktúra megállapítása - különösen az a) alatti vagyon esetében - meglehetősen bonyolult.

A törvény (a többször módosított 1995. évi XXXIX. tv.) szerint

-az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Részvénytársaság (ÁPV Rt.) gyakorolja az állam tulajdonosi jogait (törvényben meghatározott kivételekkel),

-az ÁPV Rt. egyszemélyes részvénytársaság, alapítója a Kormány.

-az ÁPV Rt.-ben a részvényesi jogokat a privatizációért felelős miniszter gyakorolja azon jogok kivételével, amelyeket e törvény a Kormány hatáskörébe utal [11. § (1) bek.], aki e jogkörében a magyar állam nevében jár el.

Az ÁPV Rt. az időlegesen *hozzá tartozó vagyont* köteles értékesíteni. Az ÁPV Rt. értékesítést

- a) közvetlenül,
- b) a tőkepiac intézményrendszerén keresztül,
- c) befektetési alapokon és befektetési vállalkozásokon keresztül végzi.

Az ÁPV Rt.-hez rendelt vagyon (tv. 5. §) az alábbi eljárásokkal értékesíthető:

- a) nyilvános vagy zártkörű pályázat,
- b) nyilvános árverés [a továbbiakban az a) és b) együtt: versenyeztetés],
- c) nyilvános ajánlattétel
- d) nyilvános forgalomba hozatal (ideértve a nyilvános eljárás keretében történő értékesítést is),
- e) zártkörű forgalomba hozatal,

f) tőzsdei értékesítésre adott megbízás,

g) kivételesen versenyeztetés nélkül.

A vagyon értékesítése során - valamennyi értékelési szempont mérlegelésével - a legkedvezőbb ajánlatot tevővel kell megkötni az adásvételi szerződést.

Az ÁPV Rt. a versenyeztetés útján értékesítésre kerülő vagyona tett készpénzes, illetve a kedvezményes privatizációs technikák alkalmazásával benyújtott ajánlatok értékelésekor a várható bevételeket az elbíráláskori reális piaci értékük (jelenérték) alapján köteles figyelembe venni. Egyenlő értékű ajánlatok esetén a hazai befektető(k) ajánlatát kell előnyben részesíteni.

A pályáztatással kapcsolatos bírói gyakorlat szerint a szerződéskötést megelőző pályáztatási szabályok egyoldalú megsértése a felek között létrejött adásvételi szerződést nem teszi érvénytelenné. Ha az adásvételi szerződés tartalma, az abban vállalt feltétel nem ütközik jogszabályba, a szerződés semmissége azon az alapon nem állapítható meg, hogy a szerződéskötést megelőző pályáztatási szabályokat megsértették (BH.2001. 234.).

A pályázatot az ÁPV Rt., illetőleg a vagyonértékesítő írja ki. A pályázati felhívásnak tartalmaznia kell:

a) a pályázat célját;

b) az értékesítésre szánt vagyon megjelölését, szükség szerint annak értékét (névértéket, árfolyamot stb.);

c) az értékesítés feltételeit - beleértve az alkalmazható fizetési módot is-, az üzletpolitikára, a foglalkoztatás- és fejlesztéspolitikára, valamint szükség szerint a környezeti károk és terhelések enyhítésére, illetve a jóléti-szociális célokat szolgáló vagyontárgyak hasznosítására vonatkozó esetleges követelményrendszert;

d) a kedvezményes privatizációs technikák közül az adott esetben igénybe vehető megjelölését;

e) a pályázat benyújtásának helyét és határidejét.

A pályázati felhívásban foglalt feltételek a pályázat eredményhirdetéséig vagy eredménytelennek nyilvánításáig nem módosíthatók. A pályázati felhívás mellett elkészítendő részletes tájékoztatónak tartalmaznia kell - a fentiekén kívül - különösen: a társaság bemutatását, ezen belül a cégnevet, a székhelyet, az alapítás időpontját stb., a cég üzleti tevékenységének elemzésekkel alátámasztott, az átfogó értékelést lehetővé tevő leírását, így különösen a termelési, értékesítési, kutatási-fejlesztési, beruházási információkat; a könyvvizsgáló által hitelesített legutolsó pénzügyi adatokat (mérleg, eredmény kimutatás stb.).

A pályázat nyilvános vagy zártkörű lehet. Nyilvános a pályázat, ha

- a) az ajánlattevők köre előre meg nem határozható;
- b) a meghatározott ajánlattevői körbe tartozók száma nem ismert.

Ha a kiíró - megfelelő határidők kitűzésével - az érdekelteket kizárólag közvetlenül hívja fel ajánlattételre, a pályázat zártkörű pályázatnak minősül. Zártkörű pályázat kiírására csak kivételesen kerülhet sor.

A nyilvános pályázati felhívás esetén a társaság lényeges adatait tartalmazó hirdetményt két országos napilapban vagy egy országos napilapban és a társaság székhelye szerinti helyi lapban, továbbá az ÁPV Rt. nyilvános tájékoztatójában a pályázatok benyújtására megállapított kezdő időpontot legalább harminc nappal megelőzően kell meghirdetni. Zártkörű pályázat esetén csak az ajánlatkérés tényét kell nyilvánosságra hozni, illetve a nyilvános pályázatra előírt szabályok szerint meghirdetni.

A törvény kedvezményes privatizációs technikákat is meghatároz. Ilyen jogi ügylet az *értékesítés részletfizetéssel*.

Részletfizetési kedvezmény legfeljebb tizenöt évig terjedő időre nyújtható. A vevő kérésére az első részlet kivételével a törlesztésre türelmi időt lehet megállapítani. A türelmi idő legalább egy év, de nem lehet több három évnél. Ezen időszak alatt csak a kamatokat és a kezelési költséget kell fizetni.

Az első részlet az adásvételi szerződés megkötésétől számított harmincadik napon esedékessé válik. A kamat mértéke nem lehet kevesebb, mint a jegybanki alapkamat 50%-a. Részletfizetés esetén a vagyon tulajdonjoga az első részlet fizetésével átszáll a vevőre. Az ezzel ellentétes kikötés semmis. A vevő teljesítését olyan mellékkötelezettségek kikötésével kell biztosítani, amelyek az ÁPV Rt. részére megfelelő biztosítékot nyújtanak a vevő kötelezettségeinek teljesítésére anélkül, hogy részvényesi (tagsági) jogainak gyakorlását indokolatlanul korlátoznák. Kedvezményes ügylet az *értékesítés tulajdonjog fenntartásával (privatizációs lízing)*.

A vagyon elidegenítésére jogosult (eladó) a tulajdonjog fenntartásával is átruházhatja a társasági részesedést. Az értékesítés célja a vagyon olyan halasztott elidegenítése, amelynek során a vevő a társaság reorganizációja céljából - külön szerződés alapján - vezetési-szervezési szolgáltatást nyújt. A halasztott elidegenítés időtartama legfeljebb 10 év lehet, amelynek konkrét időtartamát a szerződésben kell meghatározni. A díj teljes összegének kifizetésével külön térítés és külön megállapodás nélkül kerül a társaság tulajdonrésze a vevő tulajdonába.

A vevő csak természetes személy lehet. A futamidő alatt a vevőt - az elidegenítés jogát kivéve - valamennyi tagsági jog megilleti, de e jogok gyakorlását az eladó a szerződésben korlátozhatja, vagy feltételekhez kötheti. Több vevő esetén egymás közötti jogviszonyukat külön polgári jogi szerződés szabályozza.

A vezetési-szervezési szolgáltatás ellenértéke a társaságnál rendkívüli ráfordításként elszámolható. A vevő a díjat köteles a törlesztésre fordítani. Amennyiben ez az összeg a törlesztő részletekre nem nyújt fedezetet, a vevő azt saját forrásaiból köteles kiegészíteni.

A gazdasági társaságok állami tulajdonban lévő részesedéseit e társaságok vezető tisztségviselői, vezető alkalmazottai és egyéb munkavállalói *kivásárlás útján is megszerezhetik.*

Vezetői és munkavállalói kivásárlás esetén az ajánlattevőknek az ajánlatukban arra kell kötelezettséget vállalniuk, hogy készpénzért legalább 20% mértékű állami tulajdonrészt vásárolnak a szerződés megkötésétől számított 60 napon belüli készpénzfizetéses teljesítéssel. Ez esetben az ÁPV Rt. a szerződésben legfeljebb öt évre lemond - a szerződésben foglalt feltételek mellett - a teljes állami tulajdonrész feletti szavazati jogáról az ajánlattevő javára.

Ha a vagyon értékesítése meghiúsult, vagy megállapítható, hogy elidegenítésének feltételei átmenetileg kedvezőtlenek, az ÁPV Rt. jogosult a vagyon időleges hasznosítása érdekében *vagyonkezelési szerződéseket* kötni.

A vagyonkezelés célja a szerződésben meghatározott vagyonérték megtartása vagy elérése, illetve hozadék (osztalék, részesedés) útján vagyongyarapodás elérése. A vagyon kezelésére *megbízási, vállalkozási vagy portfólió szerződés* köthető. A szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg, e törvény és más jogszabályok, valamint a kötelezően kiírandó és nyilvánosan közzéteendő pályázati feltételek keretei között. A vagyonkezelési szerződésben úgy is meg lehet állapodni, hogy legalább két év eltelte után a vagyonkezelő

a) egyoldalú írásbeli nyilatkozattal az általa kezelt vagyont megveheti, illetve

b) az állami tulajdonosi jogokat gyakorló szerv írásbeli felhívására a vagyont köteles megvenni.

Az ÁPV Rt. a vagyon kezelésére irányuló szerződésekben az őt megillető tulajdonosi jogosítványok egy részét vagy egészét átruházhatja a vagyonkezelőre. A vagyon kezelésére kötött szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítését - a vagyonkezelő saját vagyonát terhelő - szerződést biztosító mellékkötelezettségekkel (pl.

zálogjoggal, óvadékkal, készfizető kezességgel) kell biztosítani. A biztosítékok együttesen is alkalmazhatók. Vagyonkezelési szerződés nem köthető azzal, aki ellen felszámolási eljárás van folyamatban, illetve akinek adó-, vám- vagy társadalombiztosítási tartozása van.

A *megbízási* szerződésben az ÁPV Rt. kikötheti a vagyon értékének, állagának megóvását, a vagyonkezelőt ennek fejében díj, és a vagyon esetleges hozadéka illeti meg. Lehetőség van a vagyonkezelésre vállalkozási szerződést kötni, amelyben a szerződő fél a részére fizetett díj ellenében a szerződésben foglaltak szerint gyakorolja - az elidegenítés és megterhelés jogát kivéve - a vagyon felett a tulajdonosi jogokat oly módon, hogy a vagyon után előre meghatározott hozadék (osztalék, részesedés) biztosítását vállalja, valamint kötelezettséget vállal a vagyon értéke szerződésben meghatározott szintjének megtartására vagy elérésére (64. §).

A portfólió vagyonkezelési szerződésben az ÁPV Rt.-vel szerződő fél vállalja, hogy az ÁPV Rt. által fizetett díj ellenében gyakorolja a vagyon feletti tulajdonosi jogokat - ideértve az elidegenítés jogát is - oly módon, hogy a szerződésben meghatározott hozadék, illetőleg vagyongyarapodás elérésére vállal kötelezettséget. Ennek keretében a szerződés irányulhat meghatározott értékű készpénz fizetésére, illetőleg más társaság tagsági jogának megszerzésére is (66 §).

Tulajdonjogi szempontból ez a rendszer többirányú aggályokat vet fel. Túlságosan gyakran használja a törvény a „tulajdonosi jogokat gyakoroló” kifejezést ahhoz, hogy egyértelműen megállapítható legyen a tulajdonos személye. A vagyonkezelésre kötött szerződésekben nehezen követhető nyomon, hogy mennyiben váltanak ki ezek dologi hatályt, mit jelent a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlása. Ez a törvény is - hasonlóan más jogszabályokhoz - inkább a kérdés pénzügyi-számviteli részének, valamint az ÁPV Rt. belső szervezete kézben tartható felépítésének szabályozására helyezi a hangsúlyt, mintsem a magyar jogrendszerrel kompatibilis tulajdonjogi kérdések meghatározására.

X.6 AZ ÁLLAMI TULAJDONJOG (AZ ÁLLAMI TULAJDON TÁRGYAI)

Az alkotmány leszögezi, hogy a magyar állam tulajdona nemzeti vagyon, az állam kizárólagos tulajdonának, valamint kizárólagos gazdasági tevékenységének körét törvény

határozza meg. Az alkotmány kimondja azonban, hogy Magyarország gazdasága olyan piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül. A Ptk. ezzel összhangban állapítja meg, hogy a törvény védi a tulajdonnak az Alkotmányban elismert valamennyi formáját.

Az állami tulajdonra a Ptk. csak pár rendelkezést tartalmaz, a részletes szabályok az Áht.-ban találhatóak. Az Áht. értelmében kincstári vagyon az állami feladat ellátását szolgáló vagyon, amely a társadalom működését, a nemzetgazdaság céljai megvalósítását segíti elő. Kincstári vagyonnak kell tekinteni mindazon állami tulajdonban lévő társasági részesedést, az ahhoz kapcsolódó joggal együtt, amely a központi költségvetésből vagy elkülönített állami pénzalapból származó pénzeszközök felhasználásával került vagy kerül állami tulajdonba.

A kincstári vagyon felsorolását az Áht. 109/B. §-a tartalmazza. E szerint a kincstári vagyonba tartozik:

- a) az a vagyon, amelyet törvény kizárólagos állami tulajdonnak minősít;
- b) az a vagyon és vagyoni értékű jog, amelynek hasznosítására vonatkozóan külön törvény rendelkezései alapján koncessziós szerződést lehet kötni;
- c) az állam közhatalmi, központi költségvetési szervei, illetve közhasznú szervezetei közérdekű, továbbá egyes gazdasági célú feladatai ellátásához szükséges ingatlanok, berendezések, felszerelések, járművek, készletek és egyéb anyagi és immateriális javak és követelések, illetőleg állami tulajdonban lévő, közcélokot szolgáló vagy nemzeti kincsnek minősülő létesítmény, alkotás, védett természeti terület, illetve védett természeti érték, amely törvény alapján nem került a helyi és szakmai önkormányzatok, a köztestületek, az egyházak és felekezetek, a pártok, a társadalmi szervezetek tulajdonába, továbbá a védelmi és egyéb céllal létesített állami tartalékok;
- d) kincstári vagyon továbbá az állami tulajdonban levő
 - 1. műemlékingatlan,
 - 2. védett természeti terület,
 - 3. termőföld, ha törvény másként nem rendelkezik,
 - 4. erdő,
 - 5. történeti (régészeti) emlékek és földterületek,
 - 6. a be nem hajtható állami követelések (pl. adó, vám) ellenében elfogadott vagyon;
- e) az állam tulajdonába egyéb jogcímen került vagyon;
- f) az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelméről szóló törvényben meghatározott kibocsátási egység, annak - külön törvényben szabályozott - kiosztásaig.

A kizárólag állami tulajdonban lévő tárgyak az állami tulajdon köréből nem vonhatók ki, más tulajdoni formába nem kerülhetnek át és ezeken a tárgyakon csak állami tulajdonjog keletkezhet.

A kizárólag állami tulajdonban lévő dolgokat a § részben a dolog, részben a dologra vonatkozó tevékenység megjelölésével határozza meg. Nyilvánvaló ugyanis, hogy bizonyos esetekben az államnak nem valamely dolog állami tulajdonban állásához fűződik érdeke, hanem ahhoz, hogy bizonyos tevékenységeket csak állami szerv végezhesen (például távközlési frekvenciák). Ilyenkor a tulajdonjogi szabály azt biztosítja, hogy a megjelölt tevékenység ellátásához szükséges dolgok állami tulajdonban legyenek. Ez a szabályozási mód kerül előtérbe azokban a jogszabályokban, amelyek a § alóli kivételeket állapítják meg.

X.7 A KONCESSZIÓ

A koncessziós törvény szerint a kizárólagos állami tulajdonban vagy önkormányzati törzsvagygonban levő vagyontárgy hasznosításának, illetőleg működtetésének jogát át lehet engedni ellenszolgáltatás fejében. Ennek jogi formája *a koncessziós szerződés*.

X.8 A kizárólag állami tulajdonban levő dolgok

A Ptk. -ában felsorolt tárgyak az állam kizárólagos tulajdonában állnak, tehát e tárgyakon csak állami tulajdon keletkezhet, és e tárgyak az állami tulajdon köréből ki nem vonhatók.

A Ptk-ban felsorolt állami tulajdon kizárólagos tárgyait, jelenleg a következők tartoznak e körbe:

a) Föld méhének kincsei. A bányatörvény határozza meg, hogy mely ásványi nyersanyag, valamint geotermikus energia áll az állam kizárólagos tulajdonában

b) A felszín alatti vizek, a felszín alatti vizek természetes víztartó képződményei, a folyóvizek, a természetes tavak, csatornák, illetve ezek vízzel teli vagy elhagyott medre - ha a vízügyi törvény nem tesz kivételt, valamint a folyóvízben újonnan keletkező sziget az állam kizárólagos tulajdonában vannak.

c) Az országos közutak az állam kizárólagos tulajdonában állnak.

d) A távközlési frekvenciák az állam kizárólagos tulajdonába tartoznak.

X.9 A forgalomképtelen dolgok

A tulajdonjogok egyenrangúságát, a piacgazdálkodást valló jogrendszerben az állami tulajdonnak nem lehet lényegi jellemzője az, hogy egységes és oszthatatlan. Ennek a korábban érvényesülő elvnek egyik biztosítéka volt, hogy a törvény meghatározta az állami tulajdon kizárólagos tárgyait, s ezeket, valamint az állami tulajdonban álló legjelentősebb más dolgokat forgalomképtelenné nyilvánította.

A forgalomképtelenné nyilvánítás jogpolitikai célja az, hogy az állam feladatainak ellátásához nélkülözhetetlen, legjelentősebb vagyontárgyak állami tulajdon vagy más tulajdoni forma körében való megtartását biztosítsa.

A forgalomképtelen dolgok két (valójában: három) csoportját ismeri a törvény:

- a) azok, amelyek kizárólag állami tulajdonban állhatnak,
- b) azok a törvényben meghatározott dolgok, amelyek az önkormányzat tulajdonában állnak, s onnan más tulajdonába nem kerülhetnek át,
 - amelyek forgalomképtelenségét törvény elrendeli.

A kizárólag állami tulajdonban álló dolgok köre - mint már rámutattam - nem feltétlen, ugyanis a törvény az ott felsorolt valamennyi dolog tekintetében megengedi, hogy a törvény a kizárólagosság alól kivételt tegyen. Ez azt jelenti, hogy a forgalomképtelenség megítélésakor figyelemmel kell lenni azokra a külön jogszabályokra, amelyek az adott dologra vonatkozó részletes szabályokat határozzák meg. Ha e jogszabály kivételt engedő rendelkezése alá vonható a konkrét dolog: a Ptk.-nak a forgalomképtelenségre vonatkozó szabályát nem lehet alkalmazni.

X. 10 A FORGALOMKÉPTELENSÉG KÖVETKEZMÉNYE

A forgalomképtelen dolog elidegenítése semmis. A dolog elidegenítésére vonatkozó szerződés tehát érvénytelen és érvénytelenségére bárki - külön eljárás nélkül - határidő nélkül hivatkozhat, következésképpen a dolog elidegenítése esetén az eredeti állapotot helyre kell állítani. Az eredeti állapot helyreállításával az állami tulajdonban levő vagyontárgy ahhoz a kezelő szervhez kerül vissza, amelynél korábban volt, illetőleg,

ha ilyen szerv nem volt, valamelyik állami szerv kezelésébe kell a dolgot adni. Ha kizárólag állami tulajdonban álló dologra eredeti tulajdonszerzés következik be, a dologon *csak állami tulajdonjog* keletkezhet. Ez a szabály megfelelően alkalmazandó az önkormányzati tulajdonra is.

X.11 AZ ÁLLAM TULAJDONOSI JOGOSÍTVÁNYAINAK GYAKORLÁSA

A kizárólag állami tulajdonban álló dolgok esetében az állam

- koncessziós szerződéssel a dolog birtokát, használatát, hasznai szedésének jogát másnak (akár állami jogi személynek, akár másnak) átengedi

- az állam mint jogi személy maga gyakorolja a tulajdonosi jogokat (a Kincstári Vagyoni Igazgatóság útján vagy más módon).

A koncesszióról szóló, többször módosított 1991. évi XVI. törvény kimondja, hogy az állami tulajdon kizárólagos tárgyai hasznosításának, illetve az állami monopoltevékenységek kifejtésének feltétele, hogy e célra az állam (illetve az önkormányzat) költségvetési szervet, illetve az állam (állami szerv) többségi részesedésével működő gazdálkodó szervezetet alapítson, vagy az állam az állami tulajdon kizárólagos tárgyának hasznosítását (monopoltevékenység folytatását) koncessziós szerződéssel magánszemélyeknek (magánszemélyek által alapított gazdálkodó szervezetnek) átengedje (2. §).

A koncessziós szerződés olyan polgári jogi szerződés, amelyre, ha a törvény másként nem rendelkezik, a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni. A koncessziós szerződés megkötésére főszabályként nyilvános pályázatot kell kiírni. Az állam nevében az adott tevékenység tárgya szerint illetékes miniszter jogosult megkötni a nyertessel a koncessziós szerződést. A koncessziós szerződés mindig határozott időre szól, amelynek leghosszabb ideje 35 év. A koncessziós szerződés visszterhes szerződés, az állami tulajdon kizárólagos tárgyának használója a koncessziós díjat köteles fizetni.

A koncessziós törvény szerint a koncessziós szerződés időtartama alatt a koncessziós társaság jogosult a kizárólagos állami tulajdon tárgyának birtoklására, használatára és a hasznok szedésére, a használati jogot azonban nem idegenítheti el és gazdasági társaságba nem apportálhatja.

X.12 JELENLEG ÉRVÉNYES RENDELKEZÉSEK

Az állami vagyon felett a Magyar Államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét - ha törvény eltérően nem rendelkezik - az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) gyakorolja, aki e feladatát a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: MNV Zrt.), a Magyar Fejlesztési Bank, illetve a tulajdonosi joggyakorló szervezet útján látja el. A miniszter a meghatározott célok hatékonyabb elérése érdekében, őt megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességének, illetve azok meghatározott részének gyakorlóját az Áht. szerinti központi költségvetési szervek, ezek intézménye, továbbá a 100%-ban állami tulajdonban álló gazdasági társaságok közül kijelölheti.

Az állami vagyon meghatározott köre felett tulajdonosi jogokat és kötelezettségeket a Magyar Állam nevében gyakorló szervezet e tevékenységét a jelen törvény és a végrehajtási rendelete, valamint a miniszteri rendelet szabályai szerint végezheti.

Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységet az Állami Számvevőszék évente ellenőrzi.

Az MNV Zrt. az állami vagyonnal kapcsolatos polgári jogi jogviszonyokban - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - képviseli a Magyar Államot,

Az állami vagyont az MNV Zrt. maga kezeli, vagy szerződés - így különösen bérlet, haszonbérlet, szerződésen alapuló haszonélvezet, vagyonkezelés, megbízás - alapján központi költségvetési szervnek, természetes vagy jogi személynek, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetnek hasznosításra átengedi.

Állami vagyon hasznosítására az MNV Zrt. vagyonkezelési szerződést is köthet.

A társadalmi szervezetek tulajdonába adott ingatlant a szerződés megkötésétől számított 15 éven belül nem lehet elidegeníteni és megterhelni. Az elidegenítési és terhelési tilalmat az ingatlan-nyilvántartásba az MNV Zrt. javára be kell jegyezni. Az MNV Zrt. hozzájárulásával az ingatlan a felújítását, korszerűsítését szolgáló hitelfelvétel érdekében megterhelhető, azonos vagy hasonló célú más ingatlan vásárlása, építése érdekében elidegeníthető, vagy más ingatlanra cserélhető. Az így szerzett újabb ingatlanra az e törvény alapján tulajdonba kapott ingatlanra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Ha a tulajdonos az új ingatlan tulajdonjogát egy éven belül, az épített ingatlanra a használatbavételi engedélyt négy éven belül nem szerezte meg, az elidegenített ingatlan

szerződésben megállapított vételárának összegét a központi költségvetésbe a tulajdonos köteles befizetni.

Ha a tulajdonos társadalmi szervezet az elidegenítési és terhelési tilalom időtartama alatt jogutód nélkül megszűnt, vagy a jogutód a használati feltételt nem vállalta, az e törvény szerint tulajdonba adott ingatlan e törvény erejénél fogva az állam tulajdonába visszakerül, arról a megszűnő társadalmi szervezet nem rendelkezhet.

A használó társadalmi szervezetet a bekezdésében meghatározott feltételek fennállása esetén bérleti jog illeti meg az általa a tevékenységéhez használt arra az ingatlanra, amelyet nem kaphat tulajdonába, kivéve, ha más szerezte meg az ingatlan tulajdonjogát. Ugyanez vonatkozik a tulajdonába adható, de általa nem igényelt ingatlanra.

Az MNV Zrt. a bérleti díjat a piaci viszonyoknak megfelelő mértékben köteles megállapítani. Ha a bérelt ingatlanban folytatott tevékenység nem anyagi haszonszerzést szolgál, az MNV Zrt. a piaci bérleti díjból legfeljebb 70%-os kedvezményt adhat. Az MNV Zrt. a kedvezményre jogosító feltételek fennállását évenként megvizsgálja, és ennek eredményeként a kedvezmény mértékét módosíthatja, vagy a kedvezményt megvonhatja.

Ha a társadalmi szervezetnek az általa ingyenesen használt, az ingatlan azért nem adható a tulajdonába, mert más jogszabály, hatósági döntés azt tiltja, a társadalmi szervezet fennálló használati jogát - e törvény szabályait figyelembe véve - meg kell újítani. Az így megújított használati jogát az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni.

A használat megújítására vonatkozó szerződésben meg kell határozni, hogy a használatba adott ingatlant a használó csak a saját tevékenységéhez használhatja. Amikor a használó e kötelezettségét megszegi, a használati joga e bekezdés alapján a törvény erejénél fogva megszűnik. A megújított használati joga e bekezdés alapján, a törvény erejénél fogva szűnik meg, amikor a használati joggal rendelkező társadalmi szervezet jogutód nélkül megszűnik, vagy amikor a jogutódlással megszűnő társadalmi szervezet jogutódja - a jogutódlást követő 30 napon belül - az e törvény szabályai szerinti használati feltételeket nem vállalja. A jogutód nélkül megszűnő társadalmi szervezet a használati jogáról nem rendelkezhet. A használó viseli az ingatlan fenntartásával, üzemeltetésével, karbantartásával és felújításával kapcsolatos költségeket.

Ingyemesen szerzett használati jog megszűnik, amikor

a) a használó az ingatlan vagy az ingatlan egy részének használatára vonatkozó más jogcímet szerzett,

- b)* a jogcím megszerzésére e törvényben előírt határidő eredménytelenül eltelt,
- c)* e törvény rendelkezései alapján más szerez tulajdonjogot a használati joggal érintett ingatlanon.

Ha a használónak az ingyenes használatra vonatkozó jogcíme megszűnt, az MNV Zrt. köteles az ingatlan kiürítettése iránt haladéktalanul intézkedni, kivéve, ha a használó az ingatlan használatára más jogcímen jogot szerzett.

Felhasznált irodalom:

1. 1975-2000 Gyermekszervezet-történeti múzeum Zánka (P Miklós Tamás Zánka 2000)
2. Gyermek- és ifjúsági szervezetek az ezred fordulón (P Miklós Tamás Zánka 1997)
3. A zánkai gyermek és Ifjúsági centrum története (1975-2005) (5. kiadvány P Miklós Tamás Zánka 2005.)
4. A magyar gyermek –és ifjúsági szervezetek, mozgalmak történetnek válogatott dokumentumai I. (P. Miklós Tamás Zánka 2000)
5. A magyar gyermek –és ifjúsági szervezetek, mozgalmak történetnek válogatott dokumentumai II.
(P. Miklós Tamás Zánka 2000)
6. Gyermek –és serdülő kori szervezetek. (P. Miklós Tamás Zánka 2004)
7. Magyar ingatlan-nyilvántartási Jog (Fenyő György, Papp Iván, Hidvéginé Erdélyi Erika NYME GEO 2007.)
8. <http://www.zanka.hu/index2.ws>
9.
http://www.foldhivatal.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=17&Itemid=26
10. A Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény
11. Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény
11. A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény
12. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV
13. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény

14. A társadalmi szervezetek által használt állami tulajdonú ingatlanok jogi helyzetének rendezéséről szóló törvényt 1997. évi CXLII. törvény

15. Közép-dunántúli Regionális Közigazgatási Hivatal Veszprém Megyei Kirendeltsége.

Kép forrása:

1. - 2.Kép: Családi archívum
3. Kép: . Gyermek- és ifjúsági szervezetek az ezred fordulón 237 oldal.
4. Kép: Cserkész múzeumi egyenruha
5. Kép: Úttörő mozgalmi ismertető 1947 március
6. Kép: Úttörő Kiskönyvtár 1949
7. - 8.Kép: Családi archívum
9. - 17.Kép: Zánka múzeumi archívuma
18. Kép: Családi archívum
19. - 27. Kép: Zánka múzeumi archívuma
28. .Kép: Családi archívum
29. Kép: Zánka múzeumi archívuma
30. Kép: Családi archívum
31. - 33.Kép: <http://www.zanka.hu/kepeslap.ws?categ=0>
34. Kép: Zánka múzeumi archívuma
35. Kép: <http://www.zanka.hu/kepeslap.ws?categ=0>
36. - 41. Kép: Földhivaltól és Zánka Centrumtól beszerzett anyagok
42. - 45. Kép: http://www.takarnet.hu/biztonsag/flash/flash_frameset.html
46. -47. Kép: Földhivaltól és Zánka Centrumtól beszerzett anyagok

Nyugat-magyarországi Egyetem
Geoinformatikai Kar

Zánkai Gyermekváros egykoron és most

MELLÉKLET

Konzulens:

Hidvéginé dr. Erdélyi Erika
Adjunktus

Készítette:

Albrecht Balázs
Nappali tagozat
Igazgatás szervező

Székesfehérvár
2011

Mellékletek:

Magyar gyermek és ifjúsági szerveződések a kezdetektől	3.
Úttörő törvénykönyv 1946-1986	6.
Az Úttörőmozgalom iskolai szervezésének első engedélye; 1946	9.
Úttörők és kisdobosok (pajtáscsaládtagok) taglétszáma 1946-1988-ig	10.
Sport és egyéb szórakoztató létesítményei a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrumnak	11.
Zánkai bibliográfia	12.
Zánka tulajdoni lapjai-szemle	20.
Térképi másolat	
Zánka telekjegyzőkönyve	

MAGYAR GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI SZERVEZŐDÉSEK A KEZDETEKTŐL

Adio Catholica - Ifjúsági Bizottság (1932-)
Antifasiszta Diákszövetség (1944-1945)
Diákkaptár Szövetség ((1928)1938-1948)
Diáknemzetőrség (1918) Dolgozó Ifjúság Szövetsége (DISZ)(1950-1956)
Ébredő Magyar Apródok Szervezete (1920-1 921)
Egyházközi Munkásszakosztály (EMSZO) –Ifjúsági Tagozat Egységes Parasztifjúság Országos Szövetsége (EPOSZ) (1948-1950)
Éneklő Ifjúság Mozgalom (1933- Eucharisztikus Gyermekszövetség (1912-1945)
Evangéliumi Legényegylet (1859-)
Falusi Ifjúsági Szövetkezet (1958-1964)
Független Ifjúsági Szövetség (FISZ) (1945-1948)
Galilei Kör (1908-1918)
Gyermekbarátok Egyesülete (1887-)
Gyermekbarátok Országos Egyesülete (1945-1948)
Gyermekek Élő Rózsafüzér Egyesülete (1920-)
Hungária Őrszemmozgalom (1944-45)
Hungarista Ifjúsági Légió (1944-1945)
Ifjú Zenebarátok Magyarországi Szervezete (1965-)
Ifjúmunkások Országos Bizottsága (191 8)
Ifjúmunkások Országos Bizottsága (IOB) (1919-1944)
Fiúmunkások Országos Szövetsége (IOSZ) (1918-1919)
Ifjúmunkások Országos Szövetsége Uttörő Csapatok (1919)
Ifjúsági Célegyenest Előre (CE) Ifjúsági Egyesületek (állami indíttatású) (1891-1895)
Ifjúsági Egyesületek (állami indíttatású) (1901-1910)
Ifjúsági Honvédő Egyesületek (1918)
Ifjúsági Jézus Szíve Szövetség (1920-)
Ifjúsági Kereszténydemokrata Unió (1990-)
Ifjúsági Mária Kongregációk (1602-1950)
Ifjúsági Önképzőkörök (19-20. sz.)
Ifjúsági Véderő (1872)
Iparostanonc Iskolai Otthonok (egyesület) (1907-1914)

Iskolai Zászlóalj (1882-1883)

Iskolai Zászlóalj (1903-1907)

Jézus Szent Gyermekségének Műve Jézus Szíve Gárda (Szívgarða) (1920-1950)

Jézus Szíve Testőrgárda (Szívtestőrség) (1934-1950)

Jugendwehr (1871)

Katolikus Agrárfjúsági Legényegyletek Országos Testülete (KALOT) (1936-1946)

Katolikus Agrárpári Leányszövetség (KALÁSZ) (-1946)

Katolikus Dolgozó Leányok Országos Szövetsége (KDLSZ)

Katolikus Ifjúsági Egyesületek (XIX-XX. sz.)

Katolikus Iparos- és Munkásifjak Országos Egyesülete (KIOE) (1932-1946)

Katolikus Leányok és Asszonyok Szövetsége Katolikus Leányok Országos Szövetsége (KLOSZ) (1911-1948)

Katolikus Legényegyletek (1856-)

Katolikus Parasztfjúsági Szövetség (KAPSZ)

Keresztény Munkásifjak Országos Szövetsége (1923-)

Keresztyén Ifjúsági Egyesület (1925-1948)

Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Nemzeti Szövetsége (KIE) (1904-1948)

Keresztyén Leányegyesületek Nemzeti Szövetsége (1904-1948)

„Kistestvér” Mozgalom Kommunista Ifjómunkások Magyarországi Szövetsége (KIMSZ) (1919-1937)

Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ, 1944)

Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ) (1957-1990)

Középfokú Iskolák Sportköreinek Országos Szövetsége Középiskolai Diáktanács (1918)

Középiskolai Ifjúsági Szövetség (1918-1919)

Leánylevente Intézmény (Honleány mozgalom) Levente Intézmény (1921-1945)

Magyar Cserkész Szövetség (1912-1913)

Magyar Cserkészcsapatok Háborús Bizottsága (1917-1918)

Magyar Cserkészfiúk Szövetsége (1946-1948)

Magyar Cserkészszövetség (1918-1919)

Magyar Cserkészszövetség (1919-1946)

Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség (MADISZ) (1944-1948)

Magyar Diákok Nemzeti Szövetsége (MDNSZ) (1947-1950)

Magyar Forradalmi Ifjómunkás Szövetség (MAFISZ) (1956-1957)

Magyar Ifjúság (diákok) Szabadságfrontja (1944)

Magyar Ifjúság Népi Szövetsége (MINSZ) (1948-1950)

Magyar Ifjúság Országos Tanácsa (MIOT) (1946-1948)

Magyar Ifjúsági Egyesület (1919)

Magyar Ifjúsági SZENT VINCÉES Mozgalom Magyar Ifjúsági Területvédő Liga (1918-1919)

Magyar Ifjúsági Vöröskereszt (1921-1948)

Magyar Keresztyén Leányegyesületek Nemzeti Szövetsége (1904-1948)

Magyar Leánycserkész Szövetség (1924-1948)

Magyar Őrszem Szövetség (1912-1913)

Magyar Őrszemcsapatok Szövetsége (1956-1957)

Magyar Úttörők Szövetsége (Úttörőmozgalom) (1946-)

Magyarországi Ifjómunkások Szabadszervezete (1907-1918)

Magyarországi Munkások Gyermekebarát Egyesülete (1917-1944)

Magyarországi Szocialista Munkáspárt Fiatalmunkás Alosztály (1925-1929)

Marxista Cionista Ifjúsági Mozgalom (1931-)

Missziós Ifjúsági Front Nemzeti Apródsereg (1920)

Nemzeti Egység Pártja Ifjúsági csoport Nemzeti Ellenállás Diákmozgalma (1944)

Nemzeti Falanx (1907)

Népi Ifjúsági Szövetség (NISZ) (1946-1948)

Nyugat-Magyarországi Cserkész Szövetség (1920-1922)

Országjáró Diákok Köre (1974-)

Országos 48-as Ifjúsági Bizottság (1947-1948)

Országos Cserkészőrszem Szövetség (1913-1916)

Országos Diákjogi Tanács Országos Ifjúsági Bizottság (OIB) (1929-1942) Országos Ifjúsági Madárvédő Liga (1908-)

Országos Gyermekvédő Liga (1989-)

Országos Magyar Katolikus Diákszövetség (KDSZ) Országos Missziós Ifjúság Polgári Demokratikus Ifjúság (1945-1946)

Református Ifjúsági Egyesület (1892-1925)

Soli Deo Gloria (SDG) (1921-1949)

Szabad Élet Diákmozgalom (1944)

Szakszervezeti Ifjómunkás- és Tanoncmozgalom (SZIT) (1945-1948)

Szent Alajos Társulat Szent Zita-körök Szociáldemokrata Ifjúsági Mozgalom (SZIM) (1945-1948)

Szocialista Ifjómunkások Országos Szövetsége (SZIDSZ) (1919)

Szocialista Középiskolai Diákok Országos Szövetsége (1919)

Szűz Mária Gyermekének Társulata Társadalmi Egyesületek Szövetsége Ifjúsági

Osztálya Vándordíák Egyesület (1909)

Város- és Faluvédő Ifjak Szövetsége (1986-)

Vasárnapi Iskolák Szövetsége (1903-1948)

AZ ÚTTÖRŐÉLET TÖRVÉNYEI AZ ÚTTÖRŐK 12 PONTJA 1946-1989 (Félkövéren dölten kiemelve a változtatások)

1946. február

1. Az úttörő szabad hazában, szabad emberek között, szabad emberként akar élni!
 2. Az úttörő szereti hazáját, népét és harcol érte!
 3. Az úttörő a világ minden dolgozóját testvérének tekinti!
 4. Az úttörő mindig igazat mond, és igazságosan cselekszik!
 5. Az úttörő ismeri és lelkiismeretesen teljesíti kötelességeit!
 6. Az úttörő mindig kész segíteni másokon!
 7. Az úttörő mindig bátor és önfegyelmezett!
 8. Az úttörő ismeri és szereti a természetet!
 9. Az úttörő önként aláveti magát a közérdeknek!
 10. Az úttörő őrzi egészségét és fejleszti tudását!
 11. Az úttörő szívesen követi a felnőttek útmutatásait!
 12. Az úttörő megosztja Tudását és neveli a kisebbeket!
- (Úttörő Gyermekújtság, 1946. február 20.)

1946. december

1. Az úttörő szabad hazában, szabad emberek között, szabad emberként akar élni.
 2. Az úttörő szereti hazáját, népét, **küzd és dolgozik** érte.
 3. Az úttörő a világ minden dolgozóját testvérének tekinti.
 4. Az úttörő mindig igazat mond, és igazságosan cselekszik.
 5. Az úttörő ismeri és lelkiismeretesen teljesíti **kötelességeit**.
 6. Az úttörő mindig kész segíteni másokon.
 7. Az úttörő bátor és **fegyelmezett**.
 8. Az úttörő ismeri és szereti a természetet.
 9. Az úttörő önként aláveti magát a közérdeknek.
 10. Az úttörő őrzi egészségét és fejleszti tudását.
 11. Az úttörő szívesen követi **vezetőinek** útmutatásait.
 12. Az úttörő megosztja tudását és neveli a kisebbeket.
- (3. sz. Úttörő kiadvány, Bp., 1946.)

1948

1. Az úttörő szabad hazában, szabad emberek között, szabad emberként akar élni.
2. Az úttörő szereti hazáját, népét, küzd és dolgozik érte.
3. Az úttörő a világ minden dolgozóját testvérének tekinti.
4. Az úttörő mindig igazat mond, és igazságosan cselekszik.
5. Az úttörő ismeri és lelkiismeretesen teljesíti **kötelességét**.
6. Az úttörő mindig kész segíteni másokon.
7. Az úttörő bátor és fegyelmezett.

8. Az úttörő ismeri és szereti a természetet.
9. Az úttörő önként aláveti magát a közérdeknek.
10. Az úttörő őrzi egészségét és **ügyel o tisztaságra.**
11. Az úttörő szívesen követi vezetőinek útmutatásait.
12. Az úttörő *jól tanul*, megosztja tudását és neveli a kisebbeket.
(Az Úttörő Mozgalom 12 pontja (Röplap). Bp., 1948.)

1954. március

1. Az úttörő szereti hazáját, népét, küzd és dolgozik érte.
2. Az úttörő a világ minden dolgozóját testvérének tekinti.
3. Az úttörő jól tanul, megosztja tudását és neveli a kisebbeket.
4. Az úttörő mindig igazat mond, és igazságosan cselekszik.
5. Az úttörő **munkaszerető**, ismeri és lelkiismeretesen teljesíti kötelességét.
6. Az úttörő **jó barát**, mindig kész segíteni másokon.
7. Az úttörő bátor és fegyelmezett.
8. Az úttörő ismeri és szereti a természetet.
9. Az úttörő önként aláveti magát a közérdeknek.
10. Az úttörő őrzi egészségét és ügyel a tisztaságra.
11. Az úttörő követi vezetőinek útmutatásait.
12. Az úttörő **legnagyobb** kitüntetése, **hogy jó tanulásával és úttörő munkájával kiérdemelheti a DISZ tagságot.**
(Úttörővezető, 1954. 3. sz.10. p.)

1954. október

1. Az úttörő szereti hazáját, népét, küzd és dolgozik érte
2. Az. úttörő **híven teljesíti ünnepélyes fogadalmát.**
3. Az úttörő a világ minden dolgozóját testvérének tekinti.
4. Az úttörő **szorgalmasan tanul, iskolában és iskolán kívül egyaránt fegyelmezett.**
5. Az úttörő **becsületes, mindig igazat mond, és igazságosan cselekszik! Jó barát, gondoskodik a kisebbekről .**
6. Az úttörő szereti és tiszteli szüleit, **tanítóit**, velük szemben **udvarias**, segíti és **becsüli munkáját**
7. Az úttörő munkaszerető, **becsüli mások .munkáját, kiveszi részét a társadalmi munkából, óvja a közösség tulajdonát.**
8. Az úttörő **rendszeresen sportol, őrzi egészségét, ügyel a tisztaságra.**
9. Az úttörő Ismeri és szereti a természetet.
10. Az úttörő önként aláveti magát a **közösség érdekeinek.**
11. Az úttörő **büszkén hordja a vörös nyakkendőt és az úttörőjelvényt, mint a szervezethez tartozás**
12. Az úttörő **tanulásával, magatartásával, minden munkájával arra törekszik, hogy a DISZ méltó véljik 6~181s.**
(Úttörővezető, 1954. 10. sz. 12-13. p.)

1957. február

1. Az úttörő **hű gyermeke hazánknak - a Magyar Népköztársaságnak.**
2. Az úttörő **erősíti a népek barátságát.**

3. Az úttörő *híven teljesíti kötelességeit és önként szolgálja a közösséget.*
4. Az úttörő *ahol tud segít.*
5. Az úttörő *jó kedvel dolgozik és megbecsüli mások munkáját.*
6. Az úttörő *mindig igazat mond és igazságosan cselekszik.*
7. Az úttörő *szereti szüleit, tiszteli tanítóit és az idősebbeket.*
8. Az úttörő *Igaz, hű barát.*
9. Az úttörő *bátor és fegyelmezett.*
10. Az úttörő *edzi testét és fejleszti tudását. .*
11. Az úttörő *szereti és védi a természetet.*
12. Az úttörő őrzi csapatának jó hírnevét és a vörös nyakkendő becsületét.
(Úttörő próbakönyv (Újoncpróba). Bp. 1957.)

1961. május 25.

1. Az úttörő hű gyermeke hazánknak, a Magyar Népköztársaságnak.
2. Az úttörő erősíti a népek barátságát, *védi a vörös nyakkendő becsületét*
3. Az úttörő *szüntelenül fejleszti tudását*, híven teljesíti kötelességeit.
4. Az úttörő ahol tud, segít.
5. Az úttörő jókedvvel dolgozik *és önként szolgálja a közösséget.*
6. Az úttörő mindig igazat mond és igazságosan cselekszik.
7. Az úttörő szereti, *tiszteli szüleit, tanítóit és megbecsüli az idősebbeket.*
8. Az úttörő igaz, hű barát.
9. Az úttörő bátor és fegyelmezett.
10. Az úttörő edzi testét és *őrzi egészségét.* 1 1. Az úttörő szereti és védi a természetet.
12. Az úttörő *úgy él, hogy méltó legyen a Kommunista Ifjúsági Szövetség fogságára.*

(A Magyar Úttörők Szövetsége Működési Szabályzata. Bp., 1961. 5. p.)

1979. április 1 1.

1. Az úttörő hű gyermeke hazánknak, a Magyar Népköztársaságnak, *felelősséggel dolgozik érte.*
2. Az úttörő erősíti a népek barátságát, védi a vörös nyakkendő becsületét.
3. Az úttörő szorgalmasan *tanul, a világ és önmaga megismerésére törekszik.*
4. Az úttörő *gyarapítja és védi a szocialista társadalom érfékeit.*
5. Az úttörő *ahol tud, segít, és önként szolgálja a közösséget.* 6. Az úttörő igazat mond és igazságosan cselekszik.
7. Az úttörő szereti, tiszteli szüleit, *nevelőit és az idősebbeket.* 8. Az úttörő igaz, hű barát.
9. Az úttörő bátor és fegyelmezett.
10. Az úttörő edzi testét és őrzi egészségét.
11. Az úttörő szereti és védi a természetet.
12. Az úttörő úgy él, hogy méltó legyen a Kommunista Ifjúsági Szövetség tagságára.

(A Magyar Úttörők Szövetsége szabályzatai. Bp., 1980. 9-10. p.)

1986. december 14.

1. *Szeretem hazámat, a népek barátságát, a békét szolgálom.*
 2. *Cselekvően járulok hozzá úttörőközösségem fejlődéséhez.*
 3. *Osztozom családom örömében, gondjában, részt veszek munkájában.*
 4. *Képességeim szerint, szorgalmasan tanulok, dolgozom, és tisztetem mások munkáját.*
 5. *Önmagam és a világ megismerésére, jobbítására törekszem.*
 6. *Kiállok a magam és mások igazáért.*
 7. *Segítem, tisztetem a kisebbeket és az idősebbeket.*
 8. *Megbízható, hűséges barát akarok lenni.*
 9. *Védem a természetet, óvom környezetemet.*
 10. *Egészségesen élek, edzem testemet.*
 11. *Őrzöm a társadalom tulajdonát, gyarapítom értékeit.*
 12. *Úgy élek, hogy szocialista társadalmunk hasznos tagja legyek.*
- (Úttörővezető, 1987. 2. sz. 40. p.)

AZ ÚTTÖRŐMOZGALOM ISKOLAI SZERVEZÉSÉNEK ELSŐ ENGEDÉLYE

1946

1388/1946-47. szám

Tárgy: Az Úttörő Gyermekmozgalom támogatása. Tanfelügyelő *Úrnak*

az állami, községi, *izraelita* és *egyesületi* gimnáziumok; képzőintézetek és polgári iskolák igazgatóinak (*fiú-* és *leányiskolák*). Budapest

Az Úttörő Gyermekmozgalom a demokratikus magyar iskola célkitűzéseit segíti azáltal, hogy a tanulók iskolán kívüli foglalkoztatása során, öntevékenyséjük kibontakozásával, a szabadság és közösség eszményeire neveli őket. Petőfi Sándort, a márciusi ifjakat és a szabadságharc gyermekhonvédeit állítja példaképül az ifjúság elé. Ezáltal a tanulók legszebb történelmi hagyományainkba kapcsolódnak, azokba a hagyományokba, amelyekkel igazi, a munkásság, parasztság és értelmiség egyetemét összefogó nemzeti egységet alakíthatunk ki.

A mozgalomban a tanulók 14 éves korukig vesznek részt. 14 évnél idősebb tanuló csoportok, örsök vezetésére vállalkozhatnak. A mozgalom eszközei közös megbeszélések és kirándulások, közös játék, sport, műhelymunka stb.

Tekintettel az Úttörő Gyermekmozgalom nagy jelentőségére és fontos szerepére a demokratikus iskola kialakításában, felhívom Igazgató urat (*Úrnőt*), hogy iskolai megszervezését támogassa. Jelöljön ki számukra lehetőség szerint egy termet, ha van önként vállalkozó tanár, állítsa az iskolai csapat élére, támogassa a mozgalmat abban a célkitűzésben is, hogy jobbi előmenetelű úttörők társaikat tanulmányaikban segítsék.

Általában ügyeljen, hogy az iskola tanulmányi és nevelői szempontjai érvényesüljenek a mozgalomban, sőt - az úttörők példái magatartása által - támogatást is kapjanak a mozgalom révén. Ha önként vállalkozó nem akadna, akkor is gondoskodják a mozgalom ellenőrzéséről.

További felvilágosításért forduljon Igazgató Úr (Úrnő) az Úttörők Központi Bizottságához (Bp., VII, Vilma Királynő út 35/c).

Budapest, 1946. október 10.

Szávai Nándor s. k.

fankerületi főigazgató

Közli: Záhonyi Ede (szerk.): Fejezetek a magyar úttörőmozgalom történetéből. Bp., 1981. 41. p.

Szávai Nándor (1906-1979) tanár, esszéíró, műfordító (Kossuth-díjas-1948). 1945-től a VKM-os vezető-helyettese, 1946-tól Budapesti tankerületi főigazgató, 1948-tól VKM államtitkára, 1950-től gimnáziumi igazgató, később tanár. 1948-1950 között az úttörőmozgalom országos elnöke.

Úttörők és kisdobosok (pajtáscsaládtagok) taglétszáma 1946-1988

Év/hó	Csapattagok száma	Létszám (fő)
1946. VI.	64	kb. 3-4.000
1947. I.	220	kb. 20.000
1947. XI.	350-400	kb. 30-40.000
1948. V.	1.730	kb. 100.000
1948. XII.	4.500 kb.	350.000
1949. XII.	6.250	584.248
1950. XI.	6.388	733.476
1951. XII.	7.500	800.000
1952. XI.	?	920.000
1953. IV.	5.265	896.276
1954.	?	940.000
1955. VI.	?	960.000
1955. X.	6.500	904.302
1957. V.	2.500 kb.	110-120.000
1957. X.	4.073	419.584
1959. IX.	4.753	589.531
1961. III.	5.112	699.271
1962. Vt.	4.897	778.591
1963. VI.	4.590	851.184
1964. VI.	4.444	1.047.160
1965. VI.	4.409	1.195.091

1966. VI.	4.419	1.192.527
1967. VI.	4.421	1.190.544
1968. VI.	4.410	1.167.257
1969. VI:	4.430	1.115.827
1970. VI.	4.376	1.064.118
1971. VI.	4.279	1.018.901
1972. VI.	4.234	989.821
1973. VI.	?	978.625
1974. VI.	3.942	974.515
1975. VI.	3.942	977.503
1976. VI.	3.641	1.027.867
1976. X.	3.507	896.386
1978. VI.	3.371	930.693
1979. VI.	3.331	1.090.036
1980.	3.187	1.090.091
1981. X.	3.170	1.207.648
1982. X.	3.178	1.240.927
1983. X.	3.170	1.268.975
1984. X.	3.183	1.118.455
1987. IX.	3.233	1.283.789
1988. X.	3.337	kb. 1.100.000

Sport és egyéb szórakoztató létesítményei a Zánkai Gyermekek és Ifjúsági Centrumban:

Kulturális létesítmények és egyéb szolgáltatások

LÉTESÍTMÉNY JELLEMZŐK BEFOGADÓ- KÉPESSÉG

1. Színház- és - 13 x 8 m nagyságú színpad
konferenciaterem - 500 fős nézőtér 500 fő
- hangosítás, fény- és egyéb technika
6. Szabadtéri színpad - 10 x 8 m nagyságú színpad 2000 fő
- hangosítás lehetősége
8. Számítógépterem - Internet használati lehetőség 100 fő
- 50 számítógép
9. E Pont - 2 db Pénzértékesítési Internet Terminál 2 fő
10. Bankautomata - K&H Bank automata
11. Mozi - dolby surround hangzás 500 fő
12. Diszkó - zenés, műsoros disco 250 fő
13. Strand - füves partszakasz 3000 fő

- feltöltött meder
- WC/zuhanyzó blokkok több helyen
- vízbeemelő rendszer mozgássérültek részére
- kétmólós zárt kikötő

14. K i k ö t ő - 80 vitorlást befogadó kikötőállások
- 4 motoros hajót befogadó állás

Bibliográfia:

1. kép: Kikötői vitorlások.

2. Kép: Zánka hajója. Kádár János nagy kedvence volt.

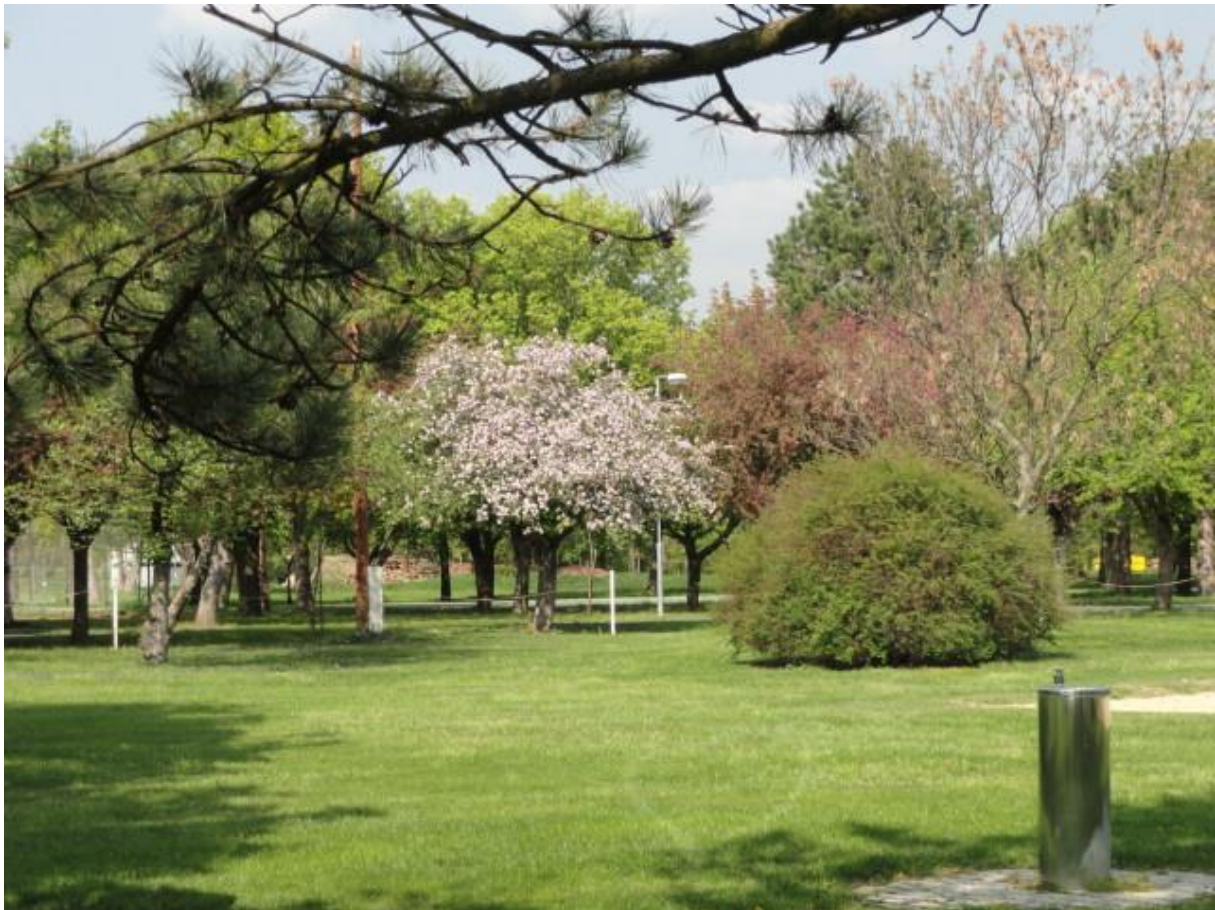
3. kép Tátika hajó az 1938-as évben építették és Szent Miklós névre keresztelték.

4. Kép: Kikötői panoráma

5. Kép Strand füvesített területe

6. Kép: A Centrum tavasszal

7. Kép: A Centrum tavasszal

8. Kép: Dolgozói otthon

9. Kép: Faház

10. Kép: Parasztház udvara, 71. főút a távolban

11. Kép: Parasztház

12. Kép: Főtér, mely az ünnepek színhelye volt.

13. Kép: Stadion

14. Kép: Haditechnikai park

15. Kép: Haditechnikai park

16. Kép: Iskola egyik épülete

17. Kép: Vasútállomás

18. Kép: Három csillagos hotel épülete

19. Kép: Téli szálláshely

20. Kép: Zánkai panoráma a közeli Tű-hegy csúcsáról.